

EXP. 196/2022

**PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES PER LA CONTRACTACIÓ
DEL SERVEI DE NETEJA D'EQUIPAMENTS ESPORTIUS
MUNICIPALS DE SÚRIA**

Índex

CAPÍTOL I.-CONSIDERACIONS GENERALS	5
1 PREÀMBUL	5
2 OBJECTE DEL PRESENT DOCUMENT.....	5
3 IDENTIFICACIÓ DEL SERVEI A REALITZAR	5
4 COMPLEMENTARIETAT DELS DIFERENTS PLECS	5
5 ABAST DE LA CONTRACTE	6
6 ÀMBIT D'ACTUACIÓ	6
7 DURADA DEL CONTRACTE	6
8 NORMATIVA D'APLICACIÓ	7
9 COMPLIMENT DE LES OBLIGACIONS SOCIALS, LABORALS I SEURETAT	7
CAPÍTOL II.-DESCRIPCIÓ DEL SERVEI	8
10 DESCRIPCIÓ DE LES TASQUES DE NETEJA A DESENVOLUPAR.....	8
11 ORGANITZACIÓ DEL SERVEI.....	8
12 MATERIALS, PRODUCTES I EINES.....	8
13 TREBALLS DE NETEJA MÍNIMS A EXECUTAR AMB ESPECIFICACIÓ DE LA SEVA PERIODICITAT	12
14 SUPERVISIÓ I CONTROL DEL SERVEI.....	19
15 RELACIÓ DIÀRIA	20
16 INCIDÈNCIES.....	20
17 HORARI I PERSONAL	20
18 CONDICIONS EN MATÈRIA DE PERSONAL.....	21
19 VESTUARI	23
20 PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS.....	23
21 ALTRES OBLIGACIONS DE L'ADJUDICATARI.....	24
22 CRITERIS MEDIAMBIENTALS.....	24
23 TRACTE AMB LES PERSONES USUÀRIES.....	26
24 ACCIONS PER A UNA CONTRACTACIÓ PÚBLICA RESPONSABLE	26
25 NORMATIVA SANITÀRIA	27
26 DESPERFECTES	27
27 PRESSUPOST	27
28 CRITERIS D'ADJUDICACIÓ.....	27
ANNEXOS	29
ANNEX 1: EQUIPAMENTS ESPORTIUS DE SÚRIA	29
1 INTRODUCCIÓ	29
1.1. INTRODUCCIÓ	29
1.2. OBJECTE	29
2 DESCRIPCIÓ DELS EQUIPAMENTS ESPORTIUS DE SÚRIA	30
2.1. PAVELLÓ MUNICIPAL	30
2.1.1. Descripció general i usos	30
2.1.2. Descripció de l'edifici.....	31
2.2. VESTIDORS I GRADES CAMP DE FUTBOL.....	39
2.2.1. Descripció general i usos	39
2.2.2. Descripció de l'edifici.....	39

2.3. VESTIDORS PISTES DE TENNIS I PÀDEL	45
2.3.1. Descripció general i usos	45
2.3.2. Descripció de l'edifici	45
2.4. ESPAI EXTERIOR PISTES DE TENNIS I PÀDEL	47
2.4.1. Descripció general i usos	47
2.4.2. Descripció de la instal·lació.	47
2.5. VESTIDORS ANTIGA PISCINA	49
2.5.1. Descripció general i usos	49
2.5.2. Descripció de l'edifici	50
2.6. SERVEIS I ESPAI DE LES PISTES DE L'ESCORXADOR	51
2.6.1. Descripció general i usos	51
2.6.2. Descripció de l'edifici	51
3 ZONIFICACIÓ	52
3.1. PAVELLÓ MUNICIPAL	52
3.2. VESTIDORS I GRADES CAMP DE FUTBOL.....	53
3.3. VESTIDORS PISTES DE TENNIS I PÀDEL	53
3.4. ESPAI EXTERIOR PISTES DE TENNIS I PÀDEL	53
3.5. VESTUARIS ANTIGA PISCINA	54
3.6. SERVEIS I SALA PISTES ESCORXADOR	54
ANNEX 2: PROPOSTES MILLORES DE L'OFERTA ECONÒMICA AVALUABLES DE FORMA AUTOMÀTICA.....	55
ANNEX 3: MANUAL PER ELABORAR UN PLA DE NETEJA I DESINFECCIÓ D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES – DIPUTACIÓ DE BARCELONA.....	56
ANNEX 4: MANUAL DE SEGURETAT I SALUT EN TASQUES DE NETEJA – FREMAP.....	78

PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES PER A LA CONTRACTACIÓ DEL SERVEI DE NETEJA DELS EQUIPAMENTS ESPORTIUS MUNICIPALS DE SÚRIA

D'acord amb l'article 25.2.l) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, el municipi té competència pròpia en els termes de la legislació de l'Estat i de la Generalitat en la matèria de "promoció de l'esport i instal·lacions esportives i d'ocupació del temps lliure".

L'article 39 del DECRET LEGISLATIU 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport de Catalunya, concreta la matèria competencial anterior, regulant les competències municipals en matèria d'esports, en els termes següents:

«Article 39

-1. Correspon als municipis:

a) Promoure de manera general l'activitat física i l'esport en llur àmbit territorial, especialment en l'àrea escolar, i fomentar les activitats físiques de caire extraescolar i recreatives en el marc de les directrius de la Generalitat de Catalunya.

b) Construir, ampliar i millorar instal·lacions esportives en llur territori.

c) Vetllar per la plena utilització de les instal·lacions esportives existents en llur terme municipal.

d) Portar un cens de les instal·lacions esportives de llur territori.

e) Vetllar pel compliment de les previsions urbanístiques sobre reserva d'espais i qualificacions de zones per a la pràctica de l'esport i l'emplaçament d'equipaments esportius.

f) Cooperar amb altres ens públics o privats per al compliment de les finalitats assenyalades per aquesta Llei.

-2. Els municipis de més de cinc mil habitants han de garantir l'existència en llur territori d'instal·lacions esportives d'ús públic.»

Dins d'aquest marc competencial, la importància dels equipaments municipals com a lloc de trobada, espai comú dels veïns, persones usuàries i visitants és indiscutible. Per tant, els esforços de l'Ajuntament han de garantir el nivell de qualitat que mereixen els ciutadans.

La Regidoria d'Esports és la responsable, entre altres, de la gestió i manteniment de les instal·lacions esportives de titularitat municipal i per tant, també de la seva neteja.

Aquestes instal·lacions estan formades per 1 camp de futbol de gespa artificial (amb vestidors i lavabos), 1 pavelló amb paviment sintètic (pista, vestidors, gimnàs, vestíbul,...), una pista de tennis, dues pistes de pàdel, una pista de frontó (amb 2 vestidors) i 2 vestidors (dins la nova sala polivalent de l'edifici de la piscina municipal).

Aquestes instal·lacions tenen un volum diari de persones usuàries molt important i per tant, la neteja de les mateixes és clau pel bon desenvolupament de l'activitat. Com més correctes estiguin les instal·lacions, millor serà el nivell de la pràctica esportiva que s'hi realitza.

Per tal de permetre la pràctica més adequada per la millora de la qualitat tècnica de tots els esportistes i el confort dels espectadors, és necessari i imprescindible per poder tenir les instal·lacions esportives adequades i netes, tenint en compte el volum d'usuaris que les utilitzen diari i al nivell esportiu que els esportistes es mereixen.

CAPÍTOL I.-CONSIDERACIONS GENERALS

PREÀMBUL

Els materials i equip que s'utilitzin en l'execució dels treballs de neteja dels equipaments esportius municipals, així com el seu ús, s'han de regir per allò que vingui especificat en aquest Plec de Condicions Tècniques del servei de neteja dels equipaments esportius municipals de Súria i el seu Annex.

OBJECTE DEL PRESENT DOCUMENT

El contracte té per objecte la prestació del servei de neteja dels equipaments esportius municipals adscrits a la Regidoria – delegada de l'Àrea d'Esports de l'Ajuntament de Súria, que fa referència a totes les instal·lacions esportives municipals i les seves dependències i espais específics. Totes elles es detallen a l'Annex del Plec de clàusules tècniques, i es durà a terme d'acord amb les directrius de la Regidoria – delegada de l'Àrea d'Esports de l'Ajuntament de Súria, responsable dels equipaments.

L'objecte del contracte és el conjunt d'operacions a realitzar pel licitador adjudicatari de neteja dels equipaments esportius municipals indicats a l'àmbit d'actuació del present plec, així com la gestió integral del personal adscrit al servei de referència.

L'objecte del contracte es configura com un redimensionament i concreció a les tasques de neteja d'equipaments esportius, que actualment es porten a terme per tal d'agrupar-les i detallar-les de forma adequada, satisfent així les necessitats municipals en aquest àmbit.

Els aspectes que conté cadascun dels anteriors serveis es concreten en el present plec de condicions.

L'Ajuntament de Súria es reserva la facultat d'organitzar la prestació del servei sense necessitat de justificació.

En relació al nombre d'hores i nombre de personal que han de treballar en un centre o lloc determinat, l'Ajuntament pot disposar que, el personal pugui ser destinat a prestar serveis en un altre edifici municipal, sens variació en el preu a facturar a l'Ajuntament.

IDENTIFICACIÓ DEL SERVEI A REALITZAR

La prestació del servei de neteja comprèn tot el conjunt d'actuacions tècniques que cal realitzar per mantenir en perfecte estat d'higiene les dependències dels equipaments objecte del present contracte, adaptades a les diverses freqüències horàries i característiques de cada un dels equipaments, així com contemplar els subministraments particulars del material fungible i de neteja necessari per a cada equipament, d'acord amb les seves activitats i volum d'ús.

La prestació del servei de neteja comprèn la neteja general de totes les dependències municipals objecte d'aquest contracte.

El(s) licitador(s) adjudicatari(s) aportarà(n) un document amb la distribució horària del personal en cada equipament, en el moment de formalitzar el contracte.

La necessitat de realitzar una feina excepcional o urgent, serà comunicada a l'adjudicatari per el/la Tècnic Responsable de l'Ajuntament, mitjançant correu electrònic a el/la Supervisor/a i/o Gestor/a del contracte i haurà de ser resolta com a màxim en 24h. En casos urgents, l'ordre d'execució d'un treball podrà ser efectuada verbalment, confirmant-se posteriorment per escrit.

COMPLEMENTARIETAT DELS DIFERENTS PLECS

Les consideracions del present Plec es complementaran en tot moment amb la normativa sobre salut públic, el Plec de Clàusules administratives particulars i amb el Pla de neteja dels equipaments esportius de Súria, una vegada complimentat per l'Adjudicatari.

ABAST DE LA CONTRACTE

L'abast de la contracte a què fa referencia aquest plec inclou dins del preu anual a percebre, la mà d'obra necessària per a la realització de les diferents feines que es detallen, els materials i tots els productes de neteja necessaris per executar-les, així com els mitjans tècnics i mecànics adients.

La neteja abastarà totes les superfícies i els elements inclosos a les dependències (paviments, sostres, parets, portes, mobiliari, prestatgeries, elements de decoració, equipaments i altres elements existents) i zones exteriors dels mateixos (patis, porxades..), així com les seves instal·lacions, vidres, persianes, cortines, etc.

Queden inclosos tots els treballs complementaris per a la realització del servei, retirada de residus resultants de la neteja i, tots aquells treballs necessaris per a la correcta execució del contracte.

El contracte també abasta el subministrament, la gestió i el reciclatge de residus de les papereres dels lavabos dels equipaments municipals.

ÀMBIT D'ACTUACIÓ

Els equipaments esportius municipals inclosos en el servei de neteja ordinari objecte de contractació, són els següents:

- A) Pavelló municipal i totes les seves dependències.
- B) Vestidors, grades i espais de joc camp de futbol.
- C) Vestidors i pistes de tennis i pàdel.
- D) Espai exterior pistes de tennis i pàdel (inclosos vidres d'aquesta última instal·lació).
- E) Vestuaris de l'antiga piscina.
- F) Pistes de l'Escorxador: serveis i espai de bar.

A més del servei de neteja ordinari previst al paràgraf anterior, i per l'equipament esportiu municipal del Pavelló Josep Fàbrega i Tort, s'hauran de dur a terme les següents neteges extraordinàries incloses dins el contracte:

- 1.- Al mes de gener, neteja durant els actes de la Festa de Sant Sebastià (aproximadament la setmana del dia 20 de gener de cada any).
- 2.- Al mes de febrer/març, neteja de "bateco", pista i vestuaris per la Festa de Carnestoltes (segons calendari anual).
- 3.- Setmana Santa: neteja diària de tota la planta baixa (inclosos pista i vestuaris) de divendres a diumenge i dimarts (segons calendari anual). El dijous, dissabte i diumenge s'hauran de dur a terme dues neteges dels lavabos durant la nit en horari a concretar entre l'empresa adjudicatària i l'Ajuntament de Súria. Neteja del "Bateco" diària, en horari de matí.
- 4.- Al mes de desembre/gener, neteja el dia 1 de gener de "bateco", pista i vestuaris per la Festa de Cap d'any.

A més del serveis de neteja previstos als paràgrafs anteriors l'Ajuntament podrà determinar fins a quatre neteges extraordinàries l'any, motivades per:

- I.- Actes fora de l'horari establert inicialment (actes culturals, esportius,...) sempre que es programin amb antelació de 7 dies.
- II.- Serveis d'urgència (fregar escapament d'aigua, netejar desperfectes degut a inclemències del temps...) sempre que l'Ajuntament ho requereixi.

DURADA DEL CONTRACTE

El termini d'execució del contracte serà d'1 any, amb possibilitats de ser prorrogat fins a 3

anys més (1+1+1).

NORMATIVA D'APLICACIÓ

Amb independència i de manera complementaria a la llei del contracte que especifica el Plec de Clàusules administratives, tots els treballs i les operacions dels serveis de neteja objecte d'aquest contracte són subjectes a totes les normes vigents i les recomanacions tècniques, de les quals s'esmenten les següents com a més específiques:

- Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals.
- Reial Decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament de serveis de prevenció.
- Reial Decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball.
- Guia tècnica de llocs de treball, desenvolupament del RD 486/1997, de 14 d'abril.
- Reial decret 374/2001, de 6 d'abril, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant el treball.
- Reial Decret 773/1997, del 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individuals (EPI).

COMPLIMENT DE LES OBLIGACIONS SOCIALS, LABORALS I SEGURETAT

El contractista està obligat al compliment de les disposicions vigents en matèria laboral, de seguretat i salut i de manipulació de productes higiènics i químics que utilitza el personal de neteja, vigent en tot moment.

En el termini d'un mes, a partir de la notificació d'adjudicació, presentarà a l'Ajuntament **l'estudi d'avaluació de riscos** corresponents als diferents centres i llocs de treball.

CAPÍTOL II.-DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

DESCRIPCIÓ DE LES TASQUES DE NETEJA A DESENVOLUPAR

La neteja dels equipaments municipals objecte de licitació serà integral, tant a zona interior com exterior, amb tots els elements accessoris i instal·lacions que contingui, elements i objectes que formin part del mateix, tot i que no s'esmentin expressament en el present plec de condicions tècniques.

L'exterior dels edificis contempla: els voltants de l'edifici, accessos, patis exteriors, zones porxades, circuits de pas i vidres.

Neteja de la totalitat de vidres interiors i exteriors, persianes i reixes. La neteja dels vidres, persianes i reixes es realitzarà per personal especialitzat de la pròpia empresa que disposarà del material de neteja i de seguretat necessari (armilles de protecció, cordes de subjecció, sabatilles antilliscants, plataformes elevadores, cistelles elevadores, etc..), demanant els permisos necessaris, quan sigui el cas, per a realitzar de manera òptima aquestes tasques.

Tots els equips de treball vetllaran per deixar les zones de la seva responsabilitat en perfecte estat de neteja. El primer objectiu bàsic és, assolir un impacte visual positiu dels equipaments esportius municipals, per absència de residus, pols, brutícia, teranyines, etc. lluentor de terres i mobiliari; vidres i sanitaris en immillorable estat de neteja i desinfecció.

En cas de disparitat de criteri a l'hora de valorar la percepció de neteja, prevaldrà el de l'Ajuntament. S'ha de considerar que tots els terres hauran d'estar polits i amb brillantor per donar una bona imatge visual (en els que siguin necessaris dur a terme aquesta actuació).

ORGANITZACIÓ DEL SERVEI

Les funcions generals que ha d'assumir l'adjudicatari són les de :

- Gestió i execució del servei de neteja dels centres objecte del contracte.
- Gestió integral del personal del servei.

Per tant, totes les despeses relacionades amb el personal, materials i estris utilitzats, despeses de comunicacions, serveis externs, en general totes les despeses directes i indirectes associades a la prestació del servei, són objecte del contracte.

MATERIALS, PRODUCTES I EINES

Tots els materials, eines, maquinària, estris i/o utensilis i productes que siguin necessaris per a l'adequada prestació i desenvolupament del servei objecte del contracte, inclosos els de funcionament dels sanitaris, gels hidroalcohòlics, aniran a càrrec del contractista adjudicatari, tret de l'aigua, energia elèctrica i gas, totes elles subministrades per l'Ajuntament.

En tot cas, aquests productes i materials estaran adaptats pel que fa a la seva utilització a les peculiaritats específiques del servei, de cada instal·lació i a les variacions que es vagin introduint.

El sabó rentamans ha de ser cremós, de PH neutre i de tipus hipoal·lèrgic, i el paper higiènic de cel·lulosa, de color blanc i textura suau.

La solució hidroalcohòlica haurà de ser d'alcohol de 80%.

L'adjudicatari haurà de subministrar, col·locar i restituir, tots els materials consumibles per els equipaments. Haurà de disposar constantment d'un estoc mínim de reposició que garanteixi les existències per un període de temps mínim de dues setmanes, i que haurà de contenir, com a mínim:

Bosses d'escombraries segons correspongui	Paper eixugamans
Material bàsic de neteja (escombres i recollidor)	Paper higiènic
Baïetes, fregadores,...	Catifes
Sabons	Gel hidroalcohòlic
Lleixiu i/o productes desinfectants similars	

Cada equipament facilitarà un espai, per tal d'emmagatzemar el material consumible que aporti l'empresa, la qual serà la responsable de la seva conservació, integritat i incidència sobre tercers.

Durant les tasques de neteja, cap producte, ni equipament, podrà estar accessible a les persones usuàries o a tercers, amb l'objectiu d'evitar accidents o usos indeguts.

En aquells casos que sigui possible, es faran servir mitjans mecànics, aspiradores de pols i aigua, abrillantadors, etc., tot el material haurà d'estar en perfecte estat de conservació i pulcritud.

El contractista facilitarà als treballadors i a les treballadores quantes eines, materials, maquinària i productes necessitin pel correcte desenvolupament de les tasques de neteja. Els treballadors i les treballadores disposaran, en tot moment, de tots els productes i eines en correcte estat d'ús, per a desenvolupar les seves tasques.

L'adjudicatari es farà càrrec que el personal de neteja manipuli els productes químics amb precaucions necessàries, complint en tot moment, amb la normativa vigent de seguretat i higiene en el treball i de manipulació dels productes químics.

Els materials no suposaran un risc ni pels treballadors i treballadores de l'empresa adjudicatària, ni per les persones usuàries dels serveis, ni per les instal·lacions de l'Ajuntament.

S'entenen inclosos tots aquells equips d'autoprotecció (EPI's) per a la manipulació de productes tòxics, i totes les mesures que siguin precises d'acord amb la normativa de seguretat i higiene en el treball aplicable en tot moment en la duració de l'adjudicació.

La falta d'aquests equips d'autoprotecció i protecció, i en general, la falta de mitjans, es considerarà falta greu per al primer cas i lleu pel segon.

A cada lliurament del material, productes, s'haurà de presentar un full amb el material que es lliura, adjuntant a la facturació mensual, el que haurà de ser comunicat a la persona responsable designada per l'Ajuntament.

Condicions generals dels productes a utilitzar:

Els productes de neteja necessaris per la prestació del servei hauran de complir els requisits següents:

- Els productes a utilitzar seran de qualitat contrastada i hauran de complir la normativa específica.
- Els productes admesos per netejar terres, netejar vidres, netejar superfícies general, netejar superfícies ceràmiques, hauran de complir amb els requisits pel que fa a compostos químics en la formulació del producte, tal com es descriuen en alguna de Tipus I (Etiqueta ecològica europea, Cigne nòrdic o equivalent) o bé altra evidència documental equivalent amb referència específica del criteri esmentat, acompanyat sempre de la fitxa de seguretat corresponent de cadascun dels 4 productes d'ús general esmentats anteriorment.
- Els productes de neteja d'ús general, i de neteja per a cuines, banys i vidres no superaran el contingut d'1g de fòsfor/100gr producte, ni contindran biocides classificats com a R50/53 i R51/53.

- Queda prohibit l'ús de productes de neteja del tipus domèstic, específicament, les ampolles polvoritzadores amb gasos propel·lents. En cas que sigui necessari, s'utilitzarà en ampolla reutilitzable amb capçal polvoritzador manual.
- S'hauran de fer servir baïetes de microfibra reutilitzables.
- Qualsevol canvi en els productes utilitzats requerirà una comunicació prèvia al responsable del contracte i s'haurà de garantir la qualitat del servei i del compliment de totes les prescripcions tècniques que li siguin d'aplicació. A tal efecte, la comunicació del canvi haurà d'anar acompanyada d'una justificació del canvi i de tota la documentació requerida en la licitació.
- Amb l'objectiu d'evitar l'ús innecessari de productes químics, es prohibeix l'ús d'ambientadors, pastilles o substàncies perfumades pels urinaris. Queda prohibit també l'ús de productes en esprai.
- Es prohibeix l'ús de productes desinfectants agressius pel medi ambient (lleixiu o altres) i sols es podran utilitzar aquests productes en la neteja dels paviments i terres dels espais i les tipologies d'edificis per els que existeixin prescripcions específiques (espais on es realitzin canvis de bolquers o altres tasques assistencials amb possible contacte amb secrecions que suposin un risc d'infeccions). En cap cas, però, es permet l'ús generalitzat a tota la instal·lació o fora dels espais esmentats, tret que existeixin prescripcions específiques.
- Tots els envasos utilitzats (tant dels productes concentrats, com diluïts) han d'estar degudament etiquetats de manera que, en qualsevol moment, es pugui identificar el producte. Cal assegurar que es manté l'etiquetatge de les ampolles que pel seu ús diari poden anar deteriorant-se, substituint si cal les etiquetes malmeses.
- Aquest etiquetatge consistirà com a mínim en: el nom comercial del producte, la designació química de productes peril·losos que pugui contenir el producte, els símbols de perill/toxicitat corresponents, instruccions d'ús i dosificació. Això és d'aplicació igualment per a ampolles polvoritzadores, ja que no es podran utilitzar productes en esprai amb gasos propel·lents.
- Serà responsabilitat de l'adjudicatari la gestió dels residus d'envàs generats en l'execució del contracte. L'adjudicatari haurà de retirar els envasos buits dels productes de neteja i garantir-ne una gestió correcta per al seu reciclatge, bé per retorn al productor, bé per lliurament a una instal·lació de la xarxa de punts verds (deixalleries), o bé per qualsevol altre sistema de gestió de residus autoritzat. En cap cas es podran utilitzar els contenidors situats a la via pública per l'eliminació d'envasos i en general, qualsevol altre tipus de residu generat.

Condicions específiques d'us dels productes de neteja en general:

- a. Respecte al sabó rentamans: Sabó líquid per les mans: l'empresa haurà de subministrar garrafes de sabó líquid i omplir les saboneres en els equipaments municipals objecte d'aquest contracte.

També s'encarregarà de substituir al seu càrrec, les saboneres que estiguin malmeses o les que no siguin compatibles amb el sabó subministrat, intentant unificar totes les saboneres de l'edifici.

El sabó rentamans no podrà contenir com a ingredients concentracions superiors al 0,01% de cap substància identificada com a extremadament preocupant i que com a tal hagi estat inclosa a la llista de l'article 59 del Reglament (EC) 197/2006 (Reglament REACH).

- b. Respecte al paper higiènic i altres productes de cel·lulosa: l'empresa haurà de subministrar els rotlles de paper higiènic adequats a tots els porta-rotlles instal·lats actualment en els equipaments. També s'encarregarà de substituir al seu càrrec els porta-rotlles que estiguin malmesos o els que no siguin compatibles amb el paper higiènic subministrat, unificant tots els porta-rotlles de l'edifici.

Pel que fa a les tovalloles de paper, l'empresa haurà de subministrar-les en els equipaments on actualment hi hagi instal·lats els dispensadors. També s'encarregarà de substituir al seu càrrec els que estiguin malmesos o els que no siguin compatibles amb les tovalloles de paper

subministrades, unificant tots els dispensadors de l'edifici.

- c. Respecte a les bosses d'escombraries: hauran de ser compatibles amb les papereres/recipients habilitats per a la recollida dels diferents residus.

Les bosses d'escombraries pel rebuig hauran de ser d'un mínim 80% de plàstic reciclat post consum. Per a totes les bosses de producte per reciclar (paper, llaunes, orgànic), seran de plàstic reciclat.

- d. El gel hidroalcohòlic haurà de ser l'esmentat en aquest plec i en tot cas, el que les autoritats sanitàries determinin per a la prevenció de malalties infeccioses.

Mitjans tècnics i equipaments per al servei de neteja d'equipaments esportius municipals:

Com a mínim l'empresa adjudicatària haurà de disposar del següent equipament i material tècnic **permanentment** en el conjunt de les instal·lacions, per realitzar les tasques encomanades:

- Útils de fregat manual i recanvis.
- Útils de treballs amb tiràs (mopa) manual i recanvis.
- Útils per escombrat convencional i recanvis.
- Útils per la neteja d'envidriats i recanvis.
- Útils per l'eliminació de pols i neteja de mobiliari i recanvis.
- Útils per a la desinfecció de sanitaris i recanvis.
- Aspirador, en les instal·lacions que calgui.
- Fregadora (mínim pavelló).
- Rotativa (mínim pavelló).

Per a la correcta prestació del servei l'empresa adjudicatària disposarà dels vehicles i maquinària necessària, com ara:

- Vehicles: per a les tasques de repartiment de consumibles i materials, per a la neteja d'especialitats i trasllat de maquinària.
- Aparells elevadors: per a la neteja de vidres, persianes, finestres i lames de difícil accés i d'altres elements a alçada.
- Màquines polidores rotatives: per als diferents tractaments de base dels paviments.
- Màquines d'aigua a pressió: per a la neteja de taques i brutícia adherida.
- Màquina fregadora: per la neteja del "bateco" i la pista del Pavelló Municipal d'Esports.

L'empresa adjudicatària haurà de substituir aquest equipament i material de forma immediata davant de qualsevol contingència, de forma que aquest equipament estigui en perfecte estat de conservació, manteniment mecànic i neteja durant tots els dies de la prestació.

El cost derivat de la utilització dels mitjans necessaris per la prestació del servei estarà inclòs en el preu global del servei.

L'aportació dels mitjans descrits i altres no esmentats expressament però, considerats necessaris per a l'execució del contracte estaran inclosos en l'oferta, com també els costos originats per la utilització, reposició i manteniment d'aquests mitjans.

L'empresa adjudicatària ha de presentar la proposta de maquinària que consideri necessària

per la prestació del servei i el seu programa d'utilització i d'amortització.

En el cas d'averia l'empresa adjudicatària l'ha de substituir per un altre.

Qualsevol proposta de variació del material tècnics i maquinària, haurà de ser prèviament comunicada al responsable del contracte i autoritzada per l'Ajuntament.

L'empresa adjudicatària serà responsable en tot moment i assumirà al seu càrrec les despeses de la neteja, el manteniment, reparació i el cost de substitució d'utilitatge, equipament i maquinària, utilitzant per a la prestació del servei durant la vigència del contracte. Serà responsabilitat de l'empresa adjudicatària introduir maquinària, equips auxiliars, eines, i de forma general qualsevol avanç tecnològic susceptible de millorar la qualitat, productivitat o resultats de la prestació. Les inversions corresponents corren a càrrec de l'empresa adjudicatària. L'empresa adjudicatària també s'encarregarà de la gestió de les claus dels edificis. L'Ajuntament o, en el seu cas, el responsable de cadascun dels equipaments, haurà de lliurar totes les claus a l'empresa adjudicatària. En cas que siguin necessàries més còpies o en falti alguna clau, serà a càrrec de l'empresa adjudicatària.

A la finalització del contracte, hauran de ser retornades la totalitat de còpies de les claus dels equipaments esportius al responsable municipal del contracte.

TREBALLS DE NETEJA MÍNIMS A EXECUTAR AMB ESPECIFICACIÓ DE LA SEVA PERIODICITAT

Aquesta relació és de caràcter indicativa, no limitativa i són els mínims que haurà de realitzar l'empresa adjudicatària, a cada una de les diferents instal·lacions esportives, especificades dins d'aquest plec:

TASQUES A REALITZAR:

Nivell 1.- Neteja habitual (diària):

1. PAVELLÓ MUNICIPAL

- Escombrar els accessos, asfaltats, patis, voreres, porxos, terra de les escales i rampa d'accés de la instal·lació, buidar i netejar les papereres interiors de l'equipament.
- Obrir les finestres per airejar i ventilar.
- Buidar i neteja les papereres situades a l'exterior dels equipaments, aquestes hauran de disposar de bosses que es puguin lligar.
- Passar el tiràs (mopa) pel paviment de les instal·lacions.
- Escombrar tots els paviments de l'equipament.
- Treure les taques dels paviments de les instal·lacions.
- Fregar els paviments inclosos els sòcols.
- Netejar els passamans de tota la instal·lació.
- Eliminar els xiclets o adhesius enganxats en paviments, parets i/o mobiliari.
- Treure la pols del mobiliari de l'equipament.
- Netejar el mobiliari de l'equipament que estigui brut.
- Netejar en profunditat els lavabos, vestidors i les dutxes de l'equipament.
- Portar i buidar els recipients tant de les deixalles orgàniques com de les inorgàniques, als contenidors corresponents més propers al centre de treball, seguint en tot moment les instruccions municipals que a tal efecte es determinin.

- Reposar el material higiènic: paper higiènic, sabó de les mans, paper eixugamans, incloent el seu subministrament.
- Recollir les deixalles i brossa generada en la feina d'escombrar, netejar i buidar papereres, col·locació de bosses a les papereres.

2. VESTIDORS I GRADES DEL CAMP DE FUTBOL

- Escombrar els accessos, terra de les escales, grades, porxos, buidar i netejar les papereres interiors de l'equipament.
- Obrir les finestres per airejar i ventilar.
- Buidar i neteja les papereres situades a l'exterior dels equipaments, aquestes hauran de disposar de bosses que es puguin lligar.
- Passar el tiràs (mopa) pel paviment de les instal·lacions.
- Escombrar tots els paviments de l'equipament.
- Treure les taques dels paviments de les instal·lacions.
- Fregar els paviments inclosos els sòcols.
- Netejar els passamans de les escales i les grades.
- Eliminar els xiclets o adhesius enganxats a les grades, en paviments, parets i/o mobiliari.
- Treure la pols del mobiliari de l'equipament.
- Netejar el mobiliari de l'equipament que estigui brut.
- Netejar en profunditat els lavabos, vestidors i les dutxes de l'equipament.
- Portar i buidar els recipients tant de les deixalles orgàniques com de les inorgàniques, als contenidors corresponents més propers al centre de treball, seguint en tot moment les instruccions municipals que a tal efecte es determinin.
- Reposar el material higiènic: paper higiènic, sabó de les mans, paper eixugamans, incloent el seu subministrament.
- Recollir les deixalles i brossa generada en la feina d'escombrar, netejar i buidar papereres, col·locació de bosses a les papereres.

3. VESTIDORS I PISTES DE TENNIS I PADEL DEL PARC MACARY I VIADER

- Escombrar els accessos a vestidors i pistes, porxos, buidar i netejar les papereres interiors de l'equipament.
- Obrir les finestres per airejar i ventilar.
- Buidar i neteja les papereres situades a l'exterior dels equipaments, aquestes hauran de disposar de bosses que es puguin lligar.
- Passar el tiràs (mopa) pel paviment de les instal·lacions.
- Escombrar tots els paviments de l'equipament.
- Treure les taques dels paviments de les instal·lacions.
- Fregar els paviments inclosos els sòcols.

- Eliminar els xiclets o adhesius enganxats.
- Treure la pols del mobiliari de l'equipament.
- Netejar el mobiliari de l'equipament que estigui brut.
- Netejar en profunditat els lavabos, vestidors i les dutxes de l'equipament.
- Portar i buidar els recipients tant de les deixalles orgàniques com de les inorgàniques, als contenidors corresponents més propers al centre de treball, seguint en tot moment les instruccions municipals que a tal efecte es determinin.
- Reposar el material higiènic: paper higiènic, sabó de les mans, paper eixugamans, incloent el seu subministrament.
- Recollir les deixalles i brossa generada en la feina d'escombrar, netejar i buidar papereres, col·locació de bosses a les papereres.

4. ESPAI EXTERIOR DE LES PISTES DE TENNIS I PÀDEL

- Escombrar els accessos i terra de les escales.
- Buidar i neteja les papereres situades a l'exterior dels equipaments, aquestes hauran de disposar de bosses que es puguin lligar.
- Eliminar els xiclets o adhesius enganxats.
- Portar i buidar els recipients tant de les deixalles orgàniques com de les inorgàniques, als contenidors corresponents més propers al centre de treball, seguint en tot moment les instruccions municipals que a tal efecte es determinin.
- Recollir les deixalles i brossa del voltant de les pistes i netejar papereres.

5. VESTIDORS DE L'ANTIGA PISCINA

- Escombrar els accessos, buidar i netejar les papereres interiors de l'equipament.
- Obrir les finestres per airejar i ventilar.
- Passar el tiràs (mopa) pel paviment de les instal·lacions.
- Escombrar tots els paviments de l'equipament.
- Treure les taques dels paviments de les instal·lacions.
- Fregar els paviments inclosos els sòcols.
- Eliminar els xiclets o adhesius enganxats.
- Treure la pols del mobiliari de l'equipament.
- Netejar el mobiliari de l'equipament que estigui brut.
- Netejar en profunditat els lavabos, vestidors i les dutxes de l'equipament.
- Portar i buidar els recipients tant de les deixalles orgàniques com de les inorgàniques, als contenidors corresponents més propers al centre de treball, seguint en tot moment les instruccions municipals que a tal efecte es determinin.
- Reposar el material higiènic: paper higiènic, sabó de les mans, paper eixugamans, incloent el seu subministrament.
- Recollir les deixalles i brossa generada en la feina d'escombrar, netejar i buidar papereres,

col·locació de bosses a les papereres.

6. SERVEIS I ESPAI DE LA PISTA DE L'ESCORXADOR

- Escombrar els accessos dels serveis, buidar i netejar les papereres interiors de l'equipament.
- Escombrar tots els paviments de l'equipament.
- Treure les taques dels paviments de les instal·lacions.
- Eliminar els xiclets o adhesius enganxats.
- Treure la pols del mobiliari de l'equipament.
- Netejar el mobiliari de l'equipament que estigui brut.
- Netejar en profunditat els lavabos de l'equipament.
- Portar i buidar els recipients tant de les deixalles orgàniques com de les inorgàniques, als contenidors corresponents més propers al centre de treball, seguint en tot moment les instruccions municipals que a tal efecte es determinin.
- Reposar el material higiènic: paper higiènic, sabó de les mans, paper eixugamans, incloent el seu subministrament.
- Recollir les deixalles i brossa generada en la feina d'escombrar, netejar i buidar papereres, col·locació de bosses a les papereres.

Nivell 2.- Neteja periòdica (setmanal-quinzenal):

1. PAVELLÓ MUNICIPAL

- Netejar les parts altes dels vestidors, dels passadissos, de les sales de treball i el mobiliari de l'equipament.
- Netejar els interruptors i les plaques d'endolls de l'equipament.
- Netejar les portes, els marcs, les guies de les finestres i les cartelleres de l'equipament.
- Netejar les entrades i les portes d'accés de l'equipament.
- Repàs de les portes, vidres, miralls i mampares de fàcil accés.
- Netejar en profunditat els elements higiènics sanitaris que es trobin en els serveis sanitaris i vestidors.
- Netejar les estores de les àrees d'accés.
- Neteja cadires i grades.
- Neteja amb producte específic per eliminar la resina del pavelló.
- Neteja amb màquina fregadora la pista del pavelló.

2. VESTIDORS I GRADES DEL CAMP DE FUTBOL

- Netejar les parts altes dels vestidors, dels passadissos, de les sales de treball i el mobiliari de l'equipament.
- Netejar els interruptors i les plaques d'endolls de l'equipament.
- Netejar les portes, els marcs, les guies de les finestres i les cartelleres de l'equipament.

- Netejar les entrades i les portes d'accés de l'equipament.
- Repàs de les portes, vidres, miralls i mampares de fàcil accés.
- Netejar en profunditat els elements higiènics sanitaris que es trobin en els serveis sanitaris i vestidors.
- Neteja grades.

3. VESTIDORS I PISTES DE TENNIS I PADEL DEL PARC MACARY I VIADER

- Netejar les parts altes dels vestidors, dels passadissos i el mobiliari de l'equipament.
- Netejar els interruptors i les plaques d'endolls de l'equipament.
- Netejar les portes, els marcs i les guies de les finestres.
- Netejar les entrades i les portes d'accés de l'equipament.
- Repàs de les portes, vidres, miralls i mampares de fàcil accés.
- Netejar en profunditat els elements higiènics sanitaris que es trobin en els serveis sanitaris i vestidors.
- Neteja de bancs.

4. ESPAI EXTERIOR DE LES PISTES DE TENNIS I PÀDEL

- Netejar les entrades i les portes d'accés de l'equipament.
- Repàs de vidres de fàcil accés.
- Neteja de bancs.

5. VESTIDORS DE L'ANTIGA PISCINA

- Netejar les parts altes dels vestidors, dels passadissos i el mobiliari de l'equipament.
- Netejar els interruptors i les plaques d'endolls de l'equipament.
- Netejar les portes, els marcs i les guies de les finestres de l'equipament.
- Netejar les entrades i les portes d'accés de l'equipament.
- Repàs de les portes, vidres i miralls de fàcil accés.
- Netejar en profunditat els elements higiènics sanitaris que es trobin en els serveis sanitaris i vestidors.
- Netejar les estores de les àrees d'accés.

6. SERVEIS I ESPAI DE LA PISTA DE L'ESCORXADOR.

- Netejar les parts altes dels serveis, de l'espai de bar i el mobiliari de l'equipament.
- Netejar els interruptors i les plaques d'endolls de l'equipament.
- Netejar les portes, els marcs i les guies de les finestres de l'equipament.
- Netejar les entrades i les portes d'accés de l'equipament.
- Repàs de les portes, vidres, miralls i mampares de fàcil accés.

- Netejar en profunditat els elements higiènics sanitaris que es trobin en els serveis sanitaris i vestidors.

Nivell 3.- Neteja mensual:

1. PAVELLÓ MUNICIPAL

- Netejar els punts de llum de l'equipament.
- Netejar les reixes i les canonades de la calefacció de l'equipament.
- Manteniment de catifes d'entrada: Neteja i desinfecció.

2. VESTIDORS I GRADES DEL CAMP DE FUTBOL

- Netejar els punts de llum de l'equipament.
- Netejar les reixes i les canonades de la calefacció de l'equipament.

3. VESTIDORS I PISTES DE TENNIS I PADEL DEL PARC MACARY I VIADER

- Netejar els punts de llum de l'equipament.
- Netejar les reixes i les canonades de la calefacció de l'equipament.

4. VESTIDORS DE L'ANTIGA PISCINA

- Netejar els punts de llum de l'equipament.
- Netejar les reixes i les canonades de la calefacció de l'equipament.

5. SERVEIS I ESPAI DE LA PISTA DE L'ESCORXADOR.

- Netejar els punts de llum de l'equipament.

Nivell 4.- Neteja trimestral:

1. PAVELLÓ MUNICIPAL

- Neteja de vidres i de marqueteria.
- Neteja i desinfecció a fons dels vestidors i serveis.

2. VESTIDORS I GRADES DEL CAMP DE FUTBOL

- Neteja de vidres i de marqueteria.
- Neteja i desinfecció a fons dels vestidors i serveis.

3. VESTIDORS I PISTES DE TENNIS I PADEL DEL PARC MACARY I VIADER

- Neteja de vidres i de marqueteria.
- Neteja i desinfecció a fons dels vestidors i serveis.

4. VESTIDORS DE L'ANTIGA PISCINA

- Neteja de vidres i de marqueteria.
- Neteja i desinfecció a fons dels vestidors i serveis.

5. SERVEIS I ESPAI DE LA PISTA DE L'ESCORXADOR.

- Neteja de vidres i de marqueteria.
- Neteja i desinfecció a fons dels serveis.

Nivell 5.- Neteja anual:

1. PAVELLÓ MUNICIPAL

- Neteja de grafit de les parets i de les portes exteriors.
- Neteja puntual d'elements situats en altura amb l'ús d'elevador: vidres, lames, punts de llum, estructura, parets, etc.
- Netejar a fons paviments de marbre, granit, terratzo, linòleum amb aplicació de líquids i ceros amb una màquina abrillantadora rotatòria.
- En paviments tèxtils o altres, aspiració a fons i neteja amb detergents específics.
- Neteja especialitzada dels difusors i de les reixes de ventilació amb productes adequats.
- Enlluentir els terres de passadissos i recepcions amb productes antilliscants.

2. VESTIDORS I GRADES DEL CAMP DE FUTBOL

- Neteja de grafit de les parets i de les portes exteriors.
- Netejar a fons paviments de marbre, granit, terratzo, linòleum amb aplicació de líquids i ceros amb una màquina abrillantadora rotatòria.
- Neteja especialitzada dels difusors i de les reixes de ventilació amb productes adequats.
- Enlluentir els terres de passadissos i recepcions amb productes antilliscants.

3. VESTIDORS I PISTES DE TENNIS I PADEL DEL PARC MACARY I VIADER

- Neteja de grafit de les parets i de les portes exteriors.
- Neteja puntual d'elements situats en altura amb l'ús d'elevador: vidres, lames, punts de llum, estructura, parets, etc.
- Netejar a fons paviments de marbre, granit, terratzo, linòleum amb aplicació de líquids i ceros amb una màquina abrillantadora rotatòria.
- Enlluentir els terres amb productes antilliscants.

4. ESPAI EXTERIOR DE LES PISTES DE TENNIS I PÀDEL

- Neteja de grafit.
- Neteja puntual d'elements situats en altura amb l'ús d'elevador: punts de llum, estructura, etc.

5. VESTIDORS DE L'ANTIGA PISCINA

- Netejar a fons paviments de marbre, granit, terratzo, linòleum amb aplicació de líquids i ceros amb una màquina abrillantadora rotatòria.
- Enlluentir els terres amb productes antilliscants.

6. SERVEIS I ESPAI DE LA PISTA DE L'ESCORXADOR.

- Neteja de grafit de les parets i de les portes exteriors.

- Enlluentir els terres amb productes antilliscants.

S'aprofitarà la baixa activitat en els equipaments esportius durant el període estiuenc, per realitzar les tasques de neteja previstes de forma anual.

Altres tasques a considerar en relació a l'Annex II del RD 486/1997 de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les condicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball, a saber:

- Les degudes a situacions accidentals tal com la recollida de líquids per trencament o abocament de recipients, retirada de vidres trencats. O d'altres incidents de característiques similars.
- L'eliminació amb la major rapidesa el residus, taques de greix, residus de substàncies perilloses i d'altres productes residuals que puguin ser causa d'accidents o de contaminar l'entorn i ambient laboral.
- Per totes les tasques s'empraran els mètodes de treball més adients a cada situació, netejant per aspiració si l'escombrat tradicional pot produir dispersió de pols, i no fent-lo en cap cas amb pistoles o escapament d'aire comprimit.

SUPERVISIÓ I CONTROL DEL SERVEI

L'empresa o empreses adjudicatàries realitzaran el seguiment i supervisió de la correcta prestació del servei, exercint la supervisió del mateix per part del personal tècnic encarregat i dirigit per personal tècnic especialitzat i notificant a l'Ajuntament de Súria l'aparició de problemes, amb el temps suficient per poder resoldre'ls.

L'adjudicatari haurà de comunicar per escrit a l'ajuntament, la relació de persones de cada equipament i els possibles canvis i/o substitucions amb una periodicitat trimestral, així com el pla de treball en el període de vacances.

La fiscalització de la gestió de l'adjudicatari és una facultat de l'Ajuntament, el qual podrà efectuar la inspecció del servei, mitjançant el responsable del contracte.

L'Ajuntament exigirà els nivells de qualitat adequats a la tasca a realitzar que estigui contemplada en aquest plec, amb l'objectiu d'assolir el millor servei possible. Per això, l'empresa adjudicatària serà responsable de garantir i controlar la qualitat del seu servei. Amb aquesta finalitat el responsable del contracte comprovarà trimestralment i de forma aleatòria en alguns dels equipaments objecte del contracte, el compliment de les indicacions a què es fa referència en aquest plec.

L'empresa adjudicatària organitzarà sota la seva responsabilitat, els sistemes de gestió del personal i d'organització del treball, per a què en resulti una major eficàcia en la prestació del servei.

El Responsable del contracte de l'Ajuntament ha d'estar informat/da de totes les incidències i propostes detectades per l'empresa i alhora, ha de poder comunicar, a qualsevol hora, totes les incidències que detecti o li facin arribar els responsables dels equipaments.

L'empresa adjudicatària haurà de custodiar les claus i els codis d'alarmes, si és el cas, lliurats per a l'accés als equipaments per tal de realitzar la correcta prestació del servei.

L'empresa també haurà de vetllar perquè els seus treballadors i treballadores deixin sempre els serveis d'alarma connectats, en cas contrari s'haurà de fer càrrec de les conseqüències que se'n derivin d'aquesta incidència. L'empresa no podrà cedir les claus a tercers no autoritzats, ni accedir a l'equipament per altres finalitats que no siguin les de la prestació del servei de neteja dins de l'horari establert.

Aquest contracte comptarà amb un/a responsable que representi l'empresa, el nom del qual es notificarà a l'Ajuntament, dins els deu (10) primers dies del contracte.

Aquesta persona informarà i concretarà amb el responsable de l'Ajuntament en el termini màxim de vint (20) dies naturals des de l'adjudicació del contracte, el sistema de seguiment, revisió i control de la prestació del servei.

Les funcions dels responsables en relació a la prestació del servei són les següents:

- Vetllar per l'acompliment de la prestació del servei objecte d'aquest contracte.
- Vetllar pel correcte manteniment de l'estat d'ordre i higiene de l'equipament i atendre els imprevistos que calguin en aquest sentit.
- Preveure, proposar i adequar per a l'activitat extraordinària de l'equipament els recursos necessaris

L'empresa prestadora del servei de neteja haurà de comunicar necessàriament qualsevol proposta de canvi d'horari dels serveis de neteja.

L'empresa s'haurà de responsabilitzar d'exigir als seus treballadors/es el certificat que acrediti no haver estat condemnat per sentència ferma per algun delictes contra la llibertat i indemnitat sexual d'acord a la Llei 26/2015 i fer arribar posteriorment aquests certificats al responsable corresponent de l'Ajuntament.

L'Ajuntament es limitarà a disposar de l'estructura tècnica de supervisió i control que es necessiti per a coordinar els treballs i verificar que s'ha realitzat, amb la finalitat d'assegurar que el servei contractat s'està portant a terme, conforme al establert al present plec i dins dels compromisos contractuals.

La persona responsable designada per l'Ajuntament establirà aquells sistemes d'inspecció, assegurament de qualitat i de garantia que consideri adients per tal de comprovar l'adequada prestació del servei i de l'acompliment de la normativa legal vigent, els protocols de treball i totes aquelles obligacions derivades d'aquesta contractació.

L'Ajuntament podrà sol·licitar a l'empresa adjudicatària el lliurament de tota la documentació que estimi necessària a més de poder portar a terme, de comú acord amb l'empresa adjudicatària, els controls que s'estimin procedents sobre les pràctiques de treball dels personal del servei utilitzats, sobre l'acompliment dels requeriments normatius, etc. L'empresa adjudicatària estarà obligada a informar per escrit i de forma immediata a l'Ajuntament de qualsevol incidència que afecti al servei.

RELACIÓ DIÀRIA

La relació/comunicació entre l'Ajuntament de Súria i l'adjudicatari, serà exclusivament entre el representant que designin aquesta i el/la representant que designi l'Ajuntament. Mai amb tercers, si no és per acord exprés de l'Ajuntament.

INCIDÈNCIES

El responsable de l'equip, informarà al responsable de l'Ajuntament, de qualsevol incidència ja sigui del personal al seu càrrec, com relativa a les tasques de neteja habitual. Haurà d'estar en continu contacte amb el responsable de l'Ajuntament i subjectar-se a les seves indicacions quan sigui necessari.

HORARI I PERSONAL

L'empresa adjudicatària organitzarà sota la seva responsabilitat, els sistemes de gestió del personal i d'organització del treball dels quals en resulti una major eficàcia de la prestació del servei.

L'adjudicatari garantirà la correcta prestació del servei de gener a desembre, de forma ininterrompuda i d'acord amb els dies i hores establerts en el contracte. Les substitucions

necessàries per tal de garantir la prestació del servei, seran a càrrec de l'empresa adjudicatària i s'hauran de cobrir de forma immediata.

L'empresa garantirà que les persones substitutes tinguin coneixement de les característiques del centre i vetllarà perquè estigui informada de les tasques a realitzar i dels productes i materials a utilitzar. També de la seva responsabilitat envers les alarmes i la custòdia de les claus. El responsable de l'empresa adjudicatària haurà de fer l'acompanyament a la persona substituïda en el seu primer dia de feina per mostrar-li com ha de fer les tasques encomanades.

No hi haurà cap relació laboral del personal de l'empresa adjudicatària amb l'Ajuntament de Súria.

L'horari el proposarà l'empresa adjudicatària, però prèviament a la seva aplicació ha de ser aprovat per l'ajuntament. L'horari ha de ser tal que s'intenti que sigui fora de les hores de funcionament dels equipaments esportius. L'Ajuntament pot sol·licitar el fraccionament dels serveis en funció de les necessitats de funcionament de cada centre.

L'empresa adjudicatària calcularà les necessitats de personal per dur a terme la neteja integral objecte d'aquest contracte. No obstant això, serà d'obligat compliment la presència permanent d'un operari, durant el temps d'obertura al públic.

L'empresa designarà una persona responsable de l'equip, que haurà de supervisar la neteja dels equipaments.

L'empresa es responsabilitzarà de l'aplicació de les mesures i de la formació del seu personal en matèria de prevenció de riscos laborals.

CONDICIONS EN MATÈRIA DE PERSONAL

Obligacions laborals i organització del personal :

Les relacions laborals entre la empresa adjudicatària i els/les treballadors/es adscrits a aquesta contracta, estaran regulats pel Conveni Col·lectiu de Neteja en Edificis i Locals de Catalunya (codi número 79002415012005).

L'empresa proposarà per a cadascun dels centres (tenint en compte entre d'altres factors la periodicitat, horari i particularitats que els caracteritza), el personal convenient per a la realització del servei.

No obstant, L'adjudicatari, en conseqüència, està obligat a assumir tot el personal que presta els seus serveis en la contractació actual, BAGES NET, SL subrogant-se en tots els drets, antiguitat, categoria, sense que els seus havers puguin ser minvats, havent d'adscriure'ls a la prestació del servei en aquest terme municipal, del personal següent:

TREBALLADOR	DNI NIE	CATEGORIA	ANTIGUITAT	SOU BASE ANUAL	PLUS CONVENI ANUAL	PLUS ANTI- GUITAT ANUAL	PAGUES EX- TRES ANUALS	TOTAL SOU BRUT ANUAL	H SET- MAN A	CODI CON- TRACTE/ VENCIM- ENT	VENCIM- ENT	HORARI
R.J.	***4311**	Neteja- dor/a	13/11/2008	9.962,40	2.064,48	1.195,44	3.305,52	16.527,84	36	200	Indefinit	09-15 (dill- diss)

El personal adscrit al contracte correspon a la plantilla de l'empresa adjudicatària i en el supòsit que sigui necessària la contractació de nou personal per incorporar al contracte, es farà d'acord amb la normativa laboral vigent.

Tot el personal adscrit a la prestació del servei objecte d'aquest contracte, dependrà

laboralment del contractista, sense que, per cap motiu, aquest personal pugui passar a dependre de l'Ajuntament.

En qualsevol cas, les possibles cessions de contractista comportaran la subrogació del personal laboral, de conformitat i en els termes que disposi el conveni laboral vigent d'aplicació al sector de la neteja.

La contractista està obligada a formalitzar un contracte laboral escrit, amb tots i cadascun dels seus treballadors/es, que hagin d'incorporar-se al servei objecte d'aquest contracte, tot això de conformitat amb la legislació vigent i, d'acord amb el conveni col·lectiu aplicable. En cadascun dels contractes laborals subscrits caldrà fer-hi constar que el conveni col·lectiu de treball aplicable és el del sector de la neteja d'edificis i locals de Catalunya. El tècnic responsable del servei, delegat per aquest Ajuntament, podrà durant el període de vigència del contracte, exigir a l'empresa adjudicatària, la presentació de les còpies dels contractes de treball. La contractista d'acord amb les previsions del conveni col·lectiu d'aplicació, haurà d'aplicar criteris de contractació que permetin la mobilitat geogràfica i funcional dels treballadors contractats.

En cap cas, els increments d'hores de plantilla per necessitats organitzatives de la contractista, així com les revisions salarials o altres variacions econòmiques tindran afectació en el preu del contracte que s'hagi adjudicat.

Funcions del personal adscrit al servei:

Les funcions del personal estaran fixades d'acord amb els Grups Professionals i subgrups d'oficis previstos en l'article 31-32 de classificació funcional del conveni laboral d'aplicació (Conveni col·lectiu aplicable: RESOLUCIÓ TSF/1989/2018, de 26 de juliol, per la qual es disposa la inscripció i la publicació del Conveni col·lectiu de treball del sector de la neteja d'edificis i locals de Catalunya per als anys 2017 a 2021 (codi número 79002415012005).

Seràn els següents :

- Encarregat/da:.. Nivell 3 grup III. Encarregat/ada de sector: els qui tenen al seu càrrec el control de dues o més edificis, sent les seves funcions les següents: Organitzar el personal que tingui a les seves ordres de manera que els rendiments siguin normals, que la neteja sigui efectiva i eficient, evitant la fatiga dels productors. Emetre els informes corresponents per al seu trasllat a la Direcció sobre les anomalies observades i bon rendiment de treball. Reflectir en els parts diaris de producció i dels rendiments de treball del personal sota el seu mandat, informat de les incidències que hagin, per tal que es corregeixin, dins el més aviat possible, esmenant les mateixes, i s'evitin les reincidències.
- Especialista: Nivell I. Grup IV. Especialista: treballadors/ores que amb plenitud de coneixements teoricopràctics, i de facultats, domina en el seu conjunt el maneig i funcionament dels estris i màquines industrials (no electrodomèstics) propis i adequats per a la neteja en general i aplicar racionalment i per a cada cas els tractaments adequats, amb iniciativa, rendiment, responsabilitat, habilitat i eficàcia que requereix l'ús de materials, equips, productes, útils o màquines, atenent en tot cas a la vigilància i manteniment de les màquines, útils o vehicles necessaris per a l'exercici de la seva missió.
- Ajudant especialista Nivell II. Grup IV. Peó especialitzat: treballadors/ores que realitzen funcions concretes i determinades pròpies de les empreses de neteja, que sense haver arribat a la plenitud de coneixements exigeixen, però, certa pràctica i especialització, així com en atenció en treballs que impliquin perillositat o risc.
- Netejador/a (peó): Nivell IV. Grup IV. Netejador/ora: treballadors/ores que executen les tasques de fregat, la pols, escombrat, polit, manualment amb útils tradicionals o amb elements electromecànics o de fàcil maneig, considerats com d'ús domèstic, encara que aquests siguin de més potència, de sòls, sostres, parets, mobiliari, etc... de locals, recintes i llocs, així com vidrieres, portes, finestres des de l'interior dels mateixos, o en aparadors, sense que es requereixin per a la realització de les tasques més que l'atenció deguda i la voluntat de dur a terme allò que se li ordeni, amb l'aportació d'un esforç físic essencialment.

VESTUARI

El vestuari dels treballadors/es anirà a càrrec de l'adjudicatari (en farà reposició de la roba de treball quan sigui necessari) i serà uniforme per a tots ells/elles. Aquest vestuari serà sempre correcte i net.

La uniformitat és imprescindible en tot el personal adscrit al servei. La falta d'uniformitat o una presentació en un mínim grau de deteriorament serà considerada com a falta lleu.

Tot el personal adscrit a aquests serveis haurà de portar una identificació quan desenvolupi el seu horari de treball.

PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

L'empresa adjudicatària aplicarà, al personal destinat a realitzar les tasques de neteja, fent el seguiment corresponent, la normativa vigent en tot moment de Prevenció de Riscos laborals i la que correspongui en tot moment de la duració del present contracte.

En el moment del començament de la prestació del servei, l'empresa adjudicatària haurà de presentar a l'Ajuntament la següent documentació:

- a) Justificant del model d'organització de prevenció de riscos laborals: contracte amb el servei de prevenció aliè, acta de constitució del servei de prevenció propi o acta de designació de treballadors segons correspongui i en compliment en tot moment de la normativa vigent.
- b) Pla de prevenció de l'empresa.
- c) Riscos específics de les activitats que desenvolupen i mesures de prevenció i protecció aplicables als riscos indicats anteriorment.
- d) Llistat de treballadors autoritzats per desenvolupar tasques de neteja a l'Ajuntament de Súria.
- e) Justificant i certificat de formació dels treballadors en matèria de seguretat i salut laboral.
- f) Certificat d'aptitud mèdica de les revisions mèdiques realitzades als treballadors.
- g) Còpia del pagament de l'assegurança de responsabilitat civil.

Les empreses oferents hauran de presentar relació de productes autoritzats per la neteja, composició química i certificats.

Per la neteja de superfícies exteriors inaccessibles (vidres, finestres, persianes i altres), és realitzarà per personal qualificat i format i prenent sempre les mesures de seguretat adequades d'acord amb la legislació aplicable en tot moment de seguretat i higiene en el treball i havent disposat prèviament de la formació preceptiva. Tota la maquinària que sigui requerida per la prestació del servei haurà de complir amb les normes preceptives vigents.

L'empresa adjudicatària subscriurà una pòlissa d'assegurança que cobreixi la responsabilitat civil pels accidents, danys i/o perjudicis que poguessin ocórrer, ocasionats directament pels treballs que es realitzin o com a conseqüència de la negligent prestació del servei. Així mateix en les condicions de treball han d'evitar qualsevol risc d'impacte ambiental en el desenvolupament de les activitats pròpies del servei.

L'empresa adjudicatària ha de disposar de tots els mitjans necessaris per senyalitzar perfectament quan els serveis que s'han de realitzar ho requereixin a causa de la seva naturalesa o circumstàncies. D'aquesta manera, un cop l'empresa hagi tramitat l'expedient d'ocupació de la via pública, col·locarà i retirarà els senyals adients.

L'empresa adjudicatària posarà igualment en coneixement de tots els seus treballadors les consignes d'emergència establertes per a cada edifici, restant obligada a prestar els serveis

que se li demanin en cas d'actuació dels plans d'autoprotecció.

Tanmateix serà imprescindible, que el personal destinat a realitzar els treballs encomanats, hagi estat format i informat dels riscos, tan genèrics com específics, inherents als mateixos, facilitant-los els mitjans que siguin necessaris per garantir la seva seguretat personal i col·lectiva. A l'efecte l'Ajuntament exigirà que l'empresa contractada, aporti justificant de cadascun dels treballadors, conforme han estat informats sobre les Normes de Seguretat que puguin afectar-los en l'execució del seu treball.

L'Ajuntament no obstant, es reserva el dret d'autoritat pel que fa a l'observació, per part del contractista, de les mesures de seguretat contingudes a la llei de prevenció de Riscos Laborals i disposicions concordants, tenint l'Ajuntament atribucions per aturar els treballs, si s'està posant en situació de risc tant al personal com a les instal·lacions. En aquest supòsit l'empresa adjudicatària no podrà justificar una modificació.

ALTRES OBLIGACIONS DE L'ADJUDICATARI

A més de les que s'han especificat en aquest plec i les que figuren al plec de clàusules administratives particulars, són obligacions de l'adjudicatari, les següents:

- Mantenir lliures d'obstacles i objectes les vies d'evacuació d'emergència.
-
- S'haurà de respectar i complir en tot moment la legislació aplicable respecte la protecció del medi ambient.

CRITERIS MEDIAMBIENTALS

L'empresa adjudicatària garantirà l'aplicació dels següents criteris i realitzarà les accions professionals que se'n derivin, sempre que això en sigui possible:

1.- En relació a la implementació de la recollida selectiva i gestió dels residus a les dependències municipals objecte d'aquest contracte:

- Fraccions: envasos lleugers (groc), vidre (verd), matèria orgànica (marró), paper i cartró (blau) i rebuig (gris o negre)
- Funcionament general dels diferents circuits de gestió: des de la paperera selectiva de la dependència als contenidors de la via pública.
- Tasques concretes a realitzar pel personal de neteja: disposar de bosses de colors corresponents a cada fracció, reposar les bosses de les papereres selectives, vetllar perquè cadascuna d'elles tingui la bossa de color adient, transport a contenidors del carrer (o altres emmagatzematges d'acord amb els serveis tècnics de l'Ajuntament).

2.- En relació a les especificacions tècniques pels productes, envasos i embalatges:

Documentació dels productes utilitzats:

En els magatzems de neteja hauran de ser consultables els documents següents de tots els productes utilitzats:

- Fitxes tècniques dels productes: per conèixer les característiques dels productes i poder conèixer les càrregues contaminants dels productes utilitzats.
- Fitxes de seguretat: per conèixer el maneig dels productes i reduir els riscos laborals.

3.- En relació a la gestió dels residus perillosos:

Els residus d'envasos que han contingut substàncies perilloses s'han de gestionar com a residu perillós segons la normativa (cal mirar l'envàs i identificar els pictogrames corresponents. Hi ha envasos que disposen del Punt Verd, que vol dir que les empreses envasadores estan adherides al sistema integrat de gestió de residus d'envasos de Ecoembes).

Criteris complementaris obligatoris:

- Substàncies de baixa ecotoxicitat. A més de la limitació de l'ús de les substàncies esmentades anteriorment, es valorarà l'ús de productes amb baixa ecotoxicitat. Les ecoetiquetes com el Distintiu de Qualitat Ambiental, l'Etiqueta Europea o el Cigne Blanc garanteixen l'acompliment d'aquest criteri.
- Envasos de plàstics no contaminants. Els envasos seran de plàstic 100% reciclat o bé de PP (polipropilè) o PE (polietilè), evitant altres plàstics amb compostos clorats.
- Envasos monomaterials. Cal que siguin envasos fabricats amb un únic material per tal de facilitar la seva correcta gestió.
- Productes que incloguin instruccions clares sobre la dosificació i els dosificadors.
- Aplicació de tècniques de neteja ecològica per exemple: ús de màquines rotatòries d'alta velocitat per a la neteja del terra, sistemes de neteja sobre mullat, etc.

Bones pràctiques:

- Ús de productes alternatius com són el bicarbonat, la llimona i el vinagre com a desinfectant.
- Evitar l'ús de productes innecessaris.
- Dosificar en funció de les necessitats i segons les recomanacions del fabricant (utilitzar una dosificació automàtica pot suposar un estalvi en el consum).
- Utilitzar tècniques de neteja "ecològiques" (polidores rotatives, els carrets de neteja, etc.)
- No barrejar productes de neteja.
- Compra de productes concentrats, d'envasos de gran capacitat o a granel per reduir així els residus d'envasos i consum de materials.
- Disposar de fulls d'instruccions de manipulació en el lloc d'utilització.
- Formar adequadament a les persones que utilitzen els productes de neteja sobre: la dosi, la dilució, la utilització i eliminació correcta de cadascun d'aquests productes.
- Reutilitzar bosses de plàstic i comprar-ne de biodegradables o fàcilment reciclables.
- Ús de paper higiènic o mans reciclat.

4.- Criteris de compra:

Cal aplicar criteris de compra per reduir aquests envasos (compra a granel, compra d'envasos de gran capacitat, envasos retornables al proveïdor, etc.), a més, cal tenir en compte altres criteris com que els seus components siguin biodegradables i/o reciclables, per exemple en les bosses de plàstic.

5.- Formació del personal en mesures mediambientals:

Durant la vigència del contracte la contractista ha de comptar amb un programa intern del formació del personal o proporcionant els mitjans necessaris per desenvolupar les tasques pròpies d'aquest servei en l'àmbit de la gestió mediambiental, quan a:

- a) Productes de neteja : Es formarà al personal per a que utilitzi la dosificació correcta del producte en cadascuna de les tasques de neteja, la dilució correcta dels productes de neteja, emmagatzematge dels productes de neteja, l'ús adequat de les quantitats i volums de productes de neteja.

- b) Estalvi energètic: El personal de l'adjudicatària vetllarà per a la conservació i bon estat de les instal·lacions que l'hi correspongui netejar.
A més amb l'efecte de reduir el màxim possible els costos de consum energètic, tant pel que fa a la il·luminació del centre com pels sistemes de climatització, l'adjudicatària realitzarà i presentarà una planificació del treball que permeti la realització de la neteja per zones i amb el consum energètic mínim necessari, així com el compliment de les normes municipals que es puguin dictar.
- c) Estalvi d'aigua : formar al personal en l'ús de productes de microfibra, si s'escau, per minimitzar l'ús d'aigua i de productes de neteja.
- d) Residus: S'haurà de formar al personal en la utilització d' accessoris de neteja de llarga durada, reutilitzables i minimitzar l'ús de material de neteja d'un sol ús, sempre i quan no perjudiqui la seguretat i salut; aspectes de gestió de les aigües residuals i formació específica sobre la gestió i tractament de la classificació dels residus que han generat en la seva activitat així com els residus que hi hagi en els centres de neteja.

TRACTE AMB LES PERSONES USUÀRIES

Els/les treballadors/es contractats/des per l'adjudicatari tindran sempre un tracte respectuós amb els altres treballadors/es dels equipaments i amb les persones usuàries en general. En cas contrari es comunicarà a l'empresa adjudicatària per a què prengui les mesures oportunes.

Principis d'actuació de l'equip de treball necessari per a la prestació del servei

L'equip de treballadors/es de l'adjudicatari/ària, d'acord amb les funcions i obligacions establertes *ad infra*, haurà de tenir en compte les següents característiques per a la correcta prestació del servei:

- Actuaran sota els principis d'integritat, dignitat i protecció i tracte correcte a les persones.
- Actuaran amb suficient iniciativa i capacitat de resolució segons les circumstàncies, evitant la inhibició o passivitat en el servei i no podent negar-se a prestar aquells serveis d'acord amb les funcions, obligacions i característiques assignades i establertes *ad infra*.
- Fer ús adequat de les bases de dades i registres que tinguin al seu càrrec i garantir la reserva professional de qualsevol informació, tot ajustant-se en la seva utilització a la normativa vigent sobre protecció de dades. A més haurà de vetllar per salvaguardar la confidencialitat pel servei prestat.
- Comunicar a la persona responsable encarregada designada per l'adjudicatari/ària les anomalies observades, deixant sempre constància per escrit en l'informe del servei, per tal que aquest li comuniqui als serveis tècnics de l'Ajuntament.
- És responsabilitat de l'adjudicatari/ària la mala predisposició i la mala conducta del seu equip de treballadors/es.
- L'equip de treballadors/es necessari per a la prestació del servei no podrà excedir-se en les seves atribucions. S'haurà de complir l'operativa establerta i les ordres de servei determinades en el present plec de clàusules tècniques i les de l'adjudicatari/ària.

ACCIONS PER A UNA CONTRACTACIÓ PÚBLICA RESPONSABLE

El servei objecte del contracte es desenvoluparà respectant les normes sociolaborals vigents a Espanya i en la Unió Europea, i de l'Organització Internacional del Treball.

L'execució del contracte està subjecte a allò establert a l'art. 44 de l'Estatut dels Treballadors, motiu pel qual, en compliment del què disposa l'article equivalent del Conveni col·lectiu de Catalunya de neteja d'edificis i locals vigent en cada moment, a l'inici de la seva vigència, l'adjudicatari assumirà tot el personal que depèn de l'anterior contractista (SUBROGACIÓ DEL

PERSONAL), els quals presten els serveis de neteja en els equipaments municipals relacionats anteriorment, amb les condicions establertes en els preceptes d'aplicació del conveni del sector.

En la determinació del pressupost del contracte, s'haurà de tenir en compte el salari base i totes aquelles retribucions establertes en el conveni, pactes o contractes laborals que resultin de l'aplicació del contracte.

En el desenvolupament del servei objecte del contracte s'hauran d'adoptar, en tot cas, les mesures previstes en matèria de seguretat i salut en el treball, i les mesures necessàries per evitar que de l'execució del contracte es puguin derivar danys al personal municipal o a la ciutadania en general.

L'empresa adjudicatària en el moment de formalitzar el contracte, acreditarà mitjançant declaració responsable la afiliació i l'alta en la Seguretat Social de les persones treballadores destinades a l'execució del contracte. Aquesta obligació s'estendrà a tot el personal subcontracte per l'empresa adjudicatària principal.

En tot cas, s'haurà de respectar el principi de no discriminació per raó de gènere i s'haurà d'evitar l'ús del llenguatge i imatges sexistes, que es fa extensiu a la documentació que presentin el/s licitador/s.

A l'inici de l'execució del contracte l'empresa adjudicatària haurà de presentar un Pla d'Igualtat entre homes i dones durant l'execució del contracte, en els termes que estableix la Llei orgànica 3/2017 sobre la igualtat efectiva entre homes i dones.

NORMATIVA SANITÀRIA

Caldrà donar compliment a la normativa vigent i futura aprovada per les autoritats sanitàries i pel PROCICAT. Així mateix, l'obligatorietat de donar compliment a la normativa que dictin les autoritats sanitàries i governatives, serà extensiva a qualsevol tipus de malaltia infecciosa.

DESPERFECTES

L'adjudicatari respondrà de tots els danys i desperfectes que voluntàriament o de forma involuntària causi el personal encarregat del servei de neteja i haurà de reparar o reposar immediatament tots els desperfectes.

PRESSUPOST

L'import de licitació és d'un màxim de **47.939,43** €/any, IVA inclòs.

(Veure Plec de clàusules administratives d'aquesta licitació).

CRITERIS D'ADJUDICACIÓ

Criteris per la ponderació i propostes de millores de l'oferta econòmica avaluable de forma automàtica:

CRITERIS AUTOMÀTICS	MÀXIM 100 PUNTS
Criteri 1.- Preu ofertat	Fins a 60 punts
Criteri 2.- Neteges extraordinàries	Fins a 10 punts
Criteri 3.- Pla de formació Pla de formació de 10 hores	Fins a 10 punts
Criteri 4.- Millores proposades	Fins a 20 punts

Criteri 1.- PREU OFERTAT (Fins a 60 punts)

Oferta econòmica: La puntuació màxima s'atorgarà només a l'oferta més baixa. Per la resta d'ofertes, s'aplicarà la següent fórmula:

$$OE = \frac{\text{Puntuació màxima (60 punts)} \times \text{Oferta més baixa}}{\text{Oferta que es puntua}}$$

Les empreses l'oferta econòmica de les quals superi el pressupost màxim, o les empreses que no presentin una oferta econòmica, quedaran excloses de la present licitació.

Criteri 2.- NETEGES EXTRAORDINÀRIES (Fins a 10 punts)

Les empreses licitadores podran oferir neteges extraordinàries, diferents a les que son objecte del present contracte, a banda de les 4 extraordinàries fixades per contracte, i SENSE COST ADDICIONAL per l'Ajuntament, de qualsevol dels equipaments municipals (que s'hauran d'acordar prèviament amb la persona responsable del contracte, segons les necessitats de cada moment)

Per a cada neteja addicional proposada en l'oferta, s'atorgarà **5 PUNTS** (fins a un màxim de 10 punts).

Criteri 3.- PLA DE FORMACIÓ (10 punts)

Les empreses licitadores podran oferir un Pla de formació (mínim 10 hores) en Prevenció de riscos i seguretat laboral als treballadors adscrits al contracte de referència. Si l'empresa proposa aquesta formació, haurà d'aportar petita memòria explicativa amb el contingut

Si l'empresa proposa aquesta formació (indicant les hores) se'ls atorgarà **10 PUNTS**; en cas de no oferir-se la formació, no se li atorgarà cap punt per aquest concepte.

Criteri 4.- MILLORES PROPOSADES (màxim 20 punts)

El licitador podrà oferir alguna o algunes de les millores que consten especificades en l'Annex 2 del Plec de Clàusules tècniques, elements que milloraran la prestació del servei.

Per a cada millora plantejada, s'atorgaran **4 PUNTS** (fins a un màxim de 20 punts).

2. DESCRIPCIÓ DELS EQUIPAMENTS ESPORTIUS DE SÚRIA

2.1. PAVELLÓ MUNICIPAL

2.1.1. Descripció general i usos

El Pavelló municipal és un centre esportiu per a la pràctica de l'esport adreçada principalment a la gent jove, tot i que es realitzen activitats per a totes les edats. Es troba situat al C. Ignasi Abadal, 2-10 del municipi de Súria.

Al pavelló municipal s'hi organitzen activitats esportives: entrenaments i partits regulars de bàsquet i handbol, pràctica de jiu jitsu, psicomotricitat,... Es disposa d'un gimnàs obert al públic en general. Ocasionalment també s'hi organitzen concerts, festes i actes culturals. A l'estiu part dels vestidors donen servei a les piscines municipals.

Es desconeix l'ocupació mitjana diària per no disposar de medis fiables seu comptatge.

L'horari al públic del complex esportiu és de 9:00 h a les 22:00 h de dilluns a divendres, i en dies d'entrenament, pot tancar a les 00:00 h. Els caps de setmana, l'horari ve definit pels partits de bàsquet i handbol que s'hi disputen.

A continuació s'adjunten els models orientatius de les activitats programades a la zona del gimnàs i a les diferents pistes del pavelló municipal en el període de temps que es realitza el present projecte de neteja.

HORARIS OCUPACIÓ GIMNÀS:

El gimnàs només obre entre setmana, en l'horari indicat.

HORA	DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES
10-11h		EDAT D'OR		EDAT D'OR	
15-16h/15.30-16.30h		REFORMER			
16-17h/16.30-17.30h		REFORMER		REFORMER	
17.15h-18.15/17.30-18.30h	REFORMER	CIRC/REFORMER		REFORMER	
18.15h-19.15/18.30-19.30h	REFORMER	CIRC	REFORMER	REFORMER	
19.15h-20.15/19.30-20.30h	REFORMER/IOGA		REFORMER	IOGA	
20.30-21.30h			REFORMER		

HORARIS OCUPACIÓ PISTES:

HORA	DILLUNS			DIMARTS			DIMECRES			DIJOUS			DIVENDRES		
PISTA	P1	P2	P3	P1	P2	P3	P1	P2	P3	P1	P2	P3	P1	P2	P3
09.30				PROGRAMA ANEM A MOURE'NS						PROGRAMA ANEM A MOURE'NS					
10.30				AMPANS						AMPANS					
12.30				CADET FEMENÍ HANDBOL						CADET FEMENÍ HANDBOL					
13.30															
16.00															
17.00															
17.15	PRE MINI FEMENÍ		ESCOLETA BÀSQUET	PRE MINI MASCULÍ	MINI FEMENÍ	PRE MINI FEMENÍ	PRE MINI MASCULÍ	MINI MASCULÍ		PRE MINI MASCULÍ	MINI FEMENÍ	PRE MINI FEMENÍ	MINI FEMENÍ	MINI MASCULÍ	ESCOLETA BÀSQUET
18.15															
18.30	JIU FEMENÍ	CADET MASCULÍ	INFANTIL FEMENÍ	MINI MASCULÍ	HANDBOL CADET		JIU MASCULÍ	CADET MASCULÍ	INFANTIL FEMENÍ	JIU FEMENÍ	HANDBOL CADET		INFANTIL FEMENÍ	CADET MASCULÍ	
19.30	JITSU						JITSU			JITSU					
19.45		SUB 21	JUNIOR FEMENÍ					SUB 21	JUNIOR FEMENÍ					SUB 21	JUNIOR FEMENÍ
20.45															
21.00															
21.15															
21.30	SENIOR BASQUET						SENIOR BASQUET						SENIOR BASQUET		
22.15															
22.45															
23.30															

Durant els horaris d'ocupació de dilluns a divendres de les pistes, es fan servir els vestuaris del número 1 al 6, els vestuaris d'àrbitres números 1 i 2, la infermeria i el seu lavabo.

Els caps de setmana es juguen els partits i es fa servei de tots els vestuaris esmentats anteriorment, i a més a més, els lavabos d'ús públic de les grades de la primera planta.

2.1.2. Descripció de l'edifici

El pavelló és un edifici aïllat, formant una illa juntament amb les instal·lacions de la piscina municipal. Els carrers que el voregen són, C. Ignasi Abadal, C. Sant Josep, C. de l'Areny i Pl. Sant Joan.

L'immoble consta de planta soterrani, planta baixa i planta primera. L'accés principal del Pavelló Municipal és pel vestíbul del C. Ignasi Abadal. Existeixen altres accessos a l'espai, un per la Plaça Sant Joan (accés principal de les Piscines Municipals) i l'altre pel C. de l'Areny. La construcció de l'edifici data de l'any 2004, no obstant, l'accés per la Plaça Sant Joan, és de nova construcció.

A la planta soterrani s'hi troben la sala de calderes, una sala d'emmagatzematge i la sala de manteniment. A la planta baixa hi ha l'accés, el vestíbul, els vestuaris, els lavabos pels jugadors i àrbitres, la pista, el passadís d'accés als vestuaris i el passadís del lavabos. A la planta primera hi ha les grades, el gimnàs, el bar, els lavabos públics, el despatx i la sala d'exposicions.

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

1. Façana C. Ignasi Abadal amb l'accés principal actual al Pavelló Municipal d'Esports.

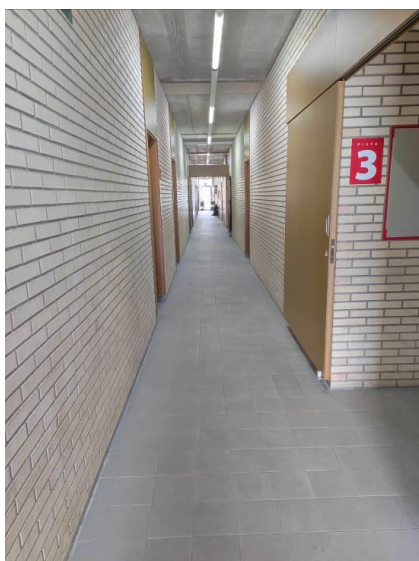
2. Façana Plaça Sant Joan (actual accés principal a les Piscines Municipals).

3. Pista del Pavelló (Planta baixa)

4. Passadissos del Pavelló Municipal (Planta baixa)

5. Vestíbul i rampa d'accés a la segona planta.

6. Vestuaris jugadors de la planta baixa.

7. Vestidor d'àrbitres (Planta baixa).

8. Grades de la planta superior.

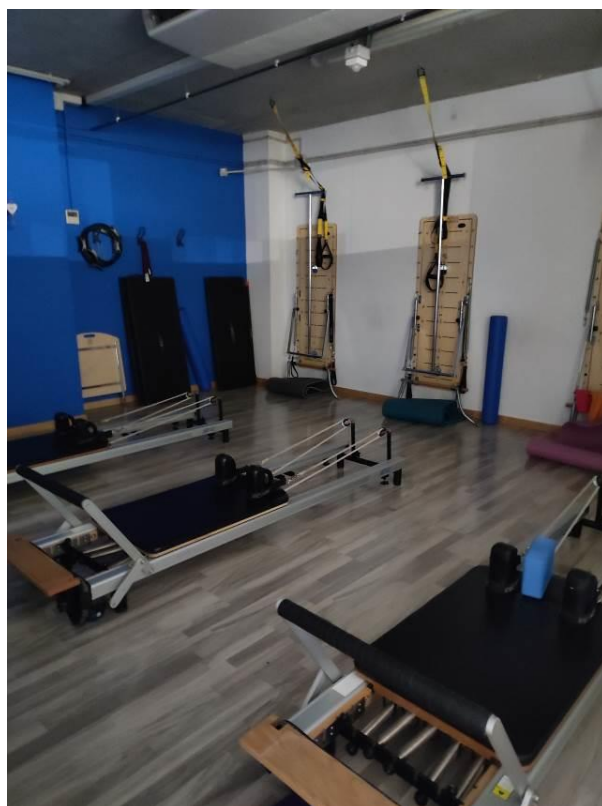
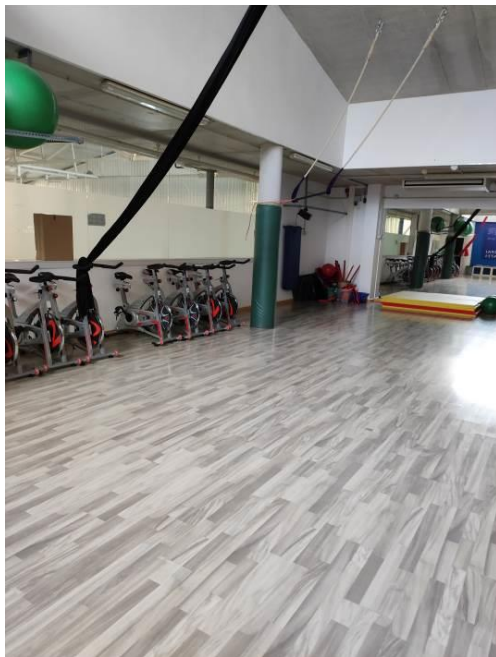
9. Lavabos d'usuaris de la planta superior (dones, homes i minusvàlids)

10. Vestíbul oficina, sala d'exposicions i passadís de la planta superior.

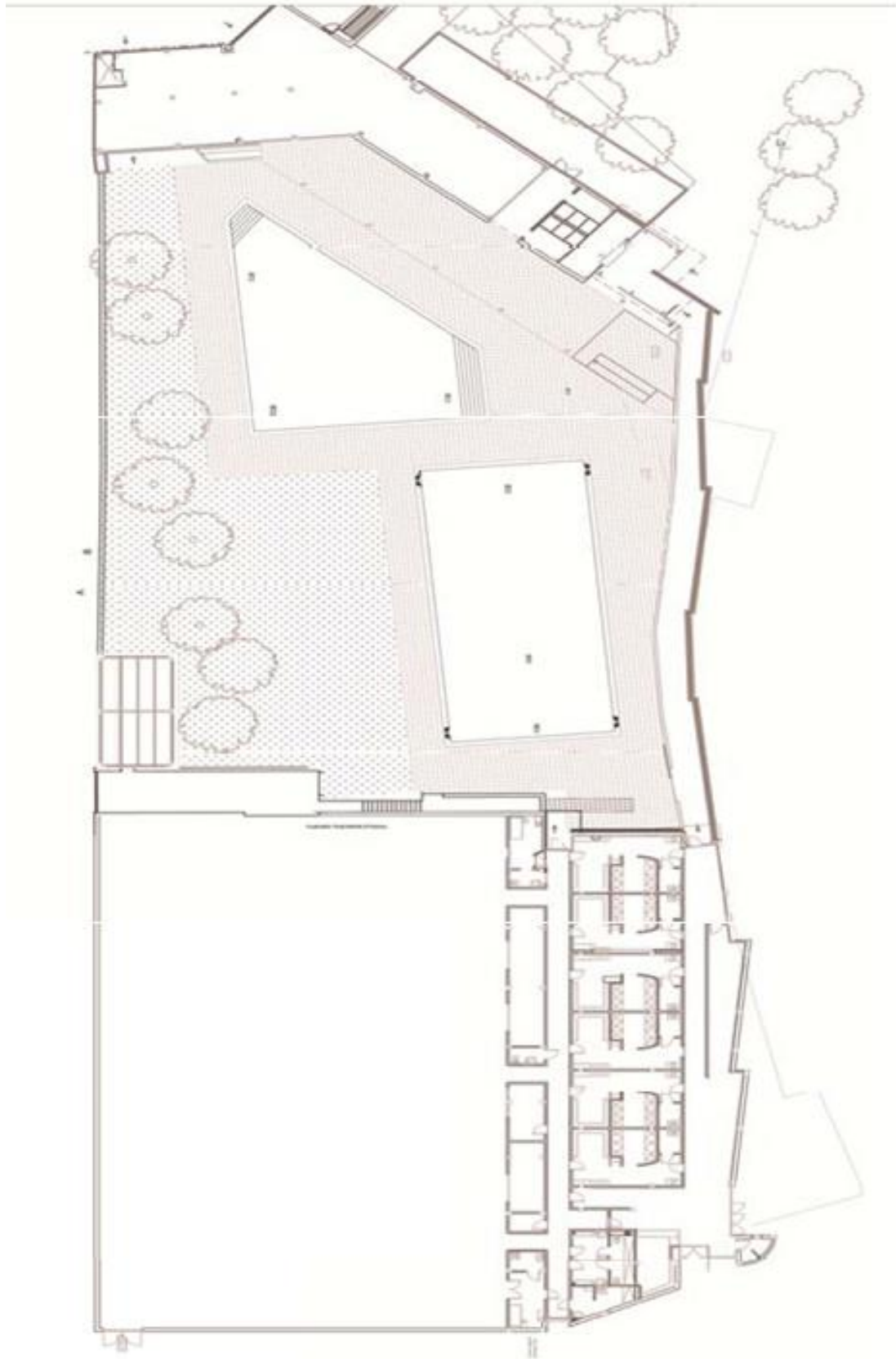

11. Gimnàs i sala de màquines (planta superior).

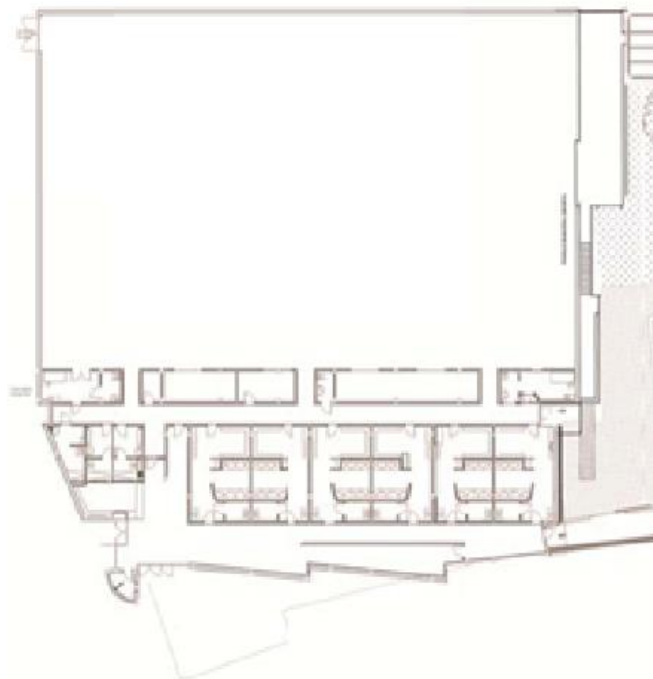

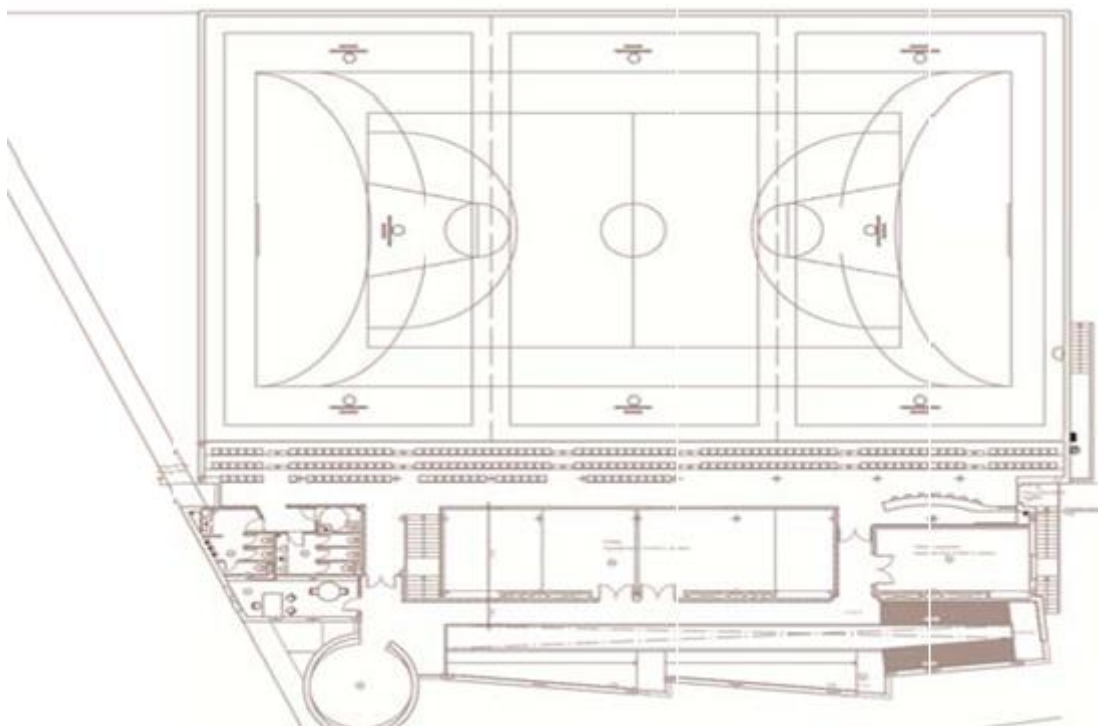
12. Plànol planta baixa del complex esportiu.

13. Plànol planta baixa Pavelló Municipal d'Esports.

14. Plànol primera planta i pista.

2.2. VESTIDORS I GRADES CAMP DE FUTBOL

2.2.1. Descripció general i usos

El camp de futbol de la Riera del Tordell, és un equipament municipal on s'hi practica el futbol, adreçat principalment, a gent jove. Es troba situat al Rieral del Tordell del municipi de Súria. Aquest equipament disposa de camp de futbol de gespa artificial i dos edificis annexos. En el primer edifici es troba el bar del camp municipal, d'una única planta. Al segon edifici annex, compost per dues plantes, trobem:

- Planta baixa: vestuaris de jugadors, vestuari d'àrbitre i lavabo, lavabos públics, magatzems, sales tècniques i despatxos.
- Planta primera: grades.

L'horari al públic de l'equipament esportiu és de setembre a juny, de 16:00 h a 00:00 h de dilluns a divendres en funció dels horaris d'entrenaments. Els caps de setmana, l'horari ve definit pels partits de futbol que s'hi disputen. El mes de juliol, l'horari de funcionament és durant el matí, de 9:00 h a 14:00 h, i el mes d'agost, normalment, l'equipament és tancat (es pot dur a terme algun torneig d'alguns dies en aquest mes o algun campus d'estiu).

A continuació s'adjunta un model d'horari dels dies d'entrenaments del camp de futbol en el període de temps que es realitza el present projecte de neteja.

HORARIS D'OCUPACIÓ DELS VESTIDORS:

OCUPACIÓ CAMP		OCUPACIÓ VESTUARIS			
DIA	HORES	1	2	3	4
DILLUNS	de 17:00 h a 20:00 h	X	X	X	X
DIMARTS	de 16:00 h a 22:00 h	X	X	X	X
DIMECRES	de 17:30 h a 22:00 h	X	X	X	X
DIJOUS	de 17:30 h a 19:00 h	X	X		
DIVENDRES	de 17:30 h a 22:00 h	X	X	X	X

Durant els horaris d'ocupació de dilluns a divendres del camp, es fan servir els vestuaris del número 1 al 4, el vestuari d'àrbitre i el seu lavabo.

Els caps de setmana es juguen els partits i es fa servei de tots els vestuaris esmentats anteriorment, i a més a més, els lavabos d'ús públic.

2.2.2. Descripció de l'edifici

La zona esportiva del camp de futbol municipal està situada en l'extrem sud-est de la població, estant limitada per la Carretera de la Mina, La Riera del Tordell, el Parc Municipal Macary i

Viader i el mateix casc urbà. La superfície de tot el recinte esportiu és d'aproximadament 11.500 m² i, a més del camp de joc, consta de graderia, vestuaris i un petit bar.

L'immoble consta de dues plantes i l'accés principal és per dins el camp de futbol. A la planta baixa i trobem dos lavabos d'ús públic (homes i dones), 4 vestuaris per jugadors, 1 vestuari d'àrbitre i un lavabo separat, un despatx, sala de massatgista/farmaciola, 3 magatzems, bugaderia i 3 porxos. A la planta superior, a la coberta de l'edifici, trobem la graderia, que tenen el seu accés per dues escales exteriors a cada una de les façanes laterals de l'edifici.

Cada vestuari de jugadors té la seva entrada independent des del mateix camp.

Dins de cada un dels vestuaris de jugadors trobem una zona de bancs i penjadors, 6 dutxes col·lectives, una pica per rentar-se les mans i un WC. Al vestuari de l'àrbitre només trobem una dutxa i una pica de rentar-se les mans. El lavabo es troba separat.

La construcció de l'edifici data de l'any 1985. L'any 2020, va ser restaurada tota la planta baixa de l'edifici principal.

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

1. Façana de la porta principal (es troba dins el Parc Municipal Macary i Viader).

2. Vista general del Camp de futbol (edifici del bar al fons).

AJUNTAMENT DE SÚRIA

3. Edifici vestuaris i grades.

4. Grades.

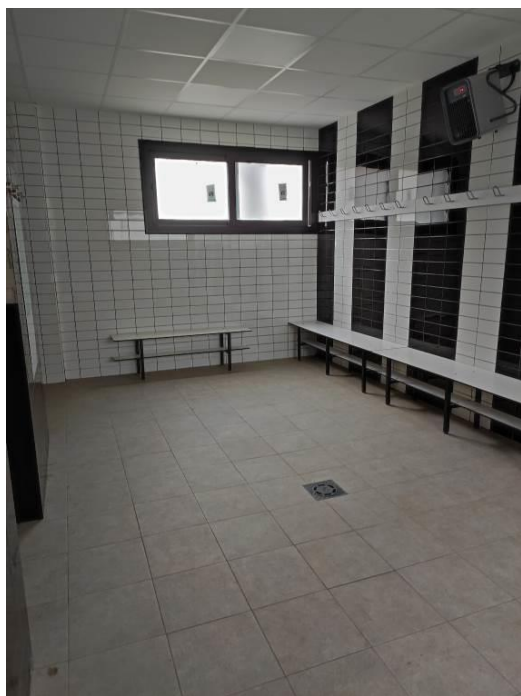
5. Vestuari àrbitre i lavabo.

AJUNTAMENT DE SÚRIA

6. Vista general d'un dels vestuaris.

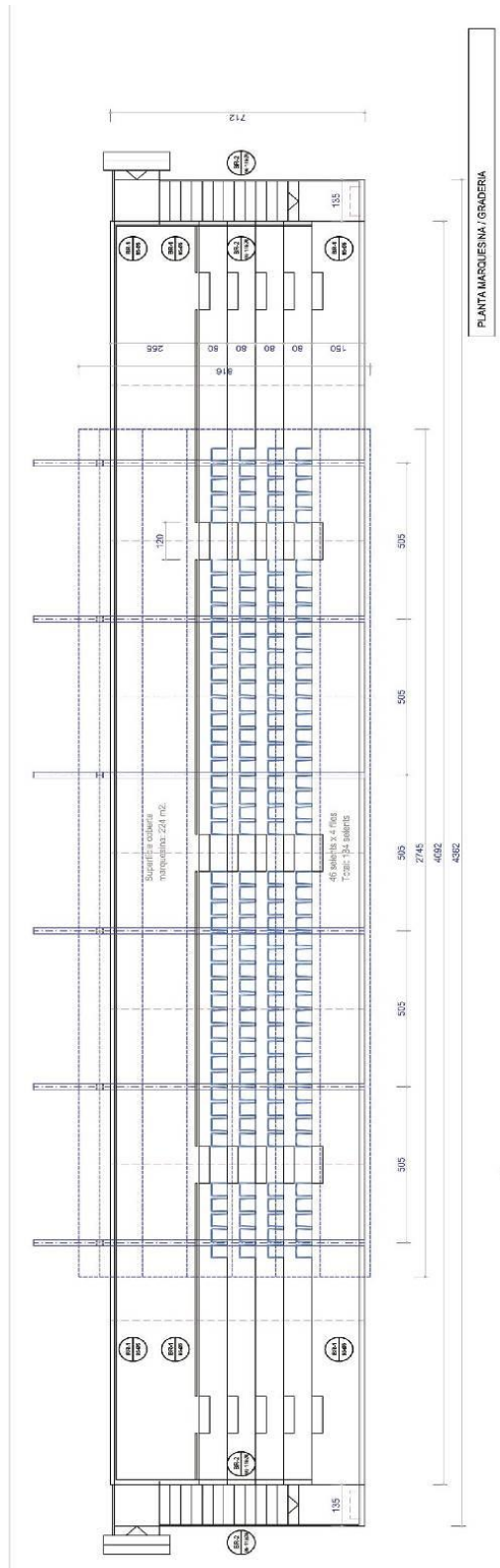

7. Plànol planta baixa edifici principal.

8. Plànol grades.

Els seients contemplats al plànol, en l'actualitat no hi són muntats. Com es pot veure a la fotografia número 4, les grades són de ciment.

2.3. VESTIDORS PISTES DE TENNIS I PÀDEL

2.3.1. Descripció general i usos

Dins les instal·lacions del parc municipal Macary i Viader, hi ha l'opció de poder jugar a pàdel i tennis. Per Poder donar el servei a aquesta pràctica esportiva, es van construir uns vestidors dins el mateix parc, i que comparteixen espai amb el camp de futbol.

Aquest edifici es va construir l'any 2017. Consta d'un edifici de 80 m², dividit en dos; en una meitat hi trobem els vestuaris femenins i en l'altre, els vestuaris masculins. Dins de cada vestuari hi trobem un lavabo, wc, dutxes, taquilles i bancs.

No hi ha un horari definit per l'obertura d'aquest espai. El seu ús és restringit. Quan algun usuari o usuària en vol fer ús, ha de reservar hora. Durant l'ús de les pistes, també es tindrà accés als vestuaris.

L'horari de disponibilitat del servei és de 6:00 h a 23:00 h, restringit a hores concertades.

2.3.2. Descripció de l'edifici

La zona esportiva municipal que inclou el camp de futbol, la pràctica del pàdel, tennis i frontó està situada en l'extrem sud-est de la població, compartint accés amb el Parc Municipal Macary i Viader i el mateix casc urbà.

L'edifici consta de planta baixa. L'accés principal és per dins del parc Macary i Viader. Té dos accessos, al vestuari femení i al vestuari masculí.

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

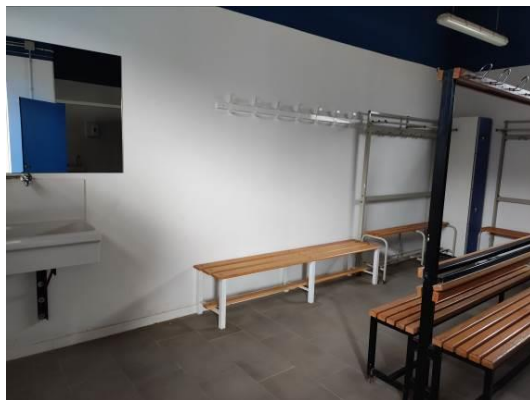
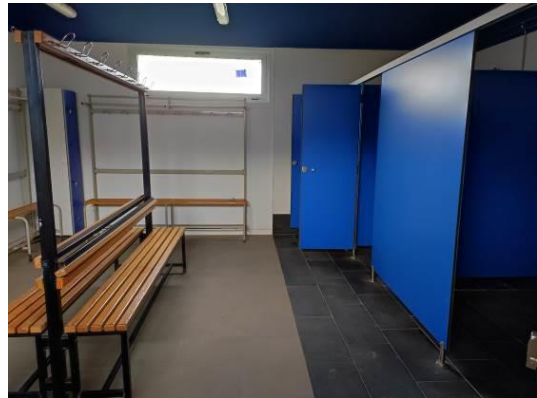
1. Vista exterior de l'edifici dels vestuaris.

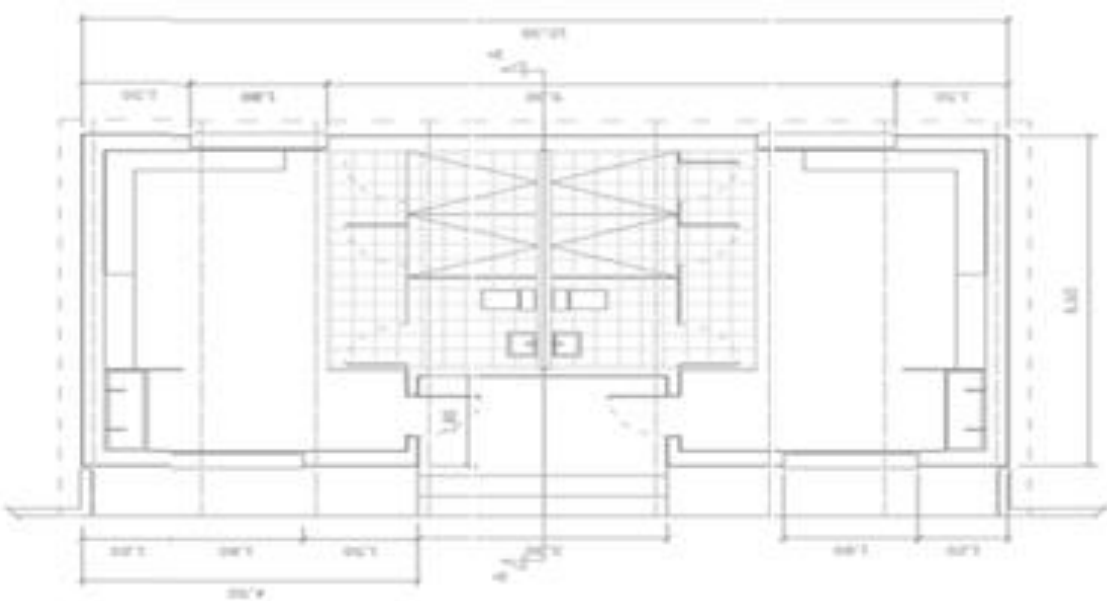

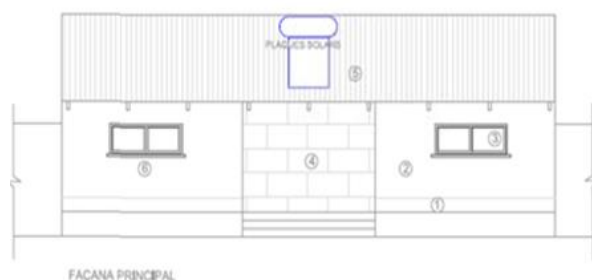
AJUNTAMENT DE SÚRIA

2. Interior vestuaris.

3. Plànols edifici.

2.4. ESPAI EXTERIOR PISTES DE TENNIS I PÀDEL

2.4.1. Descripció general i usos

Dins les instal·lacions del parc municipal Macary i Viader, que té la seva entrada pel C. Casino i pel C. Rieral del Tordell, hi trobem un espai dedicat a les pràctiques esportives de pàdel, tennis i frontó.

Aquest espai esportiu, inclou una pista de tennis, dues pistes de pàdel, i un espai lliure per la pràctica del frontó.

No hi ha un horari definit per l'obertura d'aquest espai. El seu ús serà restringit; quan algú vulgui jugar a tennis o a pàdel, ha de demanar hora.

L'horari de disponibilitat del servei és de 06:00 h a 23:00 h.

2.4.2. Descripció de la instal·lació.

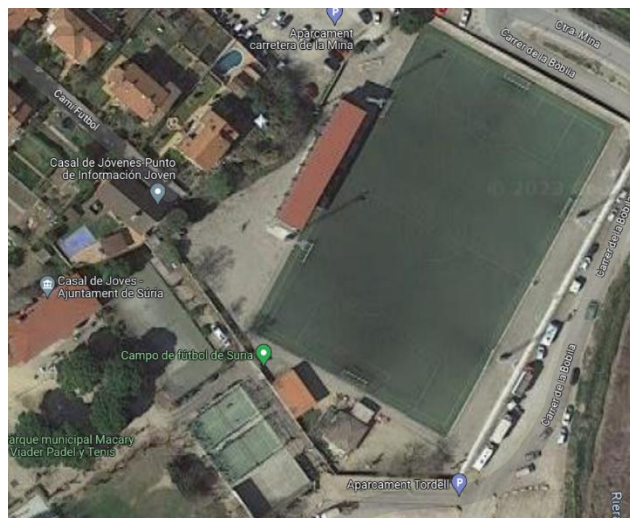
La pista de tennis té una superfície de 720 m². És un espai tancat amb malla metàl·lica i el paviment és de formigó pintat.

L'espai de pàdel consta de dues pistes tancades amb vidre i reixa (amb dues portes d'accés a cada pista tancades amb clau), separades entre elles per un passadís a l'aire lliure i de lliure accés. Cada una de les pistes té una superfície de 200 m². El seu paviment és de gespa artificial.

La pista de frontó és mitgera amb una de les pistes de pàdel. El seu paviment és de formigó i ocupa una superfície de 275 m².

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

1. Vista aèria de les instal·lacions.

AJUNTAMENT DE SÚRIA

2. Vista exterior de les pistes de pàdel i frontó.

3. Vista exterior de la pista de tennis.

2.5. VESTIDORS ANTIGA PISCINA

2.5.1. Descripció general i usos

La piscina municipal és un centre esportiu on es realitzen activitats per a totes les edats. Es troba situat al C. Ignasi Abadal, 2-10 del municipi de Súria.

A la piscina municipal i el seu edifici annex, s'hi organitzen activitats esportives: natació a l'estiu, pràctica del Karate i el Kobudo (arts marcial tradicionals),... La piscina disposa de tres vasos (petit, mitjà i gran), zona de gespa natural, terrassa i lavabos. Els vestuaris d'ús de la piscina durant la temporada d'estiu són els mateixos que els del Pavelló Municipal d'Esports.

L'edifici annex consta d'una sala polivalent i de dos vestuaris. Ocasionalment a la piscina també s'hi organitzen actes culturals.

Es desconeix l'ocupació mitjana diària per no disposar de medis fiables seu comptatge.

L'horari al públic de la piscina municipal a l'estiu és de 10:00 h a les 20:00 h de dilluns a diumenge. L'horari al públic de la sala polivalent i dels antics vestidors de la piscina és el següent:

1. Estiu (segona quinzena de juny, agost i primera quinzena de setembre): durant l'horari d'obertura al públic de la piscina. El seu ús es pel personal que gestiona la piscina.

2. Hivern (de la segona quinzena de setembre a la primera quinzena de juny): dimecres i divendres de 17:00 h a 22:00 h.

A continuació s'adjunten els models orientatius de les activitats programades a la zona de la sala polivalent en el període de temps que es realitza el present projecte de neteja.

HORARIS OCUPACIÓ SALA POLIVALENT I VESTUARIS:

CATEGORIA	EDATS	DIMECRES I DEIVENDRES
PRE-KARATE	4-5 ANYS	17:15 a 18:00
KARATE ALEVÍ	6-9 ANYS	18:00 a 19:00
KARATE INFANTIL	10-14 ANYS	19:00 a 20:00
KARATE SENIOR	MÉS 15 ANYS	20:00 a 21:00
KOBUDO SENIOR	MÉS 15 ANYS	21:00 a 22:00

Durant l'horari anterior es fa servei de tots 2 vestuaris.

2.5.2. Descripció de l'edifici

La zona esportiva municipal que inclou el camp de futbol, la pràctica del pàdel, tennis i frontó està situada en l'extrem sud-est de la població, compartint accés amb el Parc Municipal Macary i Viader i el mateix casc urbà.

L'edifici consta de planta baixa. L'accés principal és per dins del parc Macary i Viader. Té dos accessos, al vestuari femení i al vestuari masculí.

Les piscines municipals formen una illa juntament amb les instal·lacions de la pavelló municipal. Els carrers que el voregen són, C. Ignasi Abadal, C. Sant Josep, C. de l'Areny i Pl. Sant Joan.

L'immoble consta d'una planta i una terrassa a sobre la coberta. L'accés principal de les piscines és troba pel vestíbul de la Plaça Sant Joan. Existeixen altres accessos a l'espai, un pel C. Ignasi Abadal (accés principal del Pavelló Municipal d'Esports) i l'altre pel C. de l'Areny.

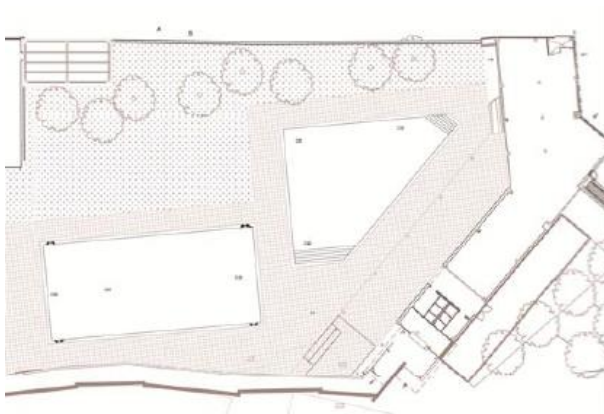
A la planta baixa hi ha l'accés, el vestíbul de la piscina, els vestuaris, sales d'emmagatzematge i sales d'entitats i els lavabos d'usuaris a la piscina. Cada un dels vestidors consta de dues piques per netejar-se les mans, una dutxa i dos wc.

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

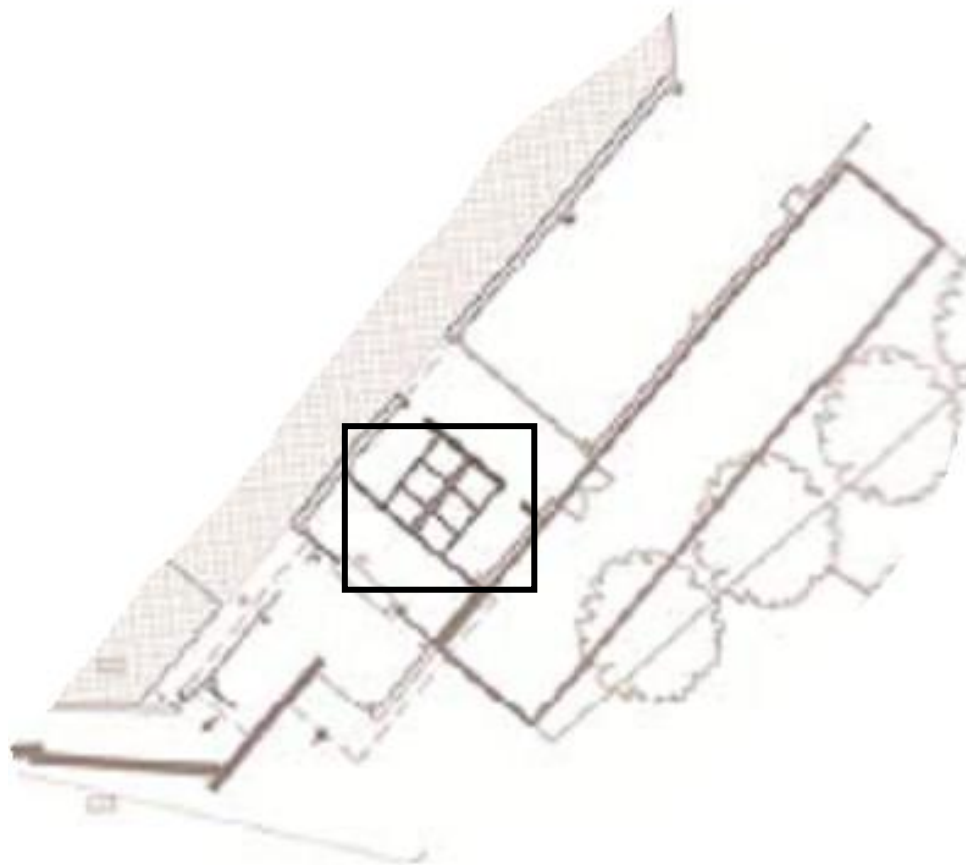
1. Vestidors antics de la piscina.

2. Plànol general de la instal·lació esportiva.

3. Plànols vestidors.

2.6. SERVEIS I ESPAI DE LES PISTES DE L'ESCORXADOR

2.6.1. Descripció general i usos

La zona esportiva municipal de les Pistes de l'Escorxador és una instal·lació on es realitzen activitats per a totes les edats. Es troba situat al C. Pau Casals del municipi de Súria.

A les pistes i el seu edifici annex, s'hi organitzen activitats esportives, culturals i festives al llarg de tot l'any.

Es desconeix l'ocupació mitjana diària per no disposar de medis fiables pel seu comptatge, perquè és oberta a tota la població amb un horari al públic de 08:00 h a les 22:00 h de dilluns a diumenge.

2.6.2. Descripció de l'edifici

La zona esportiva municipal de les Pistes de l'Escorxador inclou la pista i edificis annexos (serveis i barra de bar). Són pistes obertes a tothom on es practiquen diversos esports: voleibol, futbol sala, bàsquet,... Està situada al mateix casc urbà, molt a prop del pavelló i les piscines municipals.

Els edificis annexos consten de planta baixa, en dues sales diferenciades, cada una amb el seu accés particular.

En una d'elles trobem els serveis, que consten de dos lavabos (un per homes i l'altre per dones) i una pica rentat mans unisex (entre els dos lavabos).

En l'altre sala trobem el bar, que sempre està tancat excepte per actes o activitats puntuals.

3. ZONIFICACIÓ

Per a la realització del Pla de Neteja s'ha establert una zonificació de les diferents zones esportives que requereixen una neteja i desinfecció rutinàries segons les seves característiques i usos.

Les superfícies representades només inclouen aquelles zones que són objecte del servei de neteja i no inclouen zones del complex destinades a magatzems tècnics, sales tècniques,...

3.1. PAVELLÓ MUNICIPAL

Zona	Superfície (m ²)
Planta Baixa	
Vestíbul d'accés	40 m ²
Passadís d'accés	90 m ²
Pista	1215 m ²
Vestuaris	225 m ²
Farmaciola	16 m ²
Sala de control	13 m ²
Magatzems	68 m ²
Bany	40 m ²
Escales i comunicació	165 m ²

Planta Primera	
Bar	25 m ²
Zona grades	121 m ²
Despatx	16 m ²
Gimnàs	110 m ²
Sala d'exposicions	23 m ²
Serveis	34 m ²
Escales i comunicació	146 m ²

3.2. VESTIDORS I GRADES CAMP DE FUTBOL

Zona	Superfície (m²)
Planta Baixa	
Vestuaris	136 m²
Bugaderia	5,30 m²
Porxos	16 m²
Despatxos	23,50 m²
Magatzems	32,50 m²
Massatgista/Farmaciola	9,50 m²
Lavabos exteriors	10,50 m²
Planta Primera	
Grades	280 m²

3.3. VESTIDORS PISTES DE TENNIS I PÀDEL

Zona	Superfície (m²)
Planta Baixa	
Vestuaris homes	40,50 m²
Vestuaris dones	40,50 m²
Accés	2,70 m²

3.4. ESPAI EXTERIOR PISTES DE TENNIS I PÀDEL

Zona	Superfície (m²)
Planta Baixa	
Pista de tennis	720 m²
Pistes de pàdel	400 m²
Passadís accés pistes de pàdel	44 m²
	275 m²

3.5. VESTUARIS ANTIGA PISCINA

Zona	Superfície (m²)
Planta Baixa	
Vestuari 1	20 m²
Vestuari 2	20 m²
Accés (sortida emergència de la piscina a l'estiu)	30 m²

3.6. SERVEIS I SALA PISTES ESCORXADOR

Zona	Superfície (m²)
Planta Baixa	
Serveis	30 m²
Bar	20 m²

ANNEX 2: PROPOSTES MILLORES DE L'OFERTA ECONÒMICA AVALUABLES DE FORMA AUTOMÀTICA.

	Nº de lavabos i vestidors (a cada lavabo pot haver més d'un WC i a cada vestidor hi ha un WC)							a		b		c	
	Masculins	Femenins	Minusvàlids	Mixtos	Vestidors àrbitres	Vestidors jugadors	TOTAL WC	Nº dispensador sabó existents	Nº dispensador or sabó proposats	Nº dispensador paper WC existents	Nº dispensador paper WC proposats	Nº dispensador tovalloles paper existents	Nº dispensador tovalloles paper proposats
Pavelló Municipal d'Esports	1 (3 WC)	1 (3 WC)	1	3	3	6	19	0		18		0	
Vestidors antiga piscina						2 (4 WC)	4	0		1		0	
Pistes pàdel i tennis						2 (2 WC)	2	2		2		2	
Camp Municipal de futbol	1	1		1	1	4 (4 WC)	8	4		5		4	

NOMÉS OMPLIR CEL·LES EN GROC**EN NEGRE NO PUNTUABLE (no necessari)**

	Nº de lavabos i vestidors (a cada lavabo pot haver més d'un WC i a cada vestidor hi ha un WC)							d		e		f	
	Masculins	Femenins	Minusvàlids	Mixtos	Vestidors àrbitres	Vestidors jugadors	TOTAL WC	Nº escombrats WC existents	Nº escombrats WC proposats	Nº papereres wc existents	Nº papereres wc proposades	Nº papereres altes sota rentamans existents	Nº papereres altes sota rentamans proposades
Pavelló Municipal d'Esports	1 (3 WC)	1 (3 WC)	1	3	3	6	19	9		8		5	
Vestidors antiga piscina						2 (4 WC)	4	0		0		0	
Pistes pàdel i tennis						2 (2 WC)	2	2		1		1	
Camp Municipal de futbol	1	1		1	1	4 (4 WC)	8	3		4		2	

NOMÉS OMPLIR CEL·LES EN GROC**EN NEGRE NO PUNTUABLE (no necessari)**

	Nº de lavabos i vestidors (a cada lavabo pot haver més d'un WC i a cada vestidor hi ha un WC)							g		h	
	Masculins	Femenins	Minusvàlids	Mixtos	Vestidors àrbitres	Vestidors jugadors	TOTAL WC	Nº plataformes canvi de nadons existents	Nº plataformes canvi de nadons proposades	Nº penjador roba WC existent	Nº penjador roba WC proposats
Pavelló Municipal d'Esports	1 (3 WC)	1 (3 WC)	1	3	3	6	19	0		2	
Vestidors antiga piscina						2 (4 WC)	4	0		0	
Pistes pàdel i tennis						2 (2 WC)	2	0			
Camp Municipal de futbol	1	1		1	1	4 (4 WC)	8	0		0	

NOMÉS OMPLIR CEL·LES EN GROC**EN NEGRE NO PUNTUABLE (no necessari)**

AJUNTAMENT DE SÚRIA

**ANNEX 3: MANUAL PER ELABORAR UN PLA DE NETEJA I DESINFECCIÓ
D'INSTAL·LACIONS ESPORTIVES – DIPUTACIÓ DE BARCELONA.**

Manual per elaborar un pla de neteja i desinfecció de les instal·lacions esportives

**Diputació
Barcelona**

© Diputació de Barcelona Març de 2014

Edició i coordinació: Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de
Barcelona DL B 6028-2014

Presentació

L'evidència científica demostra que la pràctica regular d'activitat física té nombrosos beneficis per a la salut física i mental, els quals es tradueixen en una millora de la qualitat de vida de les persones.

Per aquest motiu és essencial que les diferents administracions públiques desenvolupin polítiques de salut que promoguin l'activitat física, aprofitant la xarxa d'equipaments. Prèviament a les activitats de promoció de la salut, cal assegurar, d'acord amb la normativa vigent, un altre nivell d'intervenció, el manteniment higienicosanitari i de seguretat d'aquests equipaments.

L'Àrea de Salut Pública i Consum de la Diputació de Barcelona va publicar l'any 2001, adreçat al personal tècnic municipal, un manual de neteja i desinfecció de les instal·lacions esportives que ha estat un document de referència per mantenir unes correctes condicions higièniques en aquests espais. La major part de les indicacions i recomanacions són vàlides actualment, però cal actualitzar els apartats relacionats amb els productes de neteja, criteris d'avaluació, condicions i criteris de contractació d'empreses, etc. També cal tenir present que el manual estava dissenyat per a una edició impresa; ara s'ha optat per un format digital que dona més flexibilitat a les edicions, millor versatilitat i permet majors possibilitats de difusió.

El nou manual proposa una estructura d'un pla de neteja i desinfecció d'instal·lacions esportives en què es recull els conceptes bàsics sobre infraestructura, elements necessaris, control de la salubritat i avaluació de l'efectivitat, que enllacen amb altres documents que permeten aprofundir en l'aspecte tractat.

Tan sols ens resta desitjar que us sigui d'utilitat i indicar-vos que si algun enllaç no funciona o necessiteu una informació més acurada us podeu adreçar a ssp.sambiental@diba.cat

Unitat de Sanitat Ambiental

Introducció

Segons el **Pla director d'instal·lacions i equipaments esportius de Catalunya (PIEC)**, les instal·lacions esportives són equipaments dissenyats i destinats a la pràctica esportiva. En cadascuna d'elles podem trobar espais esportius i una sèrie d'espais complementaris.

Dins dels espais esportius s'engloben les pistes, els camps i els vasos de piscina, i s'entenen com a espais complementaris el conjunt d'elements per als practicants (vestidors, saunes, magatzem, etc.) i el conjunt d'elements per als espectadors (serveis, grades, bar, etc.).

A causa del notable augment d'instal·lacions, així com l'elevat nombre d'usuaris que les utilitzen com a espai d'oci, esportiu o educatiu, cal delimitar les accions sanitàries i de salut, per tal d'assegurar una bona qualitat als nostres centres.

Per tal de dissenyar un pla de neteja que cobreixi qualsevol espai que es trobi en una instal·lació, és convenient dividir els espais per zones de característiques similars en funció del risc sanitari, per ser posteriorment englobades dins d'un pla de neteja específic per a la seves necessitats.

Anàlisi de les zones

El primer pas del pla de neteja és determinar els espais o zones de què es compon la instal·lació i establir les directrius de funcionament. Tindrem en compte que cada àrea d'actuació estarà sotmesa a variables importants, que faran que el marc d'actuació sigui variable.

L'estructura de les diferents zones vindrà donada per la delimitació dels espais definits al PIEC (Pla director d'instal·lacions i equipaments esportius de Catalunya). Cadaespai tindrà una sèrie de característiques en funció dels materials de construcció i del'activitat que s'hi desenvoluparà, la qual cosa li dóna unes particularitats que caldràtenir en compte a l'hora d'elaborar el pla de neteja, així com en els mecanismes decontrol per garantir una bona qualitat higiènica.

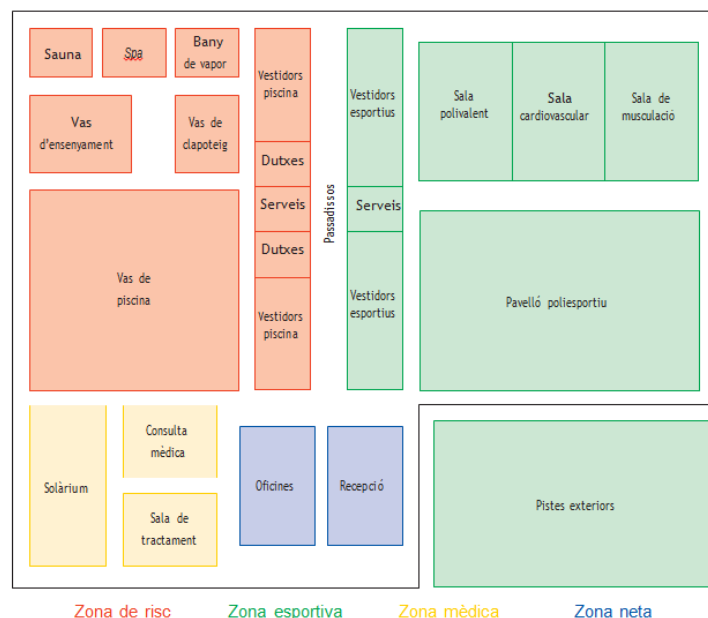
En un poliesportiu tipus es poden distingir 5 zones en funció de les seves característiques i del seu ús:

- Zona de risc (zona humida)
- Zona esportiva
- Zona mèdica
- Zona neta
- Altres zones

La zona de risc al complet pot no estar present en algun dels poliesportius (els que nodisposen de piscines), però les altres zones sí que són comunes a tots els tipus d'instal·lacions.

Malgrat que existeixen diferents materials per utilitzar segons cada zona, cal destacar que tots els paviments dels espais han de complir les característiques antilliscants assenyalades al «Código Técnico de la Edificación». Cal tenir present el «DocumentoBásico SUA. Seguridad de utilización y accesibilidad», concretament els apartats SUA1 Seguridad frente al riesgo de caídas i SUA 6 Seguridad frente al riesgo de ahogamiento. Aquesta norma classifica els paviments en funció del seu caràcter antilliscant(Rd) en 4 classes (0, 1, 2 i 3) segons siguin zones interiors o exteriors, humides o seques amb pendents superiors o inferiors al 6%.

Esquema de les zones d'un poliesportiu:

Passem ara a analitzar les diferents zones. En cadascuna es presentarà un quadre on s'identifica l'element que es valora, el tipus de material utilitzat i les observacions que cal realitzar en funció del que marca el PIEC per a la construcció de cadascuna de les estructures.

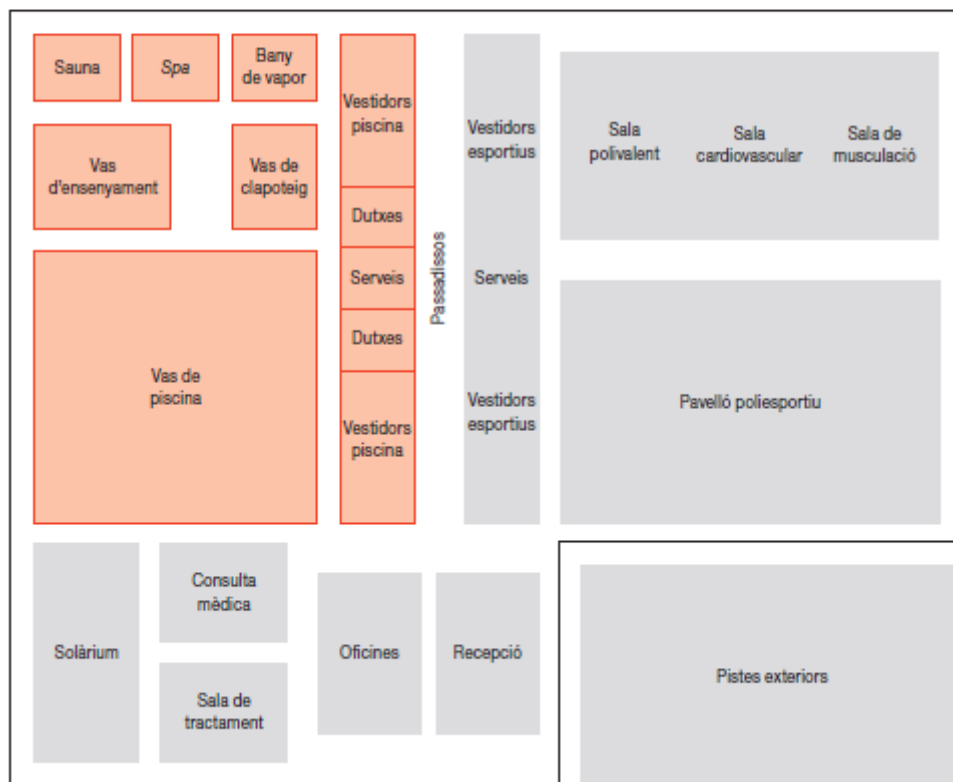
Zona de risc (zona humida)

La zona de risc se subdivideix en 3 zones:

Zona d'aigua

Són els espais que contenen aigua o, d'una manera continuada, estan molls per l'ús que se'n fa.

Aquests espais els componen els vasos de piscina (coberta o descoberta), la zona de platja (estructura que els envolta) i els vestidors de la zona.

Vasos de piscina

Element	Material	Observacions
Terra vas*	Gres antilliscant	Rejuntat amb morter hidròfug i angles arrodonits
Accessoris†	Metàl·lics	Connectats a terra i preparats per a la intempèrie
Parets vas*	Gres antilliscant	Protecció de cantells vius
Escales*	Gres antilliscant	Encastades, rejuntat amb morter hidròfug i angles arrodonits

* en piscines cobertes i descobertes

† en piscines descobertes

Zona de platja

Element	Material	Observacions
Finestrals†	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets†	Revestiment impermeable	Protecció de cantells vius
Accessoris*	Metàl·lics	Resistents i inoxidables
Boneres*	Metàl·liques	Inoxidables
Paviment*	Gres antilliscant	Imputrescible i amb el pendent necessari per afavorir el comportament hidròfob
Sobresaidors*	Plàstic	Resistents
Portes†	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida d'humitat

* en piscines cobertes i descobertes

† en piscines cobertes

Bany de vapor

Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Estructura	Metacrilat/fusta	Resistents a ambients humits
Bancs	Metacrilat/fusta	Resistents a ambients humits
Portes	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Sauna

Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Estructura	Fusta	Sense tractar
Bancs	Fusta	Sense tractar
Portes	Fusta	Sense tractar

Vestidors de piscina

Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Gres	Protecció de cantells vius
Accessoris	Metàl·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Gres antilliscant	Imputrescible i amb el pendent necessari per afavorir el comportament hidròfob
Armariets	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat
Lavabos inodors	Ceràmica	Sense peus, ni cisterna
Portes	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Aquests espais tenen les mateixes característiques en piscines cobertes i descobertes. Fan de pont entre la zona de peus bruts (zona exterior) i la zona de peus nets (platja de piscina).

Cal dedicar especial atenció, en cas d'existir, a la neteja dels bancs de fusta utilitzats per canviar-se de roba.

Zona de relax

Els espais tenen unes característiques específiques de temperatura i humitat que els fan pertànyer a les zones de risc. Comprenen en aquesta zona el bany d'hidromassatge o spa, el bany de vapor i la sauna.

Bany d'hidromassatge o spa

Element	Material	Observacions
Estructura	Metacrilat de metil	Reforçada amb fibra de vidre
Accessoris	Metàl·lics	Resistents i inoxidables

Zona seca

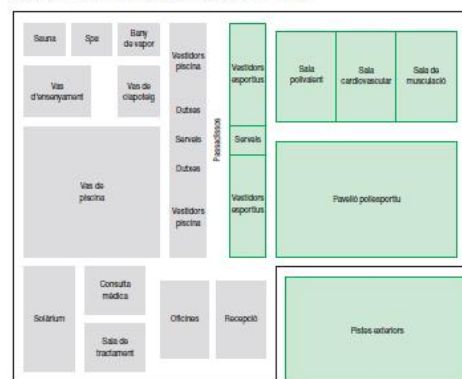
En aquesta zona el component de risc no és la humitat ni la temperatura elevada, sinó la funció i l'ús que se'n fa. La zona està integrada pels serveis (elements sanitaris, inodors, lavabos...).

Serveis

Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Gres	Protecció de cantells vius
Accessoris	Metàl·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Gres antilliscant	Imputrescible i amb el pendent necessari per afavorir el comportament hidròfob
Lavabos, inodors	Ceràmica	Sense peus, ni cisterna
Portes	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Zona esportiva

Determinarem com a espais esportius cadascuna de les zones on es realitzi una activitat física en sec. La zona esportiva la subdividirem en:

Sala polivalent

Espai preparat per a l'execució d'activitats variades que necessitin d'un espai tancat i cobert, com ara: gimnàstiques susaus, ioga, gimnàstiques correctives, activitats psico-motrius, aeròbic.

Sala polivalent		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Metàl·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Poliuretà, PVC, parquet	Elasticitat controlada
Portes	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Pistes poliesportives

Espais descoberts destinats bàsicament a la pràctica d'esports col·lectius, regulats i també per a usos complementaris dels àmbits escolar, recreatiu o de manteniment.

Aquí cal tenir en compte que el material i les estructures han d'estar preparats per suportar les inclemències meteorològiques.

Pistes poliesportives		
Element	Material	Observacions
Accessoris	Ferro	Galvanitzat
Paviment	Formigó, terrazo, sintètic	Amb juntes de retracció

Pavellons poliesportius

Espais coberts destinats a la pràctica d'esports regulats, ja sigui de competició o de lleure.

Pavellons poliesportius		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Metàl·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Poliuretà, PVC, parquet	Elasticitat controlada
Portes	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Sala cardiovascular

Espai esportiu idoni per al treball cardiovascular i/o l'entrenament de resistència, hi trobarem material específic per a aquesta pràctica.

Sala cardiovascular		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Metàl·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Poliuretà, PVC, parquet	Elasticitat controlada
Portes	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Sala de musculació

Espai destinat al treball de tonificació muscular de forma específica i que es caracteritza per la presència de maquinària adient a aquesta pràctica esportiva.

Sala de musculació		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Metàl·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Poliuretà, PVC, parquet	Elasticitat controlada
Portes	Fusta/fenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Vestidors esportius

En aquest espai es barregen zones d'aigua (zones de risc), cosa que caldrà tenir en compte a l'hora de planificar-ne la neteja, ja que hi trobem les dutxes i un important grau d'humitat ambiental.

Cal dedicar especial atenció, en cas d'existir, a la neteja dels bancs de fusta utilitzats per canviar-se de roba.

Vestidors esportius		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Gres	Protecció de cantells vius
Accessoris	Metal·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Gres antilliscant	Imputrescible i amb el pendent necessari per afavorir el comportament hidrofòb
Armariets	Fusta/tenòlic	Massissa i protegida de la humitat
Lavabos, inodors	Ceràmica	Sense peus, ni cisterna
Portes	Fusta/tenòlic	Massissa i protegida de la humitat

Consultes i sales de tractament		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Metal·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Gres	Esmaïllat
Mobiliari	Fusta	Tractada
Portes	Fusta	Massissa i protegida de la humitat

Solàrium

Espai exterior o interior destinat al bronzejat dels usuaris.

Solàrium		
Element	Material	Observacions
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Plàstic	Resistents
Paviment	Gres Gespa	Esmaïllat Natural o artificial

Zona neta

Aquesta zona comprèn espais annexos a la instal·lació esportiva que no es veuen afectats per elements de risc o d'ús específicament esportiu. S'inclouen aquí, entre d'altres, les entrades d'accés a la instal·lació (recepció) i les oficines.

Recepció

Espai destinat a l'atenció al públic. La higiene en aquest espai és molt important, ja que dona una idea de l'estat general de la instal·lació.

Zona mèdica

Són el conjunt d'espais destinats a ubicar els serveis mèdics. Hi trobarem les consultes mèdiques, els solàriums i les sales de tractament mèdic, terapèutic o rehabilitador.

Consultes

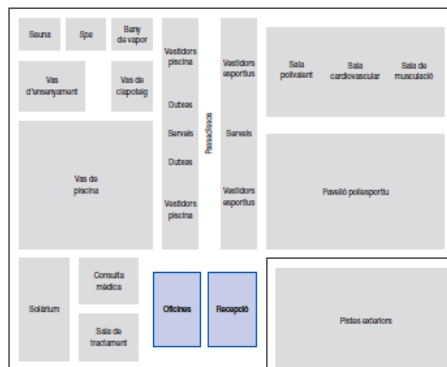
Espais destinats a la visita mèdica. Hi ha aparells i estris mèdics que hauran de ser netejats.

Sales de tractament

Espais destinats als tractaments mèdics i fisioterapèutics. Hi ha aparells i estris mèdics que cal netejar.

Oficines

Espai amb funcions administratives i organitzatives del centre.

Entrada i oficines		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Metal·lics	Resistents i inoxidables
Paviment	Gres	Esmaïllat
Mobiliari	Metall Vidre Fusta	Inoxidable Antirencadissos Tractada
Portes	Fusta	Massissa i protegida de la humitat

Altres zones

Un cop analitzada la instal·lació, hi ha una sèrie d'espais que tindran un funcionament específic i molt diferent de la resta, per la qual cosa no poden estar inclosos dins de cap dels apartats anteriors. Els espais complementaris donen suport a la pràctica esportiva i la majoria d'ells són indispensables per aconseguir que es desenvolupi en condicions òptimes.

Els espais als quals ens referim són el bar, les grades, la zona d'aparcament, els espais externs a la instal·lació (jardins, sorral·ls, etc.) i les sales tècniques, de manteniment i conducció de la instal·lació.

Zona d'aparcament

És l'única zona on es permet la circulació amb vehicles de motor. Serà necessari determinar dins del pla de neteja un apartat per a la retirada de brutícia de l'espai.

Zones externes

Espais amb components de tipus botànic. Caldrà marcar les pautes que cal seguir perquè la neteja respecti el creixement de les plantes, sense obviar la higiene de l'espai.

Zones externes		
Element	Material	Observacions
Paviment	Gespa Sorra	Natural o artificial

Bar/cafeteria

Aquest espai és l'únic de la instal·lació on hi ha aliments, per la qual cosa caldrà que compleixi les normatives higièniques que fan referència als espais on es manipulen aliments.

El control de la neteja s'haurà d'establir en funció d'aquesta característica.

Bar/cafeteteria		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cambra estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Vidre	Antitrencadisses
	Metal·l	Resistents i inoxidables
Paviment	Gres	Esmaïlat
Mobiliari	Metal·l	Inoxidable
	Vidre	Antitrencadisses
	Fusta	Tractada
Portes	Vidre	Antitrencadisses
	Fusta	Massissa i protegida de la humitat

Grades

Espai destinat a l'acomodació dels espectadors, tant a la piscina com a la pista.

Grades		
Element	Material	Observacions
Accessoris	Plàstic	Resistent
	Metal	Resistent i inoxidable
Paviment	Gres	Esmaïllat
	Formigó	Estructurat
	Ferro	Galvanitzat
Seients	Plàstic	Resistent
	Metal	Inoxidable
	Formigó	Estructurat

Sala tècnica (sala de manteniment i conducció de les instal·lacions)

Es l'espai on es concentra el funcionament global de la instal·lació i on es troba molta varietat de productes emmagatzemats. Per aquest motiu cal establir un pla d'emmagatzematge que eviti mescles de productes que puguin resultar nocius.

Sala tècnica		
Element	Material	Observacions
Finestrals	Vidre	Doble i cançons estanca
Parets	Revestiment	No abrasiu, sense arestes ni claus
Accessoris	Vidre Metal·lics	Antirreflexos Resistents i inoxidables
Mobiliari	Fusta Metal·lics	Protegit d'humitat Resistents i inoxidables
Paviment	Gres Formigó	Enlustrat Impermeable
Portes	Fusta	Massissa i protegida de la humitat

Anàlisi dels productes de neteja

En primer lloc definirem la diferència entre neteja i desinfecció:

Neteja: acció de fer neta alguna cosa traient-ne la brutícia o allò que hi hagi de més.

Desinfecció: acció de sotmetre algun objecte o ésser viu a un conjunt d'accions dirigides a eliminar els gèrmens nocius o microorganismes patògens que un objecte o ésser pot contenir o que el poden acompanyar.

La necessitat d'una correcta neteja i desinfecció de les zones poliesportives ve determinada pel fet que a totes les superfícies hi trobarem microorganismes, que podran ser patògens per a les persones usuàries de les instal·lacions. Per evitar o minimitzar aquest risc utilitzarem els productes de neteja i desinfecció més adequats per combatre els diferents tipus de microorganismes.

Tipus de microorganismes

En primer lloc farem una presentació dels tipus de microorganismes que podem trobar-hi, ja que segons n'hi hagi uns o altres utilitzarem diferents tipus de productes.

- Bacteris gram+ i gram-
- Fongs
- Algues
- Protozois
- Virus de coberta proteica i de coberta lipídica

Alguns d'aquests microorganismes desenvolupen formes més resistents i difícils d'eliminar, les espores en el cas d'alguns bacteris gram+ i els fongs i quists en el cas de protozois.

Tots aquests microorganismes són potencials agents patògens que poden causar malalties infeccioses, intoxicacions i al·lèrgies.

Tipus de productes

Dins el mercat hi ha una gran varietat d'empreses fabricants de productes, des de les multinacionals fins a les més petites i de caràcter familiar.

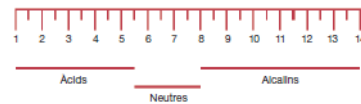
El més important, des del punt de vista higienicosanitari, és que el producte tingui els components necessaris per netejar la brutícia i desinfectar, alhora que en quedi ben especificada la forma d'ús, bé indicant-ne la dosi, la freqüència, i/o els estris que cal

utilitzar en l'aplicació, així com les mesures preventives necessàries en la utilització, incloent-hi les precaucions que cal prendre, les incompatibilitats o no amb altres productes que els poden fer perillosos combinats, el risc d'abrasions, etc.

Un aspecte molt important a l'hora d'adquirir productes de neteja és la informació a través de certificats de qualitat, de medi ambient, registres de sanitat, fitxes tècniques i de seguretat dels productes, és a dir, informació per poder escollir la millor opció.

Classificació de productes segons el seu pH

Pel valor del seu pH sabrem a quin tipus de brutícia o a quin tipus de superfícies van dirigits.

- Tots els productes de pH àcids: d'1 a 5,5 serviran per netejar restes de calç, restes de ciment, restes d'oxid.
Segons el seu grau d'acidesa es podran utilitzar purs o diluïts. Aquests productes són ideals per treballar en vestidors, serveis, dutxes, platges de les piscines, per netejar finals d'obres i taques de rovell.
Tenen com a característica fonamental la facultat d'eliminar matèries inorgàniques.
- Tots els productes de pH neutres: de 5,5 a 7,5 serviran per netejar qualsevol tipus de superfícies protegides per ceres.
Aquests productes tenen un gran poder de saponificació.
Són ideals per netejar oficines, terres sintètics, terres de parquet.
- Tots els productes de pH alcalins: de 7,5 a 14 serviran per netejar totes les superfícies amb molta brutícia de tipus greixós. Els pH de 12 a 14, considerats molt alts, s'utilitzen en cuines.

Segons el seu pH, els productes se subclassifiquen en els tipus següents:

Tipus	pH	Productes	Ús
Molt àcid	1-2	Descalcificants Desincrustants	Vestidors, serveis, dutxes, platges de piscina
Àcid	2-5,5	Descalcificants Desincrustants	Vestidors, serveis, dutxes, platges de piscina
Neutres	5,5-7,5	Rentaplats Gels de bany	Plats Dermatològic
Lleugerament alcalins	7,5-9,5	Detergents tèxtils	Tèxtils
Alcalins	9,5-11,5	Netejaterres amoniacals	Oficines, paviments sintètics, paviments de parquet
Molt alcalins	11,5-14	Desengreixants	Superfícies amb brutícia greixosa

Els productes més utilitzats per a la neteja i desinfecció de superfícies i objectes inanimats són els detergents i els desinfectants.

Els detergents són substàncies que fan disminuir la tensió superficial de l'aigua i permeten la penetració dels compostos en porus i esquerdes, així exerceixen una acció emulsionant que facilita l'eliminació de la brutícia.

Característiques desitjables dels detergents:

- Biodegradables
- Solubles en aigua
- Insensibles a la duresa de l'aigua
- Olor agradable
- Idonis per a locals de pública concurrència
- Que no formin escuma
- Sense necessitat d'esbandida
- Neutres
- No tòxics
- Compatibles amb els desinfectants més usuals

Els desinfectants són qualsevol substància destinada a eliminar els gèrmens nocius o microorganismes patògens que hi pot haver a les superfícies i objectes inanimats.

Característiques desitjables dels desinfectants:

- Activitat elevada a dosi mínima
- Ampli espectre
- Biodegradabilitat (no tots ho són)

- Solubles en aigua
- Insensibles a la duresa de l'aigua
- Actius en presència de matèria orgànica (no tots ho són)
- Mínima toxicitat (per disminuir el risc de l'aplicació)
- No corrosiu (que no produïxi alteracions en els elements subjectes a tractament)
- Olor agradable
- Fàcil d'aplicar

Els desinfectants han d'estar homologats per l'autoritat sanitària, que serà qui autoritzarà l'etiqueta que porten els envasos d'aquests productes i que ens informen de les seves característiques.

Existeixen una sèrie de factors que afecten l'eficàcia d'un desinfectant:

1. La concentració, a excepció dels alcohols que tenen major activitat diluïts. L'activitat d'un desinfectant està directament relacionada amb la seva concentració.
2. El nivell de contaminació. Quan és alt es requereixen formulacions més actives i/o temps de contacte majors.
3. La localització dels microorganismes. Si estan recoberts de brutícia o en porus o esquerdes on no penetra el desinfectant, s'impossibilita la seva eliminació.
4. La temperatura. En general a major temperatura major activitat.
5. El pH. Segons el tipus de desinfectant serà millor l'un o l'altre.
6. La inactivació d'un desinfectant. Pot ser deguda a l'existència de brutícia en forma de matèria orgànica a les superfícies (és el cas d'alcohols, bisguanidines, compostos clorats, amoni quaternari, compostos fenòlics i metalls pesants).
- La utilització conjunta de preparats no compatibles pot dur també a la inactivació (exemple: l'amoni quaternari no és compatible amb fenols i compostos clorats).
7. La humitat. Pràcticament tots requereixen un cert grau d'humitat per actuar.
8. Els tipus de microorganismes. No tots els desinfectants actuen sobre tots els gèrmens.
9. El temps de contacte. Variarà segons el desinfectant, des de 2 minuts en hipoclorit sòdic a 30 minuts en compostos fenòlics.
10. L'edat del preparat. Amb el temps molts preparats perden activitat.

Tipus de desinfectants

Alcohols

- Etanol. Poc actiu si s'utilitza molt concentrat. Es recomana la seva utilització diluït al 70% en aigua.

AJUNTAMENT DE SÚRIA

- Isopropanol. Més efectiu que l'etanol.
- Propilenglicol. Alcohol d'evaporació lenta. S'utilitza tant com a desinfectant com per dissoldre altres principis actius.

Inconvenients: són inactius en presència de matèria orgànica, per tant la seva utilització requereix neteja prèvia, i no són efectius amb les espores ni amb determinats tipus de virus.

Aldehids

- Formaldehid. Comercialitzat en dissolució aquosa al 40%. Producte d'ample espectre. La seva acció és lleugerament afectada per la presència de matèria orgànica.
- Glutaraldehid. Té un ampli espectre (formes bacterianes vegetatives, espores, virus i fongs). El seu efecte òptim és a pH alcalí (7,5-8,5). La seva actuació no es veu afectada per la presència de matèria orgànica. Poc corrosiu.

Inconvenients: són tòxics. El formaldehid és molt irritant i dona problemes d'hipersensibilitat. El glutaraldehid és menys tòxic però pot donar dermatitis de contacte. Són mutàgens.

Biguanides

- Clorhexidina. Compost actiu contra bacteris gram+ i gram-, però inactiu enfront d'espores, micobacteris i virus. S'utilitza diluït en aigua (1/200.000). A aquestes concentracions no és tòxic, ni irritant.

Inconvenients: la seva activitat es redueix de manera important en presència de matèria orgànica. En contacte amb detergents i molècules aniòniques precipita i perd activitat. Té un cert efecte corrosiu. Taca els teixits.

Compostos clorats

- Hipoclorit sòdic (lleixiu). Es comercialitza com a solució aquosa amb diferents continguts de clor actiu i s'aplica diluït en aigua a concentracions del 0,1% de clor lliure. A aquestes concentracions no és tòxic i presenta una bona activitat enfront a formes bacterianes vegetatives i virus. A concentracions més elevades és eficaç contra espores i fongs.
- Altres compostos. Fosfat clorinat, diclorisocianurat, cloramina T.

Inconvenients: corrosió de metalls, especialment a temperatures elevades i pH superiors a 8,5. S'inactiven fàcilment en presència de quantitats elevades de matèria orgànica. El contingut de clor actiu de les solucions d'hipoclorit disminueix durant l'emmagatzematge. Incompatibles amb detergents catiónics, sals d'amoni i àcids.

Metalls pesants

Tenen efecte bacteriostàtic i s'utilitzen com a desinfectants de baixa activitat. Efectius enfront a bacteris gram+ i menys sobre gram- i fongs. Activitat nul·la en el cas d'espores i micobacteris.

En són exemples, diclorur de mercuri, sulfat de coure.

Inconvenients: s'inactiven fàcilment en presència de proteïnes. Reaccionen amb iode i donen lloc a compostos altament tòxics. Sobre superfícies metàl·liques poden provocar corrosió i alteracions permanents.

Oxidants

Tenen efecte bacteriostàtic i s'utilitzen com a desinfectants de baixa activitat. Actius en el cas de bacteris gram+ i menys sobre gram- i fongs. Activitat pràcticament nul·la en espores i micobacteris.

- Aigua oxigenada. S'utilitza en medi neutre o àcid a temperatures elevades. Per sota de 60 °C no és tòxica, ni corrosiva. Fàcil d'eliminar. Requereix temps de contacte perllongats i és poc eficaç enfront d'espores i fongs. S'inactiva fàcilment (llum, matèria orgànica).
- Permanganat. Evita el creixement de bacteris i fongs. No té efectes sobre virus, ni espores bacterianes. Té una utilització molt limitada.

En tractar dels productes de neteja hem vist que una classificació molt utilitzada estava basada en el seu pH; en el cas dels desinfectants s'utilitza una classificació basada en la seva potència.

Potència	Component	Gram+	Gram-	Micobacteris	Exspores	Fongs	Virus lipídics	Virus no lipídics
Baixa	Amoni quaternari	Bona	Menys bona	Gens	Gens	Baixa	Bona	Gens
	Metalls pesants	Bona	Menys bona	Gens	Gens	Menys bona	Gens	Gens
	Oxidants	Bona	Menys bona	Gens	Gens	Menys bona	Gens	Gens
Mitjana	Hipoclorit	Bona	Bona	Menys bona	Menys bona	Menys bona	Bona	Bona
	Iodofors	Bona	Bona	Menys bona	Menys bona	Bona	Bona	Bona
	Alcohols	Bona	Bona	Menys bona	Gens	Menys bona	Variable	Gens
	Fenol i derivats	Bona	Bona	Menys bona	Menys bona	Baixa	Bona	Variable
	Clorhexidina	Bona	Bona	Menys bona	Gens	Gens	Gens	Gens
Alta	Formaldehid	Bona	Bona	Bona	Menys bona	Bona	Bona	Bona
	Glutaraldehid	Bona	Bona	Menys bona	Bona	Bona	Bona	Bona

Compostos iodats

- Iode. Desinfectant d'ample espectre. Té un efecte superior al del clor enfront de virus i formes vegetatives de bacteris gram+, gram- i fongs. Es moderadament actiu contra espores i bacteris amb resistència a l'àcid. El seu efecte és major a pH àcid.
- Iodofors. Productes resultants de la combinació de l'ode amb surfactants no iònics que li proporcionen millor solubilitat i major poder detergent.

Inconvenients: tenyeixen els teixits i són tòxics i corrosius.

Compostos d'amoni quaternari

Són substàncies detergents que actuen com a desinfectants, especialment en medi alcalí i a temperatures altes. Són especialment actius contra bacteris gram+ a concentracions molt baixes (1/200.000). S'utilitzen per **desinfectar aparells de gimnàs** per la seva acció contra *Staphylococcus aureus* resistent a la metacil·lina (MRSA).

Enfront de bacteris gram- el seu efecte és menor i necessita concentracions majors (1/30.000). En el cas de *Pseudomona aeruginosa* necessita concentracions encara més altes (1/1.000).

No tenen activitat davant les espores bacterianes i el seu efecte sobre els fongs és reduït, només té efecte fungistàtic.

En relació amb els virus, tan sols presenta activitat en els que tenen coberta lipídica.

Són amoniacs quaternaris: clorur de benzalconi, cetrimida, clorur de cetilpiridini.

Inconvenients: la seva activitat es redueix considerablement en presència de matèria orgànica. El seu ús continuat dona lloc a l'aparició de soques resistents, així que convé alternar-los amb altres desinfectants. No són compatibles amb detergents aniònics, derivats amoniacals o hipoclorit.

Compostos fenòlics

L'eficiència d'aquests compostos augmenta amb la temperatura i varia segons el pH, de manera que són menys efectius a pH elevats.

- Fenol, cresols, xilens. S'obtenen de la destil·lació fraccionada del carbó. Presenten activitat davant de cèl·lules vegetatives de microorganismes gram+ i gram-. Però la seva activitat és moderada enfront d'espores bacterianes i micobacteris.
- Bisfenols (hexaclorofè). Són derivats halogenats del fenol amb major activitat desinfectant. És molt més efectiu en bacteris gram+ que en bacteris gram- i és molt poc efectiu contra espores.

Inconvenients: efecte lent i persistència elevada. Irritant. Neurotóxic.

Classificació de productes combinats (detergents-desinfectants)

Un cop coneguts els diferents tipus de desinfectants i sabent que aquests actuen majoritàriament combinats amb detergents, podem analitzar l'acció que realitzen les diferents combinacions dins d'un procés de neteja.

Tipus	Ús
Amoniacals	Poder desengreixant i biocida a causa de l'amoniac
Bioalcohols	Poder desengreixant i biocida a causa dels glicols
Detergents neutres	Desengreixant sense efectes nocius sobre els recobriments de cera i no irritant per a les mans, si es tracta d'un rentavaixelles manual
Detergents alcalins	Desengreixant de cuina o detergent per a rentavaixelles. També són de caràcter alcalí aquells que serveixen per eliminar els recobriments de resines brillants, que s'apliquen sobre materials plàstics
Detergents clorats	Productes que presenten una alta o baixa proporció de clor, que actua com a desinfectant i levatiquos
Desincrustants	Productes que s'utilitzen per a la neteja d'urinaris i inodors o aquells que s'utilitzen per desmuntar desguassos
Productes neutres de condicionament	Productes que químicament són neutres, però que no s'han de classificar com a detergents, sinó dins d'una categoria de productes de condicionament

* Els productes neutres de condicionament són aquells que, per les seves característiques, permeten mantenir en bon estat les superfícies amb molt poca brutícia o brutícia poc adhirida.

Etiquetatge dels productes

Tots els productes portaran una etiqueta que seguirà les normes vigents i que ens permetrà fer-ne un ús correcte. L'etiqueta identifica el producte i aporta informació sobre els riscos que presenta.

L'aprovació del Reglament (CE) núm. 1272/2008, sobre classificació, etiquetatge i envasament de substàncies i mesclures (CLP) ha suposat l'aplicació a la Unió Europea del Sistema Globalment Harmonitzat (GHS), adoptat a Ginebra. El seu objectiu és millorar la comunicació de la informació relativa als perills que representen les substàncies químiques per al personal que pugui estar-hi en contacte: treballadors, consumidors, personal dedicat a l'emmagatzematge, transport, etc.

Les conseqüències bàsiques d'aquest nou reglament són:

- L'establiment de noves classes i categories de perill.
- L'ús d'unes paraules d'avertència que defineixen el nivell de perillositat de la substància o mescla.
- La introducció de nous pictogrames i modificacions dels ja existents.

AJUNTAMENT DE SÚRIA

- La fixació d'unes indicacions de perill H (Hazard), equivalents, en part, a les anteriors frases R (descripció del risc).
- La fixació d'uns consells de prudència P (Prudence), que substitueixen les anteriors frases S (mesures preventives).

Segons la «NTP 726: Clasificación y etiquetado de productos químicos: sistema mundialmente armonizado (GHS)», l'etiqueta d'una substància o mescla ha de contenir:

Nom de la substància o mescla	En el cas de les mescles i en funció de la perillositat i de la concentració dels diferents components, també ha d'incloure el nom d'algun dels components
Nom, adreça i número de telèfon del proveïdor o proveïdors	Es a dir, del responsable de la comercialització a la Unió Europea (UE)
Quantitat nominal de la substància o mescla que conté l'envàs	En el cas que la quantitat estigui especificada en un altre lloc de l'envàs, no cal que estigui també a l'etiqueta
Pictogrames de perill	Indiquen el perill per descartar els riscos principals
Paraules d'advertència	Indiquen el nivell relatiu de gravetat dels perills per alertar el lector de l'existència d'un perill potencial: - Perill (DGR; danger): associada a les categories més greus - Atenció (WRG; warning): associada a les categories menys greus Aquestes paraules d'advertència substitueixen les anteriors indicacions de perill (E, O, F, T, X, N i C)
Frases H	Indicacions de perill (corresponents a les anteriors frases R)
Frases P	Consells de prudència (corresponents a les anteriors frases S)

La informació que figura en l'etiqueta pot ser amplificada.

Una informació més exhaustiva sobre l'etiquetatge dels productes es pot consultar, entre d'altres, en:

- «Cambia el etiquetado de los productos químicos».
- Etiquetado de productos químicos.

Descripció de les terminologies usals dels productes

Per tal de poder comprendre el significat dels termes que hi ha en una etiqueta, a continuació hi ha un resum del significat de les terminologies més usals:

Concepte	Significat
Tensioactiu	Producte químic que modifica la tensió superficial de l'aigua, la qual cosa fa que augmenti la capacitat de mullar-se d'una superfície
Sabó	Tensioactiu d'origen natural obtingut de la saponificació d'un greix natural
Àcid	Producte químic que allibera protons en dissolució aquosa (H ⁺)
Base o alcali	Producte químic que allibera hidròxids en dissolució (OH ⁻)
Sals	Dissoltes en aigua es dissocien en càrregues positives i negatives
Fosfats	Minerals naturals capaços de debilitar la duresa de l'aigua
Fosfonats	Producte sintètic que substitueix els fosfats
Perborat	Substitut del lleixiu per la seva acció blanquejant i desinfectant
Enzims	Biocatalitzadors que acceleren el procés metabòlic de degradació en els microorganismes
Agents de flotació	Productes sintètics que produeixen un augment de la viscositat de les bombolles de l'aigua i mantenen en suspensió els sòlids que embruten els teixits
Blanquejants òptics	Productes sintètics que permeten reflectir la llum blanca a base de transformar la llum ultravioleta en radiacions de llum blanca

Fitxa de seguretat

Un altre element que cal tenir en compte en relació amb els productes de neteja d'ús professional és que cal demanar al fabricant la fitxa de seguretat (imprescindible per autoritzar el registre del producte) i que ha d'incloure els paràmetres següents:

Concepte	Significat
Identificació	Nom del producte, fabricant, adreça i telèfon
Composició	Informació dels ingredients que formen la substància i el percentatge de cadascun
Identificació de perills	Advertències de corrosió, irritació, etc.
Primeres auxilis	Acció que cal realitzar en cas de contacte amb parts del cos sensibles al compost
Lluita contra incendis	Qualitat inflamable i accions que cal dur a terme en cas de combustió
Manipulació i emmagatzematge	Precaucions especials per al seu ús i emmagatzematge
Instruccions en cas de vessament	Acció que cal fer en cas que el producte vessi
Protecció personal	Indumentària específica per a la manipulació del producte
Propietats físiques i químiques	Característiques de pH, viscositat, densitat, aspecte, etc.
Estabilitat i reactivitat	Determina si el producte és estable o no i si reacciona amb algun altre compost
Informació toxicològica	Reaccions en cas d'intoxicació
Informació ecològica	Característiques de solubilitat, biodegradabilitat, etc.
Consideracions sobre eliminació	Tractament dels residus generats
Informació relativa al transport	Precaucions que cal prendre durant el transport dels productes
Informació reglamentària	Normes i accions no permeses
Altres informacions	Consideracions particulars del producte no esmentades

La fitxa de dades de seguretat (FDS) proporciona a l'usuari informació complementària a la continguda en l'etiqueta i permet prendre les mesures necessàries per a la protecció de la salut, la seguretat i el medi ambient en el lloc de treball.

Informació sobre fitxes de dades de seguretat, proporcionada pel Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

Emmagatzematge dels productes

Finalment, en relació amb els productes que utilitzarem per a la neteja i desinfecció dels políespous, hem de tenir en compte les condicions d'emmagatzematge que s'han de fer en un local:

- Reservat a aquest ús exclusivament.
- Ventilat.
- Exclos de l'accés als usuaris.
- Aquest local ha de poder romandre tancat amb clau.
- Cal tenir en consideració la seva resistència al foc (construcció i portes RF).

Dins el magatzem haurem de tenir també en consideració una sèrie de requisits:

- Reduir els estocs al mínim (per evitar el risc de tenir quantitats massa grans de productes perillosos inflamables, explosius...).
- Emmagatzemar separats els productes segons incompatibilitats, això vol dir agrupar els productes per classes amb un sistema anomenat d'illes o en prestatgeries diferenciades per a cada família (i que quedin passadissos entre els diferents productes).
- Tenir armaris especials per a l'emmagatzematge de productes perillosos.

Una informació més acurada sobre l'emmagatzematge de productes químics i sobre les seves incompatibilitats la trobareu en els enllaços següents:

- Emmagatzematge de productes químics.
- Incompatibilitats entre productos químicos.

Anàlisi dels factors de neteja i desinfecció

La neteja requereix almenys de quatre factors bàsics: temperatura, temps, acció química i acció mecànica.

Els quatre factors bàsics constitueixen l'anomenat **cercle de Sinner**. Segons sigui la superfície o brutícia a netejar i els mitjans que es disposin s'utilitzaran combinacions diferents d'aquests factors.

Aquests factors són variables, poden augmentar o disminuir però la seva suma ha de ser constant; per tant, si un d'aquests disminueix ha d'estar compensat amb els altres per mantenir una neteja de qualitat.

L'ús de productes i tècniques modernes pot millorar el grau de neteja i reduir el temps sense augmentar els recursos de l'acció química, mecànica o de la temperatura. També s'ha de considerar la comoditat de l'usuari i el respecte al medi ambient.

Temperatura

La temperatura facilita l'eliminació de la brutícia d'origen greixós i, en general, facilita les tasques de neteja. Aquest factor està condicionat per la facilitat d'obtenir aigua calenta, i cal tenir present que hi ha materials que no suporten les temperatures altes.

- El tractament de xoc o actuacions correctores enèrgiques que requereixin la dosificació de grans quantitats de reactius s'han de fer sempre quan no hi hagi públic.
- L'eliminació de residus ha de tenir present l'apartat 13 «Consideracions sobre l'eliminació» de la fitxa de dades de seguretat.

Acció mecànica

L'acció mecànica consisteix en l'eliminació de la brutícia. Segons el tipus de superfície pot ser una acció manual o automàtica; per exemple, el moviment de la mà amb una camussa per treure la pols d'un moble o el moviment dels raspalls d'una màquina fregadora.

L'ús dels aparells de neteja, cada vegada més estès, ens obliga al seu coneixement per obtenir el màxim rendiment de neteja i el mínim deteriorament de les superfícies.

Els carros de neteja són necessaris i útils, com petites oficines dels treballadors on porten tot allò que utilitzen durant la jornada laboral. Cal recordar que els carros voltaran per la instal·lació i una bona imatge seva també confirma una bona neteja.

Mantenir els estris i la maquinària en bon estat implica que després de cada jornada s'hagin de netejar.

Tipologia

Hi ha diferents tipus d'accions mecàniques per dur a terme en la neteja de les zones. Cadasuna d'elles serà vàlida per a un tipus de material i, a més, tindrà una execució que caldrà respectar per aconseguir l'objectiu final correctament. Les accions que cal fer són les següents:

- Fregada mecànica.
- Fregada manual.
- Escombrada seca.
- Escombrada humida.
- Camussa.
- Camussa de pols.

La maquinària que s'utilitza en la neteja ha de complir la normativa europea de seguretat de màquines, això ens ho confirmarà el fet que porti el marcatge CE.

Fregada mecànica

La neteja amb fregada mecànica es fa amb la finalitat d'aplicar al terra un tractament base o una neteja a fons. Aquest mètode és vàlid per a terres de plàstic, de característiques dures o de pedra calcària (marbre, etc.).

Temps

Aquest factor està relacionat directament amb el tipus de producte (acció química) i la maquinària que s'utilitzi (acció mecànica). Les reaccions químiques que intervien en la neteja necessiten un cert temps per completar-se i és molt important aplicar productes específics per a cada tipus de neteja i màquina utilitzada.

Ara passarem a comentar els aspectes que cal tenir presents en l'acció química i en l'acció mecànica.

Acció química

El factor bàsic i essencial en gairebé totes les operacions de neteja és l'elecció dels productes a utilitzar. Si l'acció química és adequada al tipus de brutícia i superfície ens permetrà reduir els altres factors. S'haurà de tenir present el tipus d'operació (neteja, manteniment...), els estris o maquinària que utilitzarem, les normes de seguretat i ser respectuosos amb el medi ambient.

Qualsevol prevenció a l'hora de manipular tot producte químic és de màxim compliment. Mesclar productes pot provocar incompatibilitat química, amb reaccions que poden afectar el manipulador (p. ex., lleixiu amb amoníac). Per això, i per tal d'evitar possibles reaccions químiques indesitjables, caldrà prendre una sèrie de mesures preventives amb els productes, pel que fa a manipulació, mescles, transport i emmagatzematge.

Com a recomanacions generals per a la manipulació i ús dels productes de neteja marcarem els aspectes següents:

- Durant el transport i emmagatzematge no s'han d'apilar envasos, encara que siguin del mateix producte, a fi d'evitar riscos de trencament.
- S'ha de procurar de no donar cops ni fer rodar els bidons. El desplaçament dels envasos s'ha de fer preferentment amb carretó.
- No confondre taps ni tanques d'envasos que han contingut diferents productes.
- No s'ha d'abocar mai aigua a sobre d'un àcid. El procediment correcte, en cas d'haver de preparar dissolucions, és sempre l'àcid, amb precaució, a sobre de l'aigua.
- El paviment de la zona de descàrrega de reactius ha de ser impermeable i no atacable pels àcids. Així mateix, ha de tenir el pendent adequat cap a la bonera, la qual ha de tenir un dipòsit de retenció per tal que no es produeixin acumulacions en cas de vessament, amb capacitat per acumular tot el producte vessat.
- La zona de descàrrega i el magatzem han de disposar de presa d'aigua i mànega. Seran inaccessibles lliurement per als usuaris, i estaran allunyats de les àrees de pas o d'estança. També han d'estar fàcilment comunicats amb l'exterior per facilitar les operacions de càrrega i descàrrega.
- La instal·lació elèctrica ha d'estar reglamentàriament protegida davant d'ambients corrosius i humits.

Execució

- S'ha d'utilitzar una maquinària que faci funcions de fregada i aspirat
- Introduir una solució d'aigua i detergent al dipòsit
- Utilitzar una fregadora rotativa i una aspiradora de boqueta fina o de mitjà (un operari a cada màquina) on hi hagi molt mobiliari
- Fregar el terra amb una fregadora manual quan s'utilitzi una màquina rotativa i una aspiradora
- Moure sempre davant de l'operari la maquinària que tingui funcions de fregada, aspirat i escurada
- Moure en zig-zag la maquinària rotativa
- Netejar les vores de sòcols i racons amb un raspador de vores, al qual es col·locarà un fregall manó o negre

Material

Accessoris

Màquina rotativa (amb funcions de fregada i aspirat)	Disc abrasiu, detergent alcali, raspall
Aspiradora amb boqueta fina o de mitjà	Llavis de goma
Màquina fregadora rotativa	Plat d'arrossejament, detergent alcali

Fregada manual

La neteja amb fregada manual es duu a terme amb la finalitat d'aplicar al terra una neteja habitual. Aquest mètode és vàlid per a qualsevol tipus de terres.

Execució

- Preparar la solució netejadora amb aigua i detergent apropiat per al tipus de terra i neteja que cal realitzar
- Submergir el pal de fregar en la solució i treure'l de cantó, fent palanca per contrarestar el pes
- Introduir els serells a l'escriptor, espremer el pal de fregar fins que estigui ben escurat i treure'l
- Col·locar al terra i començar a fregar els sòcols i després el paviment de dreta a esquerra i d'esquerra a dreta en sentit horitzontal

Per tal d'aconseguir un bon resultat, la solució netejadora es canviarà amb freqüència, més vegades com més brutícia hi hagi dipositada a la superfície que cal netejar.

Escombrada seca

La neteja amb escombrada seca es fa amb la finalitat d'eliminar residus sòlids i d'un volum i pes determinats, és a dir, brutícia lliure i no adherida al paviment.

Es recomana no fer ús d'aquest mètode, sempre que sigui possible evitar-lo, ja que omple l'ambient de pols fina que es torna a dipositar al paviment net. La pols, a més, és perjudicial per a l'operari i els usuaris que la respiren. Cal ventilar l'espai abans i després de cada neteja.

Camussa de pols

El mètode de la camussa de pols s'utilitza, principalment, per a mobiliari no rentable. A més, la neteja d'aquest tipus es farà diàriament.

Execució

- Treballar amb una baieta de pols
- Aplicar un producte que capti la pols, per afavorir la neteja
- Treure la pols començant pels mobles més alts i treballar de dalt a baix

Escombrada humida

La neteja amb escombrada humida és un mètode intermediari entre l'escombrada seca i la fregada i és adequat per netejar paviments que han estat sotmesos a un tractament a base de ceros i que requereixin un control de la pols rigorós. S'utilitza la mopa.

Execució

- Introduir la gasa de tela sense teixir en una mescla d'aigua i sabó neutre, o bé introduir una fiselina (rotlle de paper amb partícules impregnades de sabó neutre) en aigua
- Escomer la gasa o fiselina
- Enrotllar la gasa o fiselina al voltant del recanvi de la mopa i lligar-la pels extrems
- Empènyer la mopa, no arrossegar-la, és a dir, ha d'anar per davant de l'operari que la manipuli
- Moure la mopa en superfícies amples i buides, en zig-zag vertical
- Moure la mopa en superfícies reduïdes o amb mobiliari en zig-zag horitzontal
- Netejar les vores dels sòcols i racons amb un raspador de vores, al qual es col·locarà un fregall marro o negre

Es recomana fer ús d'aquest mètode, ja que permet gran quantitat i qualitat de treball.

Camussa

El mètode de la camussa s'utilitza, principalment, per a mobiliari rentable. A més, la neteja d'aquest tipus es farà diàriament.

Execució

- Crear una solució a base d'aigua i detergent neutre, el percentatge anirà en funció de la brutícia que s'hagi de retirar (vegeu-ne dosificació a l'etiquetatge)
- Treballar amb una baieta que es pugui mullar
- Fer ús d'un fregall, en cas necessari, per tal de retirar brutícia més incrustada
- Esbandir la baieta tantes cops com sigui necessari

Determinació del mètode

El mètode més adient ens el donaran els paràmetres següents:

- El temps que tindrem per fer la neteja, o el temps que requereix un tipus específic de mètode per netejar.
- La brutícia que trobem a la zona, ja sigui en quantitat o en qualitat.
- Si és una neteja de manteniment o neteja a fons, segons la planificació que ens hem marcat.
- La quantitat de personal destinada a aquesta tasca.
- La maquinària de la qual disposem, ja sigui per tipologia o per quantitat.

Tots aquests punts hauran d'estudiar-se per decidir el mètode que cal emprar. D'altra banda, també serà bàsica la formació del personal. Si aquest no sap com utilitzar bé els productes o les maquinàries els resultats no seran òptims, i l'estalvi de producte i de temps no serà possible. Cal tenir present, en aquest sentit, el «Real Decreto 1378/2009, de 28 de agosto, por el que se establece un certificado de profesionalidad de la familia profesional Servicios socioculturales y a la comunidad» i que regula la formació dels treballadors de la neteja de superfícies i mobiliari en edificis i locals.

Una informació més acurada sobre la tipologia de les accions mecàniques utilitzades en la neteja i sobre la formació del personal de neteja la trobareu en els enllaços següents:

<http://www.limpieza.com>

<http://www.teispain.com>

<http://www.europeancleaningjournal.com>

Neteja i tractament de paviments

Partint de la base que la brutícia s'hi adhereix fàcilment, cal aconseguir que la superfície sigui el més llisa possible.

Hi ha diferents tipus de tractaments per a superfícies horitzontals:

- **Primera neteja:** aquesta es fa un cop finalitzades les obres per a la col·locació del paviment. La seva funció principal és la retirada de les restes produïdes per la mateixa obra.
- **Protecció:** en aquesta fase hi haurà una preparació del paviment per protegir-lo de l'ús continuat i, a més, facilitar-ne les neteges posteriors.
- **Manteniment i neteja:** conjunt d'accions que es faran rutinàriament, per tal de garantir l'estat perfecte de neteja del terra.
- **Manteniment extraordinari:** operació que es realitza puntualment a causa del mal estat del paviment o perquè es troba en un període de restauració programada.

Aquest procés inclou la decapació (eliminació de capes antigues i envellides de recobertes o additius utilitzats per a la seva protecció), la retirada de residus i la nova protecció del paviment per a la neteja rutinària del terra.

Dins de les accions de neteja, els paviments haurien de seguir aquestes fases:

- Un pretratament per eliminar-ne la brutícia i la pols. Els paviments no s'han d'escombrar en sec.
- Un rentat per tal d'eliminar-ne la brutícia persistent. Cal fer-ho amb un raspallat enèrgic i detergent. Cal tenir en compte aspectes com:
 - el lloc de neteja,
 - l'eficàcia del detergent, i
 - les incompatibilitats entre el detergent i els productes que s'han d'utilitzar després.
- Una esbandida abans de l'ús del desinfectant.
- Una desinfecció, preferiblement amb un producte bactericida, fungicida i viricida.

El desenvolupament s'ha fet tenint en compte que els paviments utilitzats a les instal·lacions esportives són els següents:

- Gres porcel·lànic.
- Ceràmica esmaltada.
- Marbre i traverti.
- Pedra.
- Granit.

- Ciment.
- Parquet.
- Materials sintètics.
- Materials tèxtils.
- Gespa natural.
- Gespa artificial.

Gres porcel·lànic

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents en cada situació.

Primera neteja

Resulta fonamental per al bon resultat posterior del paviment i la seva neteja. Serveix per treure'n les restes deixades durant la col·locació i la brutícia de les obres.

Accions que cal dur a terme

- Escombrar bé el terra.
- Aplicar desinfectant àcid per a paviments diluït en aigua.
- Deixar que faci efecte durant uns minuts.
- Passar la fregadora automàtica i l'aspirador de líquids o una escombra i una camussa.
- Aclarir molt bé.

Protecció

La protecció defensa el paviment de les taques i la brutícia, i en facilita el manteniment i la neteja rutinària.

Paviment polit	Paviment estructurat o antilliscant
- Fer amb el terra sec, almenys 4 hores després de la primera neteja. - Aplicar continuament i uniforme una capa d'empenesabilitzador i llevataques amb una broxa o similar. - Esperar 24 hores, per tal que l'eixugada sigui completa. - Retirar el producte sobrant amb una fregadora automàtica provista de disc blanc.	- Aplicar un protector per a aquest tipus de paviment amb una esponja encerdora o un drap de llana.

Manteniment i neteja

Segons el grau de brutícia es pot triar entre les opcions següents:

Paviment polit	Paviment estructurat o antilliscant
- Per a la neteja diària utilitzar un detergent universal diluït en aigua. - Millor utilitzar aigua calenta i esbandir el drap sovint. - No és necessari esbandir el paviment al final del procés. - Si la brutícia és més intensa, es netejarà amb un diluït de detergent concentrat llevataques i s'esbandirà al final.	- Per a la neteja diària utilitzar un detergent universal diluït en aigua. - Si la brutícia és més intensa, es netejarà amb un diluït de detergent concentrat llevataques i s'esbandirà al final. - Per restablir les condicions originals, cal retirar les capes antigues amb una decapació, utilitzar un diluït de detergent concentrat llevataques, deixar-lo actuar durant uns minuts i passar-hi la fregadora automàtica provista de disc verd. Esbandir molt bé al final.

Manteniment extraordinari

Només es duu a terme en situacions puntuals, com superfícies molt espatllades o tractaments mal realitzats. Consisteix a eliminar els tractaments o capes anteriors (decapar) i tornar a aplicar-les correctament.

Ceràmica esmaltada

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents en cada situació.

Primera neteja

És necessari netejar ràpidament el paviment després de la seva col·locació i treure'n les restes de brutícia produïdes en la seva ubicació.

Accions que cal dur a terme

- Aplicar desinfectant àcid per a paviments diluït en aigua.
- Deixar que faci efecte durant uns minuts.
- Passar la fregadora automàtica.
- Recollir les restes amb l'aspirador de líquids.
- Aclarir molt bé.

Manteniment i neteja

Evita que el paviment es torni opac i li retorna l'aspecte original.

Accions que cal dur a terme

- Treure la pols amb un drap sec.
- Rentar la superfície amb un detergent diluït en aigua calenta i una camussa que s'esbandirà sovint en la dissolució.
- No cal esbandir al final.
- Posar el detergent dins del dipòsit de la fregadora automàtica i realitzar el procediment habitual amb aquesta maquinària, en cas de netejar grans superfícies.

Marbre i traverti

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents en cada situació.

Primera neteja

Aquesta operació és bàsica per a l'èxit del tractament. Per tal de no perjudicar el poliment, cal evitar totalment l'ús de productes àcids, decapants o alcalins, i no s'han d'utilitzar discs abrasius.

No brillant	Brillant
- Aplicar un detergent neutre diluït en aigua. - Passar la fregadora automàtica amb un disc suau. - Recollir les restes amb una camussa o l'aspiradora de líquids.	- Aplicar un llevataques concentrat diluït en aigua amb la fregadora automàtica. - Recollir les restes amb la camussa o l'aspiradora de líquids. - Aclarir bé al final. - Recollir amb la camussa o l'aspiradora de líquids.

Protecció

Malgrat que el paviment estigui polit, aquesta protecció el protegeix contra les taques i la brutícia, i en facilita el manteniment i la neteja rutinària.

No brillant	Brillant
- Passades almenys 8 hores des de la neteja, aplicar-hi una cera no brillant diluïda amb un drap. - Esperar que el paviment s'eixugui. - Abrillantar amb la llana o amb l'abrillantadora.	- Passades almenys 8 hores des de la neteja, aplicar-hi una cera no brillant diluïda amb un drap. - Esperar 4 hores. - Aplicar una nova capa en sentit creuat. - Abrillantar amb l'abrillantadora.

Manteniment i neteja

Procediments que cal seguir per tal de netejar, de forma rutinària, el paviment:

Manteniment	Renovació de la brillantor
- Treure la pols acumulada amb un drap humit - Netejar amb un detergent neutre diluït amb aigua calenta i una camussa, que s'esbandirà sovint en la dissolució - Netejar amb una dissolució a base de cera de protecció i aigua - Abrellantar amb l'abrellantadora - Col·locar el detergent neutre diluït en aigua calenta al dipòsit de la màquina - Utilitzar la fregadora-eixugadora segons el mecanisme habitual	- Aplicar una capa de cera - Esperar que s'eixugui completament - Abrellantar amb l'abrellantadora - Aplicar una capa fina de cera - Esperar que s'eixugui completament - Abrellantar amb la màquina provista d'un disc de llana d'acer

Manteniment extraordinari

Només es fa en situacions puntuals, com ara en superfícies molt espatllades o tractaments mal realitzats. Consisteix a eliminar els tractaments o capes anteriors (decapar), i tornar a aplicar-les correctament.

Accions que cal dur a terme

- Treure les capes velles de cera
- Aplicar una capa de cera i deixar que faci efecte
- Passar la fregadora automàtica provista de disc verd. Recollir-ne les restes amb l'aspirador de líquids o la camussa
- Aplicar la cera d'acabat

Pedra

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents per a cada situació.

Primera neteja

Es necessari netejar ràpidament el paviment després de la seva col·locació i treure'n les restes de brutícia produïdes en la seva ubicació. No utilitzar àcids forts.

Granit

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents per a cada situació.

Primera neteja

Es necessari netejar ràpidament el paviment després de la seva col·locació i treure'n les restes de brutícia produïdes en la seva ubicació. Per tal de no espatllar la brillantor, cal evitar els productes àcids.

Accions que cal dur a terme

- Aplicar un detergent neutre diluït en aigua
- Passar la fregadora automàtica provista d'un disc suau
- Recollir les restes amb una aspiradora de líquids

Protecció

Protegeix el paviment contra les taques i la brutícia, i en facilita el manteniment i la neteja rutinària.

Accions que cal dur a terme

- Estendre uniformement, amb el terra sec, un producte antitaques i impermeabilitzador amb una brotxa. No oblidar les juntes
- Esperar 24 hores o fins que estigui completament sec
- Passar la fregadora automàtica provista de disc blanc
- Donar una segona capa del producte llevataques si el granit és molt absorbent

Manteniment i neteja

Es fàcil mantenir aquest paviment net, ja que amb un bon tractament està garantida la seva bellesa i neteja.

Accions que cal dur a terme

- Netejar amb una camussa humida o un detergent neutre diluït en aigua
- Utilitzar un llevataques adequat per treure les taques

Manteniment extraordinari

Només es fa en situacions puntuals, com ara en superfícies molt espatllades o tractaments mal realitzats.

Accions que cal dur a terme

- Escombrar bé el terra
- Aplicar un desincrustant àcid per a paviments diluït en aigua
- Deixar que faci efecte durant una mitja hora
- Passar la fregadora automàtica provista d'un disc marí
- Recollir les restes amb l'aspirador de líquids
- Aclarir molt bé

Protecció

Protegeix el paviment contra les taques i la brutícia, i en facilita el manteniment i la neteja rutinària.

Accions que cal dur a terme

- Estendre uniformement, amb el terra sec, un producte impermeabilitzador amb una brotxa, no oblidar les juntes
- Esperar 24 hores
- Estendre amb una brotxa dues capes de cera sembrants per a pedra, la segona capa 1 hora més tard
- Esperar 4 hores i passar-hi l'abrellantadora

Manteniment i neteja

Segons les necessitats de manteniment es duran a terme les accions següents:

Accions que cal dur a terme

- Treure la pols amb un drap humit
- Netejar amb un detergent diluït amb aigua calenta, i fer servir una camussa que s'esbandirà sovint
- Netejar amb una solució de cera i aigua per renovar-ne la brillantor
- Netejar el paviment de forma comuna i estendre una capa de cera pura o diluïda, en funció del seu mal estat, per recuperar la capa de cera

Manteniment extraordinari

Treure antigues capes de cera acumulades o quan els terres estan molt bruts:

Accions que cal dur a terme

- Aplicar una dissolució de detergent llevataques, i deixar-lo actuar
- Passar la fregadora automàtica provista de disc verd
- Recollir les restes amb una aspiradora de líquids
- Aclarir molt bé abans de tornar a aplicar una capa de cera sembrant

Ciment

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents per a cada situació.

Primera neteja

Es necessari netejar ràpidament el paviment després de la seva col·locació i treure'n les restes de brutícia produïdes en la seva ubicació.

Accions que cal dur a terme

- Escombrar bé el paviment
- Netejar amb un detergent llevataques diluït en aigua, passar-hi la fregadora automàtica provista d'un disc verd
- Recollir les restes amb una aspiradora de líquids
- Aclarir molt bé

Protecció

Protegeix el paviment contra les taques i la brutícia, i en facilita el manteniment i la neteja rutinària, ja que aquest material és molt porós i s'embruta amb facilitat.

Accions que cal dur a terme

- Estendre una capa d'un producte hidròfob amb brotxa
- Esperar 24 hores o fins que estigui completament sec
- Aplicar una segona capa del producte hidròfob

Manteniment ordinari

Accions que cal dur a terme

- Escombrar bé el paviment
- Netejar amb un detergent llevataques diluït en aigua

Manteniment extraordinari

Quan els terres estan molt bruts.

Accions que cal dur a terme

- Escombrar bé el paviment
- Netejar amb un detergent llevataques diluït en aigua, passar-hi la fregadora automàtica provista d'un disc negre
- Aclarir molt bé
- Estendre una capa d'un producte hidròfob amb brotxa
- Esperar 24 hores
- Aplicar una segona capa del producte hidròfob

Parquet

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents per a cada situació.

Protecció

Aquesta protecció es basa en mètodes naturals, com les ceres i els olis, amb la facultat d'impregnar els porus de la fusta sense segellar-los, uniformar-ne l'absorció i reanimar-ne els colors naturals.

Tractament a fons

Per a un millor resultat, és convenient preparar el parquet, llimar-lo amb una lima fina (180-220) i donar-li una primera capa d'oli impregnant per a fusta, del color que s'ha-gi triat. Els productes amb colorants, cal agitar-los bé abans d'aplicar-los.

Un cop finalitzat aquest tractament, es farà l'acabat amb l'aplicació de cera o oli.

Acabat en cera	Acabat en oli
- Llimar, si fos necessari, amb una lima de gra fi (180-220). - Estendre una capa fina de cera freda amb una esponja enceradora de manera uniforme - Abrillantar amb màquina abrillantadora - En cas de realitzar el mètode amb cera calenta, utilitzar la fregadora automàtica provista d'un raspall apte per a encenals en calent, es deixa eixugar i s'abrillanta amb la mateixa màquina provista d'un disc boix	- Llimar, si fos necessari, amb una lima de gra fi (180-220) - Aplicar una segona capa d'oli impregnant per a fusta, preferentment incolor - Treure les restes de producte amb una camussa neta en els següents 20-30 minuts fins que la superfície quedi seca - Si fos necessari, aplicar-hi una nova capa de producte - Esperar 24 hores, abans de trepitjar el paviment

Manteniment i neteja

Segons les necessitats, es pot triar entre les accions següents:

Acabat en cera	Acabat en oli	Envernissat
- Passar un drap o una abrillantadora - Aplicar una capa de cera de protecció, per renovar la capa superficial, amb un drap sec i net - Deixar eixugar	- Passar un drap humit - Eliminar les taques amb un llevataques adequat - Deixar eixugar	- Netejar el terra amb un detergent neutre diluït - Aplicar una capa uniforme de cera líquida per a paviments de fusta envernissada, amb un drap humit - Passar l'abrillantadora, o abrillantar-lo amb un drap suau

Materials tèxtils

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents:

Manteniment i neteja

En aquests paviments cal dur a terme les accions següents:

Accions que cal dur a terme
- Netejar amb aspiradora, col·locar-hi boquetes de punta estreta per als racons de difícil neteja

Manteniment extraordinari

Per aconseguir uns bons resultats de neteja en aquests paviments cal dur a terme les accions següents:

Accions que cal dur a terme
- Netejar amb aspiradora, col·locar-hi boquetes de punta estreta per als racons de difícil neteja - Aplicar, per aspiració, un producte desinfectant adequat per a aquests tipus de paviments - Deixar eixugar amb la màxima ventilació possible

Gespa natural

Per al tractament d'aquest tipus de material farem les actuacions següents:

Manteniment i neteja

Per aconseguir uns bons resultats de neteja i, sobretot, de manteniment en aquests paviments, cal dur a terme les accions següents:

Accions que cal dur a terme
- Recollir la brossa - Regar tot el paviment, evitant la formació de tolls excessius d'aigua. El millor mètode seria el d'aspersió

Manteniment extraordinari

Segons la temporada i les necessitats del paviment caldrà dur a terme les accions següents:

Manteniment extraordinari

Segons les necessitats, es pot triar entre les accions següents:

Acabat en cera	Acabat en oli
- Eliminar la capa de protecció existent - Aplicar un decapant per a ceres amb un drap net i sec i deixar que actui - Fregar amb força amb un raspall i retirar-ne les restes de cera amb una camussa neta - Aplicar una o dues capes de cera en pasta	- Passar un drap humit - Eliminar les taques amb un llevataques adequat - Deixar eixugar

Materials de fusta

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents:

Manteniment i neteja

Cal fer una acurada neteja i desinfecció diària dels bancs que utilitzen els usuaris per canviar-se de roba.

Materials sintètics

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents:

Protecció

En aquests paviments cal dur a terme les accions següents:

Accions que cal dur a terme
- Aplicar una capa d'un producte protector autobrillant pur - Deixar eixugar - Aplicar una nova capa de producte protector autobrillant pur

Manteniment i neteja

Per aconseguir uns bons resultats de neteja en aquests paviments cal dur a terme les accions següents:

Accions que cal dur a terme
- Netejar amb un detergent neutre amb un drap suau o la fregadora automàtica

Accions que cal dur a terme

- Tallar la gespa amb una màquina talladora adequada
- Abonar i fertilitzar el paviment amb productes químics adequats
- Desinfectar i eliminar les plagues amb productes químics adequats (només en cas de necessitat)
- Reembolar les zones malmeses o poc adherides al sòl

És important remarcar que les accions antiplagues del manteniment extraordinari han de ser dutes a terme per una empresa especialitzada i autoritzada.

Gespa artificial

Per al tractament d'aquest tipus de paviment farem les actuacions següents:

Manteniment i neteja

Per aconseguir uns bons resultats de neteja, i sobretot de manteniment en aquests paviments, ja sigui amb sorra o sense, cal dur a terme les accions següents:

Accions que cal dur a terme
- Recollir la brossa - Regar tot el paviment, evitant la formació de tolls excessius d'aigua. El millor mètode seria d'aspersió

Manteniment extraordinari

Per a situacions de mal estat del paviment caldrà realitzar les tasques següents, en funció de si el paviment és de sorra de sílici o no.

Amb sorra de sílici	Sense sorra de sílici
- Reposar la sorra de sílici que manqui - Pentinar el terreny amb un raspall de pèss de PVC i assegurar-se que la sorra de sílici queda ben repartida - Regar el paviment	- Netejar a pressió amb una solució d'al·gicida i aigua, per tal d'assegurar-se que el sistema de drenatge del terreny queda net de brutícia

Una informació complementària per a la neteja i tractament de tots els tipus de paviments, la trobareu en els enllaços següents:

- «Manual de mantenimiento de instalaciones deportivas».
- «Buenas Prácticas en Instalaciones Deportivas».
- «Curso profesionales de limpieza».

Pla de neteja

És important que tota instal·lació esportiva compti amb un pla de neteja i desinfecció que consti per escrit. Això és d'obligatorietat per a aquelles instal·lacions que disposen de piscina, tal com queda recollit en el Decret 95/2000 que regula les normes sanitàries aplicables a les piscines d'ús públic.

El pla permetrà organitzar i executar les diferents accions, per tal de controlar i garantir el correcte estat higienicosanitari de les instal·lacions.

Són objecte del pla:

- La identificació de les diferents àrees que integren el centre i el seu nivell de risc.
- Els tipus de material que seran sotmesos a neteja i desinfecció.
- Els productes que s'utilitzaran, que han d'ésser productes d'ús professional. Hauran de comptar amb la fitxa tècnica de seguretat, que caldrà tenir arxivada.
- El material i la maquinària que s'utilitzarà i que haurà de portar el marcatge CE, garantint així la seva homologació i compliment de la normativa europea.
- La planificació de l'execució del pla o planificació general de l'activitat.
- El control de les activitats (autocontrol).

En l'elaboració d'aquest pla de neteja, cal tenir present les diferents àrees que integren el centre, el seu nivell de risc i el seu ús, i identificar-les amb colors. La distribució ha d'estar pensada per facilitar la feina als operaris de neteja, de forma que els materials i productes necessaris per a cada zona o espai vagin marcats amb el color, evitant així confusions que puguin dur a problemàtiques posteriors.

La distribució pel que fa a colors i espais, ja identificada amb anterioritat, ha estat la següent:

Amb el color VERMELL marcarem les zones de risc, és a dir, zones d'aigua, zones termals i zones seques de risc.

Amb el color VERD marcarem les zones esportives, és a dir, pavelló, sales polivalents, sales de musculació, sales cardiovasculars, etc.

Amb el color GROC marcarem les zones mèdiques, és a dir, consultes, solàriums, sala de tractament, etc.

I amb color BLAU marcarem les zones netes, és a dir, oficines i entrada, i altres espais com poden ser la cafeteria, les grades i els passadissos.

lacions esportives; ara bé, en el cas de les piscines d'ús públic això ja no és una recomanació sinó una obligació, tal com marca el capítol 4 del Decret 95/2000 sobre normes sanitàries aplicables a piscines d'ús públic. Els titulars de les piscines d'ús públic són els responsables del funcionament, el manteniment, la salubritat i la seguretat de les piscines. A aquests efectes, durant el període d'obertura al públic de la piscina han d'assegurar el correcte funcionament de la instal·lació, i això ho garantirà:

- La planificació, la implementació, l'avaluació i la revisió de sistemes eficaços de control de tots els punts i activitats generadors o potencialment generadors de risc.
- Que els resultats i les incidències que generi aquest autocontrol quedin registrats documentalment, de manera que en qualsevol moment se'n pugui fer un seguiment retrospectiu. Aquesta documentació estarà a disposició dels serveis d'inspecció i s'haurà de custodiar durant un termini no inferior a dos anys.
- Que a l'entrada dels serveis figure, en un lloc visible, l'horari de la darrera neteja.

Cal ressaltar com a aspectes positius de l'autocontrol:

- Minimitza les possibilitats de contagi entre les persones que fan ús de la instal·lació.
- Crea mecanismes d'avaluació de les activitats de neteja i desinfecció.
- Assegura el compliment de les normatives vigents.
- Millora de manera continuada la prestació de serveis.

L'autocontrol s'emmarca en l'anàlisi de risc de la instal·lació (avaluació, gestió i comunicació) que permet establir una gradació dels riscos, establir prioritats d'intervenció i una actuació esglaonada.

1. Establir una sèrie de límits crítics o valors de referència. Per a cadascun dels perills que hauran identificat establir, consensuadament o segons ens marqui la legislació, uns valors que ens garanteixin la salubritat de les instal·lacions. Això és essencial per poder dur l'autocontrol.

2. Establir un procediment de vigilància. Ha d'ésser efectiu i ràpid, ha de permetre detectar *in situ* si els plans de control de la salubritat que hem dissenyat són efectius. Per tant, és molt important que en el protocol especifiquem:

- Què avaluem (ex. la temperatura de l'aigua)
- Com ho avaluem (ex. amb un termòmetre digital)
- Quan ho avaluem (ex. a l'inici de la jornada i en el moment de màxima afluència)
- Qui ho avalua (ex. l'operari de la instal·lació)

3. Tenir previstes mesures correctores escrites, en funció del procediment de vigilància, que caldrà aplicar per resoldre el problema detectat.

4. Dur a terme la verificació. Sol ser externa i és la garantia que el que hem fet fins ara és correcte i estem mantenint un nivell de salubritat adequat en la instal·lació. Trobarem en aquest apartat anàlisis laboratorials, calibratges d'aparells, etc.

Per tal de veure d'una forma clara l'actuació en cada cas, s'han establert quatre paràmetres principals que cal tenir en compte. Aquests aspectes són:

- Freqüència: Nombre de vegades que cal realitzar el procediment en cada zona o espai, així com el temps destinat a cadascun dels espais per dur a terme la tasca amb les màximes garanties de qualitat.
- Tipus: Determinació de la neteja que s'hi farà (desinfecció, manteniment, protecció...).
- Procediments: Accions que cal dur a terme durant el procés (polvorització, fregada, neteja mecànica...).
- Productes i materials: Conjunt de components químics que s'utilitzaran durant el procés, la maquinària i els estris que es faran servir per a la seva aplicació.

En cap cas marcarem les hores de feina destinades a cada espai, ja que aquesta dada vindrà donada per factors massa variables com l'ús de l'espai, l'horari d'obertura, la dimensió de l'espai, etc.

Dins del pla de neteja i desinfecció hi ha unes recomanacions per tal d'assegurar-se que l'objectiu s'aconsegueix:

- És preferible un bon rentat a una desinfecció incorrecta.
- L'ordre correcte d'accions és: rentar, esbandir i desinfectar.
- Es recomana utilitzar un producte específic per a la zona que cal netejar.
- S'ha de respectar els aspectes de manipulació i emmagatzematge dels productes químics.
- Cal respectar les indicacions dels etiquetats dels productes, pel que fa a la dosi, a les recomanacions i les normes de seguretat.
- Cal vigilar les mescles entre productes, ja que algunes produeixen gasos nocius i d'altres poden anul·lar els principis actius que actuen com a desinfectants.

En els annexos trobem a manera d'exemple uns quadres de planificació setmanal per zones de risc, de planificació setmanal per a determinades instal·lacions i un quadre de planificació general setmanal, que poden servir com a guia per a l'elaboració de la planificació en l'execució del pla i que caldrà adaptar a les característiques i necessitats de cada centre.

Autocontrol

L'autocontrol és el conjunt d'intervencions adreçades a garantir i demostrar la innocuïtat i la salubritat de les activitats i els serveis que ofereix la instal·lació esportiva.

És responsabilitat dels titulars d'aquests centres (gestors, directors...) establir els procediments d'autocontrol adients per garantir la seguretat sanitària.

L'activitat d'autocontrol ens servirà d'avaluació interna del grau d'efectivitat del pla de neteja i desinfecció. És aconsellable que es dugui a terme en totes les instal·lacions.

Així, d'acord amb el Decret 95/2000 de normes sanitàries aplicables a les piscines d'ús públic, s'estableix que ha d'existir un pla d'anàlisi microbiològica i fisicoquímica de l'aigua, que és un clar exemple del que suposa la verificació.

5. Informar i comunicar a l'usuari. És molt important i sovint és oblidat quan es gestiona l'autocontrol, però una bona garantia de qualitat és que n'informem tant quan el resultat de les nostres actuacions és satisfactori, com quan hi ha mancances que ens obligaran a fer variacions en els nostres plans per poder garantir la salubritat de les instal·lacions.

Planificació dels recursos humans

Les tasques de neteja i desinfecció necessiten un determinat nombre de treballadors, segons el nombre d'espais, les hores d'ús, el nombre d'usuaris que els fan servir, etc. També cal que les persones que duen a terme el pla de neteja tinguin la formació adequada, els estris i el coneixement de la seva tasca. En aquest sentit és convenient posar a l'abast del personal cursos de reciclatge, interns o externs, per tal d'informar-los de noves tècniques, maquinària, productes o rutines de funcionament i control de la neteja i desinfecció duta a terme i poder millorar, així, la qualitat de servei que s'ofereix a l'usuari.

La formació dels treballadors de la neteja de superfícies i mobiliari en edificis i locals es regula pel «Real Decreto 1378/2009, de 28 de agosto, por el que se establece un certificado de profesionalidad de la familia profesional Servicios socioculturales y a la comunidad».

Hi ha cursos de formació, organitzats per diferents empreses, que donen a conèixer el procés de neteja i els factors que influeixen, l'ús de productes químics i l'elaboració de plans de neteja/desinfecció.

Una informació més acurada sobre la tipologia de les accions mecàniques utilitzades en la neteja i sobre la formació del personal de neteja la trobareu en els enllaços següents:

<http://www.limpieza.com>

<http://www.itelspan.com>

<http://www.europeancleaningjournal.com>

Annexos

També hi ha altres mètodes analítics, utilitzats en el control de la higiene de superfícies en la indústria alimentària, que es poden fer servir en el control de neteja i desinfecció de les superfícies en les instal·lacions esportives. Per exemple els mètodes ràpids de detecció basats en l'ATP o altres indicadors bioquímics:

- Aplicaciones de la ATPmetría a los controles de Higiene en la Industria Alimentaria.
- «Estudio comparativo de varios métodos de valoración de contaminación de superficies, respecto a las técnicas microbiológicas de referencia».

Protocol consensuat d'avaluació de les condicions higienicosanitàries d'instal·lacions esportives

L'eina utilitzada per controlar la salubritat de les instal·lacions esportives és un protocol que permet l'avaluació de les condicions higienicosanitàries d'aquestes instal·lacions i verificar-ne el grau de desinfecció després de l'aplicació del programa de neteja i desinfecció que tots els centres haurien de tenir elaborat. En aquest protocol s'han d'incloure unes dades mínimes d'identificació i del programa de neteja/desinfecció:

- Número d'identificació del protocol
- Nom del poliesportiu
- Nom del propietari
- Adreça
- Nom de l'inspector o els inspectors
- Nom del personal que acompanya durant la visita
- Té un programa de neteja i desinfecció per escrit (Sí / No)
- S'hi descriu el procés de neteja i desinfecció (Sí / No)
- S'hi descriu la forma d'aplicació (Sí / No)
- S'hi descriuen els productes (Sí / No)
- S'hi descriu la freqüència de la neteja i desinfecció (Sí / No)
- Els productes emprats estan en el seu contenidor original i disposen d'etiquetes (Sí / No)
- Els productes (desinfectants) d'ús professional disposen de les fitxes de seguretat (Sí / No)
- L'horari de la darrera neteja figura en lloc visible per als usuaris (Sí / No)
- Els productes s'emmagatzemen en un espai tancat ventilat i no accessible al públic (amb clau) (Sí / No)
- Tipus de servei: empresa contractada / personal propi / mixt

Annex 1. Control de la salubritat de les instal·lacions esportives

Introducció

La salubritat es defineix com la branca de la salut pública destinada a actuar sobre els factors personals i ambientals que poden afectar la salut individual i col·lectiva, amb la finalitat de conservar-la, evitar les malalties i incrementar el benestar.

Des del punt de vista de la transmissió de malalties, la salubritat està constituïda per un conjunt de mètodes destinats a evitar la presència d'agents biològics i la seva propagació. Entre aquests mètodes destaquen la desinfecció que, per la seva importància i eficiència en la lluita contra les malalties transmissibles, resulta un mètode necessari que cal implementar en els llocs i edificis d'ús col·lectiu.

En concret, les instal·lacions esportives, per les seves característiques, contenen punts crítics que poden ser focus de gèrmens patògens, com pot ser el terra de vestidors, dutxes... Es tracta de gèrmens responsables de micosis, berrugues plantars, peus d'atleta, etc. Per tant, cal eliminar aquest risc mitjançant operacions de neteja i desinfecció. Per aquest motiu és necessari que tota instal·lació esportiva compti amb un pla escrit de neteja i desinfecció adequat al centre.

Per tal d'avaluar l'efectivitat d'aquest pla de neteja i desinfecció s'hauria d'establir una metodologia que valorés i verificqués l'estat higienicosanitari de les instal·lacions.

Davant la manca de legislació o norma tècnica que inclogui com cal avaluar la salubritat d'aquestes instal·lacions, que serveixi com a marc de referència, el Servei de Salut Pública i Consum de la Diputació de Barcelona va establir, juntament amb tècnics municipals i tècnics de laboratoris municipals de la província de Barcelona, un protocol d'avaluació de les condicions higienicosanitàries. Aquest protocol d'avaluació només pretén ser una eina i està subjecte a modificacions ulteriors, segons els resultats i l'experiència acumulada durant les inspeccions anuals que s'efectuin.

Cal indicar que els valors guia per conèixer el nivell de desinfecció de les instal·lacions amb els mètodes que utilitzen la presa de mostres de superfícies i cultius microbiològics, poden variar segons els autors. A part dels límits (acceptable, regular i deficient) de l'anterior protocol, s'indiquen altres estudis que estableixen altres valors de referència:

«Detección y control de puntos negros en la limpieza y desinfección en industrias alimentarias».

- Control visual de l'estat de la neteja en vestidors, dutxes, sanitaris, zona de platja de la piscina i zones annexes
 - Vestidors: Òptima / Regular / Deficient
 - Dutxes: Òptima / Regular / Deficient
 - Sanitaris: Òptima / Regular / Deficient
 - Zona platja: Òptima / Regular / Deficient
 - Zones annexes: Òptima / Regular / Deficient
 - Control visual de l'estat general de les instal·lacions (presència d'esclatxes, humitats, estat dels cromats): Bon estat / S'hi observen deficiències.
- Aquest punt serveix per fer una valoració visual de la neteja i de l'estat de les instal·lacions per tal de detectar els punts que es trobin amb desperfectes, humitats, ventilació insuficient o qualsevol aspecte que pogués ser focus d'insalubritat. Així es poden fer les indicacions oportunes al centre per tal que prenguin les mesures correctores adients.

La inspecció visual ens informa de l'estat de neteja, però per conèixer el grau de desinfecció cal utilitzar mètodes analítics que poden ser amb presa de mostres de superfícies i cultius microbiològics o amb mètodes ràpids de detecció basats en l'ATP o altres indicadors bioquímics.

La freqüència de les inspeccions en presa de mostres de les superfícies depèn de la utilització de cada instal·lació esportiva (nombre d'usuaris i horari de servei).

Presa de mostres i paràmetres analitzats

Normalment la presa de mostres de superfícies es realitza al terra de vestidors, dutxes, terra de la zona de platja de la piscina i en un estrí que s'utilitzi a la piscina i estigui en contacte directe amb les persones, com per exemple el flotador de salvament o els suros.

La presa de mostres es realitza amb plaques de contacte RODAC¹ i els punts habituals de mostreig són els següents:

- Sòl dutxes dones (N.P-1).
- Sòl dutxes homes (N.P-2).
- Sòl vestidor dones (N.P-3)
- Sòl vestidor homes (N.P-4)
- Zona platja piscina (N.P-5)
- Sòl dutxa piscina (N.P-6)
- Estris piscina (N.P-7)

¹. Cada placa es marca amb el número de protocol -N.P.- que hem assignat al protocol, seguit del número corresponent a cada placa.

Es col·loca cada placa en contacte amb el terra i es fa pressió lleugerament sobre la superfície. Els paràmetres microbiològics escollits com a indicadors de l'estat d'higiene de les superfícies han estat: mesòfils, per als quals s'ha emprat el medi TSA (Tw + Lec. Agar Tripton Soja), i fongs i llevats amb medi Sabouraud + Chloramphenicol Agar. Les plaques per a mesòfils són incubades durant 48 hores a 37°C, i les plaques per a llevats i fongs s'incuben durant un màxim de 7 dies a 25°C, al tercer dia s'hi comença a observar la presència de fongs i llevats. Seguidament es procedeix al recompte de les colònies.

Críteris adoptats en el recompte de plaques RODAC^{2,3}

Els críteris en els recomptes de plaques pel mètode de contacte varia segons s'utilitzin plaques rodac, làmines o bé el mètode laboratorial de les plaques Petri de 9 cm.

Així, a les plaques RODAC (16 cm²) podem comptar fins a 200 colònies, és a dir, aproximadament 12 u.f.c./cm². A les plaques Petri de 9 cm amb una superfície de S = πr² = 56,7 cm², s'hi poden realitzar recomptes d'entre 30 i 300 u.f.c. per placa, això significa que podem comptar fins a 5 u.f.c./cm². Mentre que a les làmines es poden comptar fins a 100 u.f.c./cm².

Existint, doncs, diferents possibilitats de recompte, es va optar per fixar els críteris tècnics que s'exposen a continuació utilitzant com a mitjà de suport de cultiu les plaques RODAC:

Valors màxims dels recomptes quan hi ha creixement confluent en les plaques RODAC (superfície 16 cm²):

- Quan el nombre de colònies mesòfiles doni incomptable en tots els requadres, el resultat es donarà com a > 25 u.f.c./cm². Quan el nombre de colònies doni incomptable en alguns requadres i també hi hagi colònies aïllades en altres requadres, el resultat es donarà com a:

$$\left(\text{nre. de requadres amb creixement confluent} \times 25 + \text{nre. de colònies aïllades} \right) / 16 \text{ cm}^2$$

El valor màxim de 25 u.f.c./cm² s'ha agafat perquè representa un valor intermediet entre els que s'estableixen a les metodologies: 100 u.f.c./cm² en les làmines; 12 u.f.c./cm² en plaques RODAC i 5 u.f.c./cm² en les plaques Petri.

2. Aquest apartat està dirigit als tècnics dels laboratoris, per tal que els críteris adoptats en la lectura de les plaques sigui homogeni.

3. La decisió d'utilitzar plaques RODAC es va prendre per consens entre els tècnics de la Diputació de Barcelona i els tècnics dels laboratoris municipals, perquè permet escollir mitjans de cultiu selectius i són específics de contacte, alhora que estan graduats en centímetres.

- Quan el nombre de fongs i llevats doni incomptable en tots els requadres, el resultat es donarà com a > 8 u.f.c./cm². Quan el nombre de colònies doni incomptable en alguns requadres i també hi hagi colònies aïllades en altres requadres, el resultat es donarà com a:

$$\left(\text{nre. de requadres amb creixement confluent} \times 8 + \text{nre. de colònies aïllades} \right) / 16 \text{ cm}^2$$

El valor màxim de 8 u.f.c./cm² s'ha agafat perquè el màxim nombre de fongs i llevats que es poden comptar en una placa Petri és aproximadament 1/3 del nombre de mesòfils que es poden comptar en aquesta mateixa placa.

El comptatge de les plaques s'expressa en u.f.c./cm² (unitats formadores de colònies per centímetre quadrat).

Valors guia acceptables i inacceptables en el recompte de plaques RODAC

Com que no existeix un criteri prefixat que estableixi una valoració global dels resultats analítics, cada usuari fixarà els críteris i límits, segons la classificació de la zona de risc i de la metodologia utilitzada.

Segons el full informatiu de la metodologia Hygicult TPC, si després de ser netejada la superfície, aquesta té 5 u.f.c./cm² es pot considerar com a netejada defectuosa. Tenint present aquesta referència, la comissió tècnica que va crear el protocol, de manera consensuada, i segons la seva experiència professional, va decidir fixar un criteri més restrictiu per als mesòfils, i donar com a valor acceptable l'existència d'entre 0 i 4 u.f.c./cm² (vegeu Taula 1). Pel que fa als valors d'acceptabilitat per a fongs i llevats, ha seguit el mateix criteri que per al seu comptatge (1/3 del valor atorgat als mesòfils), és a dir, l'interval d'acceptabilitat serà de 0 a 1 u.f.c./cm² (vegeu Taula 1).

Aquests críteris podran, però, ser revisats en posteriors avaluacions.

Taula 1. Interval guia de referència per a mesòfils i fongs i llevats

	Acceptable (A)	Inacceptable (I)
Mesòfils	0-4 u.f.c./cm ²	> 4 u.f.c./cm ²
Fongs i llevats	0-1 u.f.c./cm ²	> 1 u.f.c./cm ²

Resultats analítics

Per avaluar el total de les plaques analitzades (8 plaques quan el centre no disposa de piscina o 14 quan el centre té piscina), s'ha establert el criteri de suma total de les plaques que donen inacceptable (I) segons els intervals de referència anteriorment exposats, per tal de fer una valoració global dels resultats analítics com a acceptable, regular o deficient, segons s'indica a la taula 2.

Taula 2. Valoració global dels resultats analítics

Qualificació	Resultats globals analítics	Sense piscina 8 plaques	Amb piscina 14 plaques
Acceptable	Quan hi hagi ≤25 % plaques I*	≤2 I	≤3 I
Regular	Quan hi hagi >25 % i ≤50 % plaques I	3-4 I	4-7 I
Deficient	Quan hi hagi >50 % plaques I	>4 I	>7 I

I*: Inacceptable

Informe

Efectuada la inspecció i obtinguts els resultats analítics, s'emetrà un informe on constin les deficiències observades seguint els críteris d'avaluació exposats anteriorment i, si escau, on s'especifiquin les mesures correctores.

Annex 3. Quadres de planificació temporal per zones

Zona de fase - vermedia					Néctar mecánica	
Fregadura	Tipos	Procedimiento	Producto			
Diversas según el día	Desfibrado	Polvorizado	Desfibrante alquida	Polverizador		
Plaga picadura	Néctar/desfibrado	Fregada	Néctar/desfibrante	Fregadora manual		
Verdadero (grupos)						
Después de cada nivel	Mantenimiento	Recorte/sugate		Fregadora manual		
Verdadero (grupos)						
Dulzamiento						
Plaga picadura	Néctar	Fregada	Néctar/desfibrante	Fregadora rotativa		
Verdadero (socios)	Néctar/desfibrado	Fregada	Néctar/desfibrante	Fregadora manual		
Dubios	Néctar/desfibrado	Fregada	Néctar/desfibrante	Manual		
Vapor	Néctar/desfibrado	Fregada	Néctar/desfibrante	Manual		
Susines	Néctar/desfibrado	Fregada	Néctar/desfibrante	Fregadora manual		
Servile con una	Néctar/desfibrado	Fregada	Desfibrante	Manual		
WC	Desfibración	Fregada	Néctar/desfibrante	Manual		
Hidromassage	Néctar	Fregada	Néctar/desfibrante	Manual		
Vapor	Néctar	Fregada	Néctar/desfibrante	Manual		
Susines	Néctar	Fregada	Néctar/desfibrante	Manual		
Por copia a la semana						
Manual (d'informe)	Néctar/desfibrado	Polvorizado	Desfibrante alquida	Polverizador		

Zona deportiva – venta					
Frecuencia	Tipo	Precedente(s)	Producto	Nutrientes	Nutrientes
Densidad de cada nivel – Ventosa		Fregada	Netejador multiusos/infectant		Fregadora
Olimpicos	Mantenimiento	Mopa	Capacidad polo		Mopada
Sala polivalente	Mantenimiento	Mopa	Capacidad polo		Mopada
Sala de máquinas	Mantenimiento	Mopa	Capacidad polo		Mopada
Seminarios					
Gimnasio	Neteja	Fregada	Netejador multiusos/infectant		Fregadora
Sala polivalente	Neteja	Fregada	Netejador multiusos/infectant		Fregadora
Sala de máquinas	Neteja	Fregada	Netejador multiusos/infectant		Fregadora
Una o dos veces / año					
Tarjetas plásticas (PVC, laminadas, salpêtre)	Neteja	Descontaminación / limpieza	Descontaminación		Fregadora rotativa

Zona mítica - graga		Tipus	Procediments	Producte	Neteja mecànica
Fregada					
Després de cada servei					
Salaum (U/A)		Mentiment	Camussa humida	Netejador desinfectant	Manual
Urbanament					
Consultes (terra)		Neteja/deshicció	Fregada	Netejador desinfectant	Fregadora
Consultes (mobiliari)		Neteja	Camussa humida	Mutius	Manual
Salaum (terra)		Neteja	Fregada	Netejador desinfectant	Fregadora
Sala de tractament (terra)		Neteja/deshicció	Fregada	Netejador desinfectant	Fregadora
Sala de tractament (mobiliari)		Neteja	Camussa humida	Mutius	Manual
Diverses vegades l'any					
Temes plètics		Neteja	Decapatge i estandarda	Decapant alcali	Fregadora estalita
		Profeció	Fregada	Cera metal·litzada	Fregadora
Diverses vegades l'any					
Temes de treball i marxa		Decapatge	Fregada	Decapant alcali	Fregadora
		Profeció	Cratallització	Cratallitzador	Fregadora estalita

zona seca – blava	Freqüència	Tipus	Procédiments	Producte	Nelaja mecànica
Diverses vegetals al dia	Diverses vegetals al dia				
	– Vestíbul	Manteriment	Mopa seca	Capdador pols	Mopada
	– Barcafumada terra	Manteriment	Mopa seca		Mopada
	– Després de cada servei				
Mòbils i terciària	Mòbils i terciària				
	– Passadissos	Manteriment	Mopa seca	Capdador pols	Mopada
	– Mòbils cífics	Hèrta	Camassa humida	Màtius	Camassa
	– Terra cífics	Manteriment	Mopa seca	Capdador pols	Mopada
Semalvert	Semalvert				
	– Vestíbul	Hèrta	Freguda	Nelajador desinfectió	Fregadora manual
	– Passadissos	Hèrta	Freguda	Nelajador neutre	Fregadora manual
	– Terra cífics	Hèrta	Freguda	Nelajador neutre	Fregadora manual
Diverses vegetals l'any	Diverses vegetals l'any				
	– Terra de terratzo/marbre	Desapitge	Freguda	Desapitge alcali	Fregadora
		Protecció		Catalitzador	Fregadora stativa

Annex 4. Quadres de planificació setmanal per a determinades instal·lacions

Espai: Gimnàs

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabtes	Diumenges
Passar mopa per terra							
Netejar a fons:							
Vestidors							
Serveis sanitaris							
WC							
Dutes							
Netejar taques del terra							
Manteniment de la neteja de mobiliari i estris							
Buidar papereres i netejar cendres							
Repassar els WC i vestidors							
Reposar paper higiènic i sabó							
Escombrar terres							
Netejar màquines fixes							
Escombrar i treure la pols dels espais entre màquines							
Fregada dels terres							
Passar l'aspiradora per les zones amb moqueta							
Netejar a fons:							
Sectors metàl·lics							
Baranes							
Vidres de les portes							
Mampares							

Espai: pista poliesportiva

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabtes	Diumenges
Passar mopa per terra							
Netejar a fons:							
Vestidors							
Serveis sanitaris							
WC							
Dutes							
Netejar taques pista							
Netejar cortines separadores							
Manteniment de la neteja de mobiliari i estris							
Buidar papereres i netejar cendres							
Repassat de graderies i passadissos							
Repassar els WC i vestidors							
Reposar paper higiènic i sabó							
Escombrar terres							
Neteja a fons de la farmàcia							
Escombrar i treure la pols de les grades							
Fregada dels terres							
Escombrar i fregar trasters							
Passar l'aspiradora per les zones amb moqueta							
Neteja a fons dels magatzems de material esportiu							
Netejar a fons:							
Sectors metàl·lics							
Passamans							
Baranes							
Vidres de les portes							
Mampares							
Netejar tendals de sortida dels jugadors							

Annex 5. Quadre de planificació general setmanal

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabtes	Diumenges
Zones d'actuació	M	T	N	M	T	N	M
Zona de recepció							
Entrada a la instal·lació							
Oficines							
Passadís d'accés a vestidors							
Vestíbul de recepció							
Infermeria							
Vestidor femení de grup							
Vestidor femení d'usuàries							
Zona de dutxes femenines							
Zona de serveis femenins							
Vestidor masculí de grup							
Vestidor masculí d'usuàries							
Zona de dutxes masculines							
Zona de serveis masculins							
Passadís d'accés a piscina							
Fregar toalla platja de piscina							
Desinfecció platja de piscina							
Sobretaula piscines							
Grades							
Armariets i portes							
Serveis públics							
Vidres portes							
Vidres vestíbul							
Metalls i cromats							
Vias de piscina							
Sala de màquines							
Exterior de la piscina							
Focus							

Tasques de neteja: ■ A fons, però a nivell de pols ■ 1 cop al mes a fons + desinfecció
 Planificació general: ■ A fons ■ Manteniment ■ Especial ■ A fons + desinfecció ■ 1 cop cada dues setmanes

Bibliografia

- ATTWOOD, E. *Properly Cleaning and Disinfecting Fitness Equipment*. 2012. <<http://www.athleticbusiness.com/Fitness-Training/property-cleaning-and-disinfecting-fitness-equipment.html>> [Consulta: 06/02/2014]
- CONSELL CATALÀ DE L'ESPORT. *Pla director d'instal·lacions i equipaments esportius a Catalunya (PIEC)*. Barcelona: Consell Català de l'Esport, 2005. <http://www20.gencat.cat/docs/sga/Home/areas%20dactuacio/Equipaments%20esportius/Pla%20Director%20PIEC/PIEC_2005.pdf> [Consulta: 06/02/2014]
- ESCUERO, J. M.; MARCO, J. C.; VALCARCEL, S. *Estudio comparativo de varios métodos de valoración de contaminación de superficies, respecto a las técnicas microbiológicas de referencia*. Bilbao: Departamento de Sanidad del Gobierno Vasco. <http://www.osakidetza.euskadi.net/85-pkfarm10/es/contenidos/informacion/sanidad_alimentaria/eu_1247/adjuntos/congreso/estudioComparativoVariosMetodos.pdf> [Consulta: 10/02/2014]
- FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE MUNICIPIOS Y PROVINCIAS. *Buenas Prácticas en Instalaciones Deportivas*, 2009. Madrid: Federación Española de Municipios y Provincias (FEMP), 2009. <http://www.csd.gob.es/csd/estaticos/inst-dep/instalaciones_deportivas.pdf> [Consulta: 06/02/2014]
- INSTITUTO ASTURIANO DE PREVENCIÓN DE RIESGOS LABORALES. *Cambia el etiquetado de los productos químicos*. [Oviedo]: Instituto Asturiano de Prevención de Riesgos Laborales, 2011. <http://www.iaprl.org/images/contenidos/biblioteca-publicaciones-y-campanas/publicaciones/monografias/alerta_cambio_etiquetado_productos_quimicos.pdf> [Consulta: 06/02/2014]
- INSTITUTO NACIONAL DE SEGURIDAD E HIGIENE EN EL TRABAJO. MINISTERIO DE TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES. *NTP 726: Clasificación y etiquetado de productos químicos: sistema mundialmente armonizado (GHS)*. [Madrid]: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo. <http://www.insht.es/inshtWeb/Contenidos/Documentacion/FichasTécnicas/NTP/Ficheros/701a750/ntp_726.pdf> [Consulta: 06/02/2014]
- Le Cercle de SINNER. Hypronet, 2011. <<http://boutique.hypronet.fr/Le-cercle-de-SINNER>> [Consulta: 06/02/2014]
- MINISTERIO DE FOMENTO. *Código Técnico de la Edificación*. Madrid: Ministerio de Fomento, 2010. <https://www.fomento.gob.es/MFOM/LANG_CASTELLANO/DIRECCIONES_>

[GENERALES/ARQ_VIVIENDA/_INFORMACION/NORMATIVA/CodigoEdificacion.htm](#)
[Consulta: 06/02/2014]

MINISTERIO DE FOMENTO. Documento Básico SUA. Seguridad de utilización y accesibilidad. Madrid: Ministerio de Fomento, 2010. <<https://www.fomento.gob.es/NR/rdonlyres/1D9932A7-F0E5-435B-9406-2AE07AD369F0/95711/1.pdf>> [Consulta: 06/02/2014]

OFICINA DE SEGURETAT, SALUT LABORAL I MEDI AMBIENT (UPC). *Emmagatzematge de productes químics*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), 2000. <http://www.upc.edu/prevenio/seguretat-higiene/manuals-de-prevenio-de-riscos-laborals?set_language=es> [Consulta: 06/02/2014]

ORIHUEL, E. J. ; BERTO, R. ; CANET, J. J. *Detección y control de puntos negros en la limpieza y desinfección en industrias alimentarias*. Monográfico seguridad y calidad, marzo 2010, pag. 60-66 [Gandia]: Betelgeux, S.L. <http://www.betelgeux.es/imagenes/files/Documentos/1-Articulo_Puntos_Negros_Alimentaria_03_2010.pdf> [Consulta: 10/02/2014]

Real Decreto 1378/2009, de 28 de agosto, por el que se establece un certificado de profesionalidad de la familia profesional Servicios socioculturales y a la comunidad que se incluyen en el Repertorio Nacional de certificados de profesionalidad. Madrid: Ministerio de Trabajo e Inmigración, 2009. <<http://www.boe.es/boe/dias/2009/09/16/pdfs/BOE-A-2009-14650.pdf>> [Consulta: 06/02/2014]

SERVEI DE PREVENIÓ DE RISCOS LABORALS (UPC). *Etiquetatge de productes químics*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), 2012. <<https://www.upc.edu/prevenio/seguretat-higiene/productes-quimics/etiquetatge-de-productes-quimics>> [Consulta: 06/02/2014]

SERVEI DE PREVENIÓ DE RISCOS LABORALS (UPC). *Fíxers de dades de seguretat (FDS)*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), 2012. <<http://www.upc.edu/prevenio/seguretat-higiene/productes-quimics/fixers-de-dades-de-seguretat-fds>> [Consulta: 06/02/2014]

SERVEI DE PREVENIÓ DE RISCOS LABORALS (UPC). *Incompatibilitats entre productes químics*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), 2009. <<https://www.upc.edu/prevenio/informacio-general/hormes-instruccions-recomanacions>> [Consulta: 06/02/2014]

SERVICIO DE INFRAESTRUCTURAS DE LA FUNDACIÓN DEPORTIVA MUNICIPAL. *Manual de mantenimiento de instalaciones deportivas*. [València]: Ajuntament de València, 2011. <<http://www.deportevalencia.com/publicaciones/manual-de-mantenimiento-de-instalaciones-deportivas/>> [Consulta: 06/02/2014]

TEICHMAN, V. *Aplicaciones de la ATPmetria a los controles de Higiene en la Industria Alimentaria*. Seguridad Alimentaria 3M Espanya, 2012. <http://www.ruralcat.net/c/document_library/get_file?uuid=de46e7da-5d3c-4efd-8343-6b448b475b75&groupId=10136> [Consulta: 10/02/2014]

 Diputació de Barcelona | Àrea d'Atenció a les Persones

Servei de Salut Pública
Recinte Lluís Mundet
Passatge de la Vall d'Hebron, 171. Edifici Serradell Treball, 2n A
08020 Barcelona
Tel. 93 402 24 68
sep.saniberta@diba.cat - www.diba.cat/salutpublica

ANNEX 4: MANUAL DE SEGURETAT I SALUT EN TASQUES DE NETEJA – FREMAP.

Presentación

Dentro de las actividades de divulgación del Área de Prevención de FREMAP, se ha editado este Manual que pretende dar a conocer, a quienes llevan a cabo tareas de limpieza, los riesgos más frecuentes a los que se encuentran expuestos y las medidas preventivas generales que se pueden adoptar para evitarlos.

La mayoría de los accidentes que pueden ocurrir en una empresa, durante el trabajo o los desplazamientos, son causados por no observar las reglas de seguridad fundamentales. Una persona cuidadosa y cauta es la mejor garantía para evitar posibles accidentes.

Desde el Área de Prevención de FREMAP esperamos que esta publicación contribuya a la mejora de los niveles de seguridad y salud en este sector de actividad.

Riesgos y medidas preventivas generales

1.1 Falta de orden y limpieza en los lugares de trabajo

Riesgos

- ↻ Caídas por resbalones y tropezos debido a la existencia de suelos resbaladizos por su naturaleza o estado (suelos de baldosas o mármol todavía mojados, superficies recién enceradas...), irregulares, o a causa del uso de productos de limpieza.
- ↻ Caídas durante la limpieza de cristales, partes altas de los armarios o luminarias entre otros, por el uso de escalerillas improvisadas (mesas, sillas, papeleras, etc.) o en la limpieza de escaleras y rellanos.
- ↻ Golpes contra objetos inmóviles por la presencia de los cables de las máquinas de limpieza o de equipos informáticos y de cajas o herramientas apiladas en zonas de paso.

Medidas Preventivas

- ↻ Señaliza las zonas que se van a limpiar o acotar y en su caso, espera a que el tránsito de personas disminuya.
- ↻ Barre siempre en sentido de avance para detectar posibles obstáculos. Observa que los cajones de las mesas, los armarios o las estanterías estén cerrados.
- ↻ En caso de derrames de líquidos, limpia y seca el suelo inmediatamente. Además, señala la zona donde se ha producido el derrame para evitar resbalones y caídas.
- ↻ Evita transitar por zonas mojadas. Cuando esto no sea posible o te desplaces por escaleras, pasillos y vías de circulación, hazlo con precaución.

 Manual de Seguridad y Salud
en tareas de limpieza

- Trabaja con calzado plano, cerrado y con suela con relieve.
- Al acabar tus tareas, evita dejar cables de alimentación eléctrica, materiales o los útiles de limpieza en los lugares de paso u obstaculizando los equipos de extinción de incendios.
- Extrema las precauciones en la limpieza de escaleras, bajando los peldaños en el sentido del descenso.

1.2 Manipulación manual de cargas

Riesgos

- Trastornos músculo-esqueléticos, especialmente dorsolumbares, debido al manejo de cargas de peso excesivo, voluminosas o de difícil sujeción.
- Caída de objetos en manipulación, tales como los utensilios de trabajo o elementos de mobiliario durante su limpieza (cuadros, escritorios, macetas...).
- Cortes en las manos y las piernas, durante la retirada de residuos.

Medidas Preventivas

- Cuando transportes objetos o bolsas de residuos, especialmente si son pesados, voluminosos o de difícil sujeción, asegúrate previamente del peso y dimensiones de los mismos y utiliza, siempre que sea posible, ayuda mecánica o solicita el apoyo de quienes trabajan contigo.
- En caso de tener que realizar un desplazamiento de una carga, observa que dispones de espacio suficiente para el manejo de la misma y que el recorrido está libre de obstáculos.
- Antes de manejar una carga, comprueba el estado de su superficie, en especial la existencia de bordes o elementos en su interior, o si presenta suciedad, así como algún deterioro. En caso necesario, utiliza guantes de protección mecánica.
- Traslada las bolsas de residuos cerradas para un mejor agarre. Además, evita comprimir y acercarlas al cuerpo o las piernas.
- Utiliza el carro para llevar los utensilios de limpieza en caso de disponer de él.

Riesgos y medidas preventivas generales

- Durante la manipulación de cargas, observa las siguientes pautas:
 - ✓ Aproxímate a la misma lo máximo posible.
 - ✓ Asegura un buen apoyo de los pies y sitúalos ligeramente separados.
 - ✓ Agáchate flexionando las rodillas y mantén la espalda recta.
 - ✓ Toma firmemente la carga con las dos manos y levántala utilizando los músculos de las piernas y no con la espalda.
 - ✓ Mantén la carga equilibrada y próxima al cuerpo, siempre que sea posible en función de sus características, durante todo el trayecto, dando pasos cortos al andar.
 - ✓ Evita los movimientos bruscos de la espalda, en especial los giros, incluso cuando manejes pesos ligeros. Procura mover los pies en vez de la cintura.

1.3 Seguridad frente a riesgos eléctricos

Riesgos

- Contactos eléctricos directos al realizar conexiones de equipos eléctricos.
- Contactos eléctricos indirectos al acceder a partes o elementos metálicos puestos de manera accidental bajo tensión.
- Quemaduras por arco eléctrico derivadas de cortocircuitos durante la manipulación de la instalación eléctrica.

Medidas Preventivas

- Haz uso únicamente de los equipos eléctricos que no presenten defectos. Para ello, verifica previamente el estado de los mismos (carcasas, cables, clavijas, interruptores de accionamiento...).
- Si se produce algún deterioro de un equipo o la instalación eléctrica durante la limpieza del local, no efectúes manipulaciones ni realices reparaciones. La instalación, el mantenimiento y la reparación deben ser realizadas por personal cualificado y autorizado.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

- En caso de avería o mal funcionamiento de un equipo de trabajo, desconéctalo, señaliza la avería y avisa a tu responsable.
- No acciones interruptores de luz, ni enchufes o desenchufes receptores eléctricos con las manos mojadas o pisando sobre suelo mojado.
- Nunca pases la fregona mojada sobre torretas, regletas o bases de clavija, ni sobre conductores eléctricos conectados.
- No utilices bayetas o paños empapados de agua en la limpieza de receptores eléctricos como las estufas, los ordenadores y las lámparas de mesa, entre otros.
- En caso de usar prolongadores, no sobrecargues los enchufes utilizando ladrones o regletas de forma abusiva, ni conectes cables sin su clavija de conexión homologada.
- Evita que los cables discurren por pasillos o cualquier zona de paso donde puedan deteriorarse por el paso de vehículos o personas.
- Desconecta los equipos de trabajo eléctrico tirando de la clavija, nunca del cable.
- Ante una persona electrocutada, actúa de la siguiente forma:
 - ✓ En todos los casos, procura cortar la tensión y avisa a los Equipos de Emergencia.
 - ✓ Si tienes la capacitación pertinente, proporciona de inmediato los primeros auxilios.

1.4 Herramientas manuales de corte

Riesgos

- Cortes, heridas y golpes con los útiles de trabajo (cuchillos, cúteres, rasquetas...).
- Caída de objetos durante el traslado de los utensilios y la realización de las tareas.

Medidas Preventivas

- Selecciona el útil de trabajo adecuado a la tarea a realizar (raspado, cortes, etc.) y úsalo sólo en las funciones para las que fue diseñado.

Riesgos y medidas preventivas generales

- ❖ Conoce y respeta en todo momento, tanto las condiciones de uso, como las recomendaciones de seguridad establecidas en el manual de instrucciones facilitado por su fabricante y las indicaciones existentes en el propio útil de trabajo.
- ❖ Antes de utilizar una herramienta, inspecciona su estado y en caso de detectar cualquier avería o anomalía, comunícaselo a tu responsable.
- ❖ En el caso de los útiles de corte, observa que las hojas están afiladas y no se encuentran deterioradas. Asimismo, presta atención al buen estado de los mangos (sin cortes ni desperfectos).
- ❖ Evita limpiar los utensilios cortantes con la ropa. Utiliza para ello, toallas o materiales desechables, manteniendo el filo de corte hacia afuera de la mano que lo limpia.
- ❖ Transporta de forma segura los útiles cortantes o punzantes. No los lleves en los bolsillos.
- ❖ Siempre que sea posible, guarda los utensilios de corte dentro de su funda después de utilizarlos. Recuerda que es peligroso dejarlos abandonados en cualquier sitio.
- ❖ Para evitar o minimizar las lesiones producidas por los accidentes provocados por el uso o traslado de las herramientas de corte, es recomendable el empleo de guantes de protección mecánica anti corte.

Usa los útiles sólo en las funciones para las que fueron diseñados.

2 Riesgos y medidas preventivas específicas

2.1 Manipulación de productos químicos

Riesgos

- ❖ Inhalación o ingestión de productos químicos como las lejías, el amoníaco o los decapantes durante su uso.
- ❖ Quemaduras por contacto o salpicaduras de los productos químicos empleados en la limpieza y retirada de pintadas o carteles, entre otros, y durante la realización de las tareas propias del puesto de trabajo.
- ❖ El manejo de productos (ácidos, detergentes, disolventes) en el desarrollo del trabajo habitual, como la realización de trasvases desde las garrafas a envases más pequeños, puede producir determinaciones patológicas tales como sensibilizaciones, dermatosis, dermatitis e irritaciones en vías respiratorias y ojos.

Medidas Preventivas

- ❖ Los productos químicos deben estar identificados, por lo que se ha de etiquetar todo recipiente no original, indicando su contenido. No utilices envases de productos alimenticios y desecha los que carezcan de identificación.
- ❖ Antes de proceder a la manipulación de productos químicos, conoce los riesgos del uso de los mismos a través de las etiquetas y sus Fichas de Datos de Seguridad.
- ❖ Evita efectuar trasvases de productos químicos. En caso de realizarlos, hazlo en lugares ventilados, lentamente y extremando las precauciones para prevenir salpicaduras. Siempre que sea posible, emplea medios auxiliares como los dosificadores.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

- ❖ Procura realizar las tareas en ambientes ventilados, en especial cuando se trate de aseos o vestuarios.
- ❖ No retires los tapones con la boca o forzando los botes, ni utilices el olfato para identificar productos contenidos en los envases.
- ❖ Evita transportar envases de productos sosteniéndolos por los brazos y pegados al cuerpo, ya que un vertido ocasional puede originar lesiones. Emplea siempre la cantidad de producto precisa.
- ❖ Almacena los productos químicos en un lugar alejado de fuentes de calor, bien ventilado y protegido frente a condiciones ambientales extremas.
- ❖ En caso de contaminación de la ropa o proyección de productos a cualquier parte del cuerpo, lávate inmediatamente y sustituye la ropa manchada.
- ❖ No comas ni bebas mientras manipulas productos químicos y lávate las manos después de su manipulación. Recuerda que el uso de guantes no exime de ello.
- ❖ En tareas que conlleven la utilización de guantes de manera permanente, es importante el cambio frecuente de los mismos y el lavado de manos. De esta forma, evitarás que la piel se contamine.
- ❖ Utiliza los equipos de protección individual específicos para cada tarea. Estos son, entre otros: la protección respiratoria, los guantes de látex, nitrilo o neopreno y las gafas de protección o pantallas faciales.
- ❖ Se exponen a continuación, como ejemplo, los etiquetados y símbolos (pictogramas) que te puedes encontrar:

La etiqueta

Es la primera información que permite identificar el producto en el momento de su utilización. Debe ser visible, estar redactada, al menos, en español y disponer de la siguiente información mínima:

- ✓ Datos sobre la empresa proveedora.
- ✓ Cantidad, si no viene en otro lugar del envase.

Riesgos y medidas preventivas específicas

- ✓ Identificación del producto.
- ✓ Pictogramas de peligro.
- ✓ Palabras de advertencia ("atención" o "peligro").
- ✓ Indicaciones de peligro (Frases H/R).
- ✓ Consejos de prudencia (Frases P/S).

Las frases H, permiten complementar e identificar determinados riesgos mediante su descripción.

Las frases P, a través de consejos de uso seguro, establecen medidas preventivas para la manipulación y utilización.

La ficha de datos de seguridad

La ficha de datos de seguridad implica un segundo nivel de información, mucho más completo que la etiqueta.

La empresa proveedora deberá facilitársela gratuitamente a la persona que va a utilizar el producto en la primera entrega y cuando se produzcan cambios en esta.

Es obligatorio disponer en la empresa de todas las fichas de datos de seguridad de los productos químicos peligrosos utilizados, debiendo estar a disposición de las personas para que puedan consultarlas.

Riesgos y medidas preventivas específicas

Pictogramas de peligros asociados

En la siguiente tabla, se exponen los nueve pictogramas y los peligros asociados a cada uno de ellos.

PICTOGRAMA	PELIGRO ASOCIADO	PICTOGRAMA	PELIGRO ASOCIADO
	Explosivos Sólidos inflamables		Corrosivos para metales Corrosión o irritación cutánea: 1A, 1B y 1C Lesiones oculares graves o irritación ocular: Categoría 1.
	Toxicidad aguda: Categoría 1, 2 / 3		Gases inflamables: Categoría 1 Aerosoles inflamables Gases comburentes Líquidos inflamables Líquidos piróforos Sólidos piróforos Sustancias y mezclas que experimentan calentamiento espontáneo Sustancias y mezclas que en contacto con el agua, desprenden gases inflamables.
	Líquidos comburentes Sólidos comburentes		Toxicidad aguda: Categoría 4. Corrosión o irritación cutánea: Categoría 2. Lesiones oculares graves o irritación ocular: Categoría 2. Sensibilización cutánea: Categoría 1A / 1B. Toxicidad específica en determinados órganos por exposición única: Categoría 3. Sensibilización respiratoria: Categoría 1A / 1B.
	Gases a presión		Mutagenicidad en células germinales: Carcinogenicidad. Toxicidad para la reproducción: Toxicidad específica en determinados órganos por exposición única: Categoría 1/2. Toxicidad específica en determinados órganos por exposición repetida: Peligro por aspiración.
	Peligro para el medio ambiente acuático		

2.2 Riesgos biológicos

Riesgos

Las enfermedades más frecuentes asociadas al riesgo biológico (presencia de organismos que pueden dañar la salud) son las causadas por la existencia de hongos, bacterias o virus en el lugar de trabajo, ocasionando cualquier tipo de infección, alergia o toxicidad, principalmente en la piel, por contacto. El contagio también puede ser de forma indirecta a través de elementos previamente contaminados por personas o animales infectados (suelo, objetos y accesorios en aseos y vestuarios, restos cortantes o punzantes en basura tales como las jeringuillas...).

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

Su contenido es el siguiente

1. Identificación de la sustancia o la mezcla y de la sociedad o la empresa. El nombre debe coincidir con el que se encuentra en el Registro Oficial de Fitosanitarios.
2. Identificación de los peligros. Además de los propios peligros, se describen también los síntomas de estos.
3. Composición / información sobre los componentes.
4. Primeros auxilios.
5. Medidas de lucha contra incendios.
6. Medidas en caso de vertido accidental. Precauciones personales, para el medio ambiente y métodos de limpieza.
7. Manipulación y almacenamiento.
8. Controles de exposición/protección individual. En este epígrafe se indican los valores límite de exposición, los controles a realizar y los equipos de protección individual (EPIs) que han de utilizarse.
9. Propiedades físicas y químicas.
10. Estabilidad y reactividad.
11. Información toxicológica.
12. Información ecológica.
13. Consideraciones relativas a la eliminación. Tanto de excedentes del producto como de los residuos, indicando la manera segura de manipulación.
14. Información relativa al transporte del producto.
15. Información reglamentaria.
16. Otras informaciones útiles.

Anexos: escenarios de exposición cuando proceda.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

Hay que tener especial cuidado cuando la piel presenta lesiones o heridas, debido a que en estas situaciones la posibilidad de entrada de microorganismos es mayor, siendo necesario proteger las partes o zonas lesionadas con guantes de protección (en los guantes-caja tiene que indicar la protección frente al riesgo biológico) y manguitos si el daño fuera en los brazos.

Las vías de entrada de los gérmenes son la vía parenteral (por contacto con heridas que no han sido protegidas debidamente), la vía dérmica (contacto de piel y mucosas con los agentes implicados), la vía respiratoria (conversación, tos, aire contaminado, polvo con excrementos animales), y la vía digestiva (alimentos, agua o las manos contaminadas).

Por otra parte, las tareas con mayor exposición a agentes biológicos son:

- ✓ La limpieza de aseos.
- ✓ El vaciado de papeleras.
- ✓ La recogida de las bolsas de basura.
- ✓ La limpieza de lugares de asistencia sanitaria, el contacto con animales, laboratorios, depuradoras, alimentación...
- ✓ Durante la manipulación de residuos para su retirada a contenedores.
- ✓ Al utilizar equipos de trabajo manchados con sangre y residuos generados.

Medidas Preventivas

- ✓ Determinado personal de limpieza puede estar expuesto a un riesgo de infección en la actividad de limpieza en centros de trabajo, tales como los hospitales o los laboratorios, por contacto directo con material infectado, desechos, instrumentos o prendas de vestir. Para prevenir los riesgos citados, adopta las medidas preventivas establecidas en los protocolos del centro de trabajo donde vayas a realizar la limpieza (uso de EPIs, procedimientos específicos de limpieza, etc.).
- ✓ Toma las precauciones necesarias para reducir al mínimo las lesiones por pinchazos y cortes:
 - ✓ No introduzcas las manos en las papeleras o recipientes. Para vaciar los mismos, vutícalos en la bolsa, en el carro o el contenedor.
 - ✓ Si te encuentras con un objeto punzante (jeringuillas...) comunícalo a tu responsable, a fin de seguir el protocolo establecido de actuación ya que tienen que ser introducidos en contenedores apropiados.

Riesgos y medidas preventivas específicas

- ✓ Ante cualquier accidente o incidente (cortes, pinchazos) efectúa un lavado inmediato con agua de la zona afectada y comunícalo de inmediato a la persona encargada.
- ✓ En el caso de recoger cristales rotos o similares, envuélvelos en cartón o papel y tíralos a un contenedor.
- ✗ No recojas los residuos con las manos. Utiliza útiles como los recogedores o los cepillos, apropiados para ello. Sigue las normas establecidas para la gestión de residuos, en su caso.
- ✗ No comas ni bebas en el área de trabajo.
- ✗ Si tienes heridas o lesiones en las manos o en los antebrazos, protégelas antes de comenzar el trabajo.
- ✗ Lávate frecuente las manos, antes y después de las tareas. Recuerda que el uso de guantes no exime de ello.
- ✗ Cuando realices la limpieza de aseos o vestuarios, utiliza los guantes de protección (látex, vinilo) frente al riesgo biológico y evita introducir la mano en cisternas o papeleras en las que no se vea claramente el interior. Además, ventila dichos lugares durante su limpieza.

No introduzcas las manos en la papeleras.
Vuelca su contenido en una bolsa, en el carro o en un contenedor.

2.3 Posturas forzadas

Riesgos

- ✗ Trastornos músculo-esqueléticos por la realización de trabajos continuados con los brazos por encima de los hombros.
- ✗ Sobreesfuerzos por posturas inadecuadas y mantenidas de cuello o cuerpo.
- ✗ Movimientos repetidos con giros de muñeca durante las tareas con útiles de trabajo como la rasqueta o en la limpieza de cristales.

Riesgos y medidas preventivas específicas

2.4 Equipos de trabajo

Recomendaciones de carácter general

- ✗ Recuerda que los equipos de trabajo deben ser utilizados exclusivamente por personal con la especialización y autorización para ello.
- ✗ Mantén alejadas a las personas durante el uso de las máquinas y equipos, o el trabajo en andamios.
- ✗ Utiliza los equipos de trabajo únicamente en las operaciones para las que fueron diseñados.
- ✗ Sigue rigurosamente las normas de conservación y mantenimiento del equipo que indica su fabricante.
- ✗ No uses anillos, pulseras, etc., ya que pueden engancharse con los dispositivos móviles de los equipos.
- ✗ Comunica cualquier anomalía que observes durante la utilización del equipo. No efectúes reparaciones ni modificaciones en los mismos, salvo que tengas la capacitación y autorización al respecto.
- ✗ Al acabar la jornada si la máquina dispone de llave, como en el caso de las barredoras, extráela para evitar que personas no autorizadas la puedan utilizar.

Uso de dispositivos auxiliares de alcance en altura

Riesgos

- ✗ Caídas durante el ascenso y descenso de las escaleras, por falta de apoyo estable...
- ✗ Golpes por caídas de materiales o productos de limpieza.
- ✗ Atrapamientos entre elementos articulados de la propia escalera.
- ✗ Sobreesfuerzos en el transporte de las mismas.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

Medidas Preventivas

- ✗ Trabaja manteniendo una postura erguida. Al barrer o fregar, mantén la escoba o fregona lo más cerca posible de los pies y efectúa movimientos tan sólo con los brazos, evitando seguirlos con la cintura.
- ✗ En caso de tener que escurrir fregonas por torsión, no fuerces las muñecas, ni vuelques tu peso al girarla.
- ✗ Evita realizar movimientos bruscos y la inclinación de la cabeza, doblando las rodillas en lugar de la espalda.
- ✗ Sustituye la posición "de rodillos", por la postura de rodilla alterna en el suelo con la otra semiflexionada, a fin de conseguir mantener la espalda recta.
- ✗ En caso de que la tarea requiera trabajar con los brazos por encima de los hombros como en la limpieza de cristales o luminarias, emplea escaleras portátiles o útiles de limpieza que impiden la adopción de dichas posturas (alargadores, mangos telescópicos...).
- ✗ Cuando traslades el carro, empujalo. Nunca tires de él. Vigila las ruedas para evitar que los hilos las bloqueen.
- ✗ Procura llevar el porta-cubos en el carro, de tal modo que pueda ser fácilmente accesible sin esfuerzos.
- ✗ Siempre que sea posible, adecua el punto de recogida de las cargas, de manera que:
 - ✓ No sea necesario elevar los brazos por encima de los hombros.
 - ✓ Los codos permanezcan cerca del cuerpo y en la posición más baja posible.
- ✗ Recuerda que un mal uso de la bayeta puede producir lesiones en los codos y en las muñecas; realiza correctamente las acciones de escurrido mediante la torsión horizontal de la bayeta con ambas manos y la limpieza, con la mano extendida y la bayeta plegada.

Medidas Preventivas

- ✗ En caso de que el objeto o zona a limpiar se encuentre situado por encima de los hombros, utiliza escaleras manuales u otros medios auxiliares para el trabajo en altura, evitando encaramarte a las máquinas o estanterías, así como emplear taburetes, sillas, mesas o cajas para acceder a dichas partes.
- ✗ Los taburetes sólo los usarás cuando sean estables y la altura a acceder no sea elevada. Preferentemente emplea escaleras.
- ✗ Verifica previamente el correcto estado de la escalera y de sus elementos (calzos de goma, cadena interior en escaleras de tijera, etc.).
- ✗ Apóyalas siempre sobre superficies planas, estables y en el caso de las simples, formando un ángulo de 75° con la horizontal.
- ✗ Para el acceso a lugares elevados, la parte superior de los largueros deberán sobresalir al menos 1 metro por encima del punto de apoyo.
- ✗ Mantén el cuerpo dentro del frontal de la escalera. No te asomes por los laterales de ésta. Desplázala cuantas veces sea necesario y nunca mientras te encuentres sobre ella.
- ✗ Ascende y desciende de las escaleras agarrándote a los escalones o peldaños y no a los largueros, y siempre de frente a la misma.
- ✗ En ningún caso transportes cargas mientras subas o bajes.
- ✗ Evita dejar útiles o productos de limpieza en los peldaños de la propia escalera.
- ✗ Durante su traslado lívela plegada o con los tramos extensibles recogidos y con la parte delantera orientada hacia abajo.
- ✗ No uses las escaleras de tijera como de apoyo. Además, nunca trabajes a horcajadas sobre la misma, ni pases de un lado a otro por la parte superior. Mantén siempre el tensor central o cadena totalmente extendido.
- ✗ Recuerda que las escaleras no deben ser utilizadas por más de una persona simultáneamente.

No transportes cargas mientras te desplaces por las escaleras.

Riesgos y medidas preventivas específicas

Andamios

Riesgos

- Caídas por falta de barandillas, apoyos deficientes o ausencia de arriostramiento, así como por el desplazamiento de los andamios o plataformas móviles con personas sobre ellas, o falta de sistemas de inmovilización en las ruedas de los mismos.
- Golpes con partes del andamio o caída de componentes durante el desarrollo de las tareas.

Medidas Preventivas

- Los andamios deben ser montados y desmontados por personal con cualificación, no modificando la función de ninguno de sus componentes.
- Verifica que hay barandillas de protección en todas las plataformas y en todo el perímetro de éstas. No improvises con otros elementos.
- Evita sobrecargar los andamios y colocar escaleras o cajas sobre ellos para alcanzar zonas más elevadas.
- No trepes por las travessas. Sube y baja a las plataformas por las escaleras interiores.
- Acota la zona que queda debajo del mismo y sus inmediaciones para impedir el tránsito de personas, con el fin de evitar la posible caída de objetos y materiales sobre ellas.
- En andamios móviles, no comiences ningún trabajo sobre la plataforma sin asegurarte de que los frenos de las ruedas están fijados.
- Evita la utilización de andamios móviles en superficies que no estén niveladas y su desplazamiento con personas o materiales sobre la plataforma.

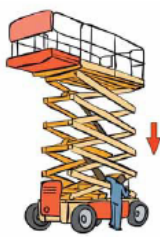
Plataformas elevadoras

Riesgos

- Caídas de personas por vuelco de la plataforma al circular por rampas y pendientes, al permanecer sobre las barandillas de protección durante su utilización o por intentar acceder a zonas más elevadas abandonando la plataforma.

Riesgos y medidas preventivas específicas

- En caso de advertir líneas eléctricas en el área de trabajo, ponlo en conocimiento de tu responsable y espera a las indicaciones sobre la distancia de seguridad a mantener.
- No entres con la máquina en espacios cerrados o donde existan atmósferas clasificadas con posible riesgo de incendio o explosión (gasolineras, almacenes de productos inflamables, etc.).
- Mantén el equipo alejado de llamas y chispas. Impide la creación de focos de ignición en las cercanías de las baterías.
- Considera los posibles puntos de atrapamiento en el conjunto de la tijera. Evita introducir los brazos en la misma si la barra de seguridad no está bien colocada.

Nunca introduzcas los brazos dentro de la tijera de la plataforma.

Góndolas

Riesgos

- Caídas de personas por movimientos pendulares de la cesta debido a maniobras inadecuadas o al fuerte viento, así como por permanecer sobre las barandillas de protección durante su utilización o acceder a zonas más elevadas abandonando la misma.
- Caída de objetos, útiles y materiales transportados durante el manejo de la góndola.
- Golpes y atrapamientos contra objetos inmóviles por la falta de iluminación o movimientos inesperados de la cesta.
- Exposición a radiaciones ultravioletas por el sol debida a una presencia prolongada en la góndola durante la limpieza de cristales.

Medidas Preventivas

- Antes de su uso comprueba que todos los mecanismos funcionan correctamente. Ante cualquier anomalía (ruido, tirones, velocidad demasiado rápida...) avisa al servicio de mantenimiento y no la utilices hasta su reparación.
- La carga máxima de la máquina y el número de personas establecidos por su fabricante aparecerán indicados de forma destacada y visible. No los superes en ningún caso.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

- Atrapamientos de brazos o manos al introducirlos en la zona de transmisiones.
- Golpes contra objetos inmóviles en el manejo de la plataforma.
- Contactos eléctricos al trabajar próximo a líneas eléctricas.

Medidas Preventivas

- Maneja las plataformas únicamente si cuentas con la formación específica necesaria y la autorización de la empresa.
- Reconoce previamente el terreno por donde haya de desplazarse la plataforma.
- Antes de elevarla, asegúrate de que las protecciones están colocadas (barandillas, barra de seguridad, puertas...).
- No arranques ni pares bruscamente, ya que ello puede provocar el vuelco del equipo.
- Evita circular por pendientes con ella.
- Utiliza el acceso previsto; no subas o bajes de la misma por los brazos de elevación.
- Si dispones de estabilizadores úsalos siempre.
- No prolongues el alcance de la máquina con medios auxiliares como escaleras, cubos, etc.
- Mantén siempre el cuerpo dentro del perímetro de la plataforma.
- No eledes la plataforma si la velocidad del viento es considerable; consulta las especificaciones y las limitaciones que al respecto indique la empresa fabricante.
- Cuando algún obstáculo limite o impida la visibilidad, sigue las indicaciones de otra persona que guíe la maniobra.
- Durante las tareas desarrolladas en la vía pública, señaliza y delimita el acceso a la plataforma elevadora.

Mantén siempre el cuerpo dentro del perímetro de la plataforma. En caso necesario, muévela.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

- Mueve la góndola con cuidado, sin dar tirones y a la velocidad recomendada por su fabricante o la empresa instaladora en su caso, evitando su utilización en días de viento fuerte.
- Procura no realizar movimientos bruscos, saltos o cualquier otra acción que pueda hacer pendular la cesta.
- Deposita el material de limpieza en la góndola de manera previa a la entrada para evitar movimientos innecesarios.
- Transporta únicamente los materiales necesarios para la ejecución de los distintos trabajos sin acumular desperdicios en el interior. En caso de transportar materiales inflamables o combustibles, lleva un extintor portátil.
- Mueve la cesta a la altura que precises evitando apoyarte en los bordes de la misma para alcanzar más altura.
- Considera las siguientes recomendaciones con objeto de evitar insolaciones por la exposición prolongada al sol:
 - En verano o temporadas de altas temperaturas, organiza las tareas de forma que las que requieran mayor esfuerzo o exposición directa al sol, se efectúen a las horas de menor intensidad siempre que sea posible.
 - Protégete la cabeza con gorras o sombreros.
 - Prevé lugares adecuados para los descansos (zonas de sombra).
 - Bebe líquido frecuentemente.
 - Usa protección ocular con filtro solar.

Barredoras y fregadoras

Riesgos

- Choques o colisiones con otros vehículos y obstáculos como pilares, estanterías, etc.
- Caídas, golpes o atrapamientos por vuelco de la máquina o al ascender y descender de la misma cuando el diseño de ésta es de "conductor sentado".
- Incendios y explosiones por acumulación de vapores inflamables o debido a defectos y averías en la máquina.
- Lesiones por sobreesfuerzos y posturas forzadas.

Riesgos y medidas preventivas específicas

Medidas Preventivas

- ❖ Antes de empezar la tarea, comprueba que los niveles de gasolina y aceite del motor, los filtros del aire, etc., son los adecuados conforme a las instrucciones de su fabricante.
- ❖ Mantén una velocidad lenta y constante, evitando conducir con brusquedades. Ten precaución especialmente, cuando tomes curvas.
- ❖ No apliques sustancias limpiadoras inflamables ni utilices la máquina sobre éstas o cerca de ellas. Tampoco la uses en atmósferas con riesgo de explosión ni cerca de fuentes de calor.
- ❖ Nunca barras objetos encendidos o incandescentes.
- ❖ Usa solamente los cepillos suministrados junto con el aparato o aquellos especificados en el manual de instrucciones. El uso de otros cepillos puede afectar a la seguridad.
- ❖ No emplees el equipo en superficies con pendientes superiores a las indicadas por la empresa fabricante como pendientes de seguridad. Además, limpia sólo cuesta arriba, ubicándote para ello de forma transversal a la máquina.
- ❖ Cuida que las baterías estén alejadas de zonas de generación de llamas o chispas, y realiza la carga de las mismas solo en áreas ventiladas y lejos de llamas libres, manteniendo el conjunto de los depósitos abierto mientras dure la operación.
- ❖ En caso de repostar combustible, no arranques el motor en la misma zona de repostaje ya que podría haber combustible derramado.
- ❖ No utilices estos equipos como vehículo de transporte. Tampoco en vías públicas, salvo que su fabricante tenga aprobado su uso.
- ❖ Cuando uses la fregadora manual, emplea ambas manos para el accionamiento y conducción de la misma.
- ❖ No abandones la máquina sin antes apagar el interruptor de llave, retirar la misma y echar el freno de estacionamiento.
- ❖ Utiliza calzado de seguridad con suela antideslizante y guantes de protección frente al riesgo químico.

Riesgos y medidas preventivas específicas

Rotativa monodisco (pulidora, abrillantadora)

Riesgos

- ❖ Contactos eléctricos durante la manipulación del equipo.
- ❖ Choques o colisiones con obstáculos o con la propia máquina.
- ❖ Trastornos músculo-esqueléticos, especialmente dorsolumbares durante la utilización y desplazamiento de la rotativa.
- ❖ Exposición accidental a los productos químicos propios de las tareas realizadas durante el pulido o abrillantado de los suelos.

Medidas Preventivas

- ❖ Antes de la puesta en marcha de la máquina, comprueba que están montadas todas las medidas necesarias para realizar el trabajo (cepillos, lanas minerales, depósitos de agua). Además, verifica el correcto posicionamiento de la misma. Ten en cuenta que dicha posición debe permitir en todo momento, trabajar con la espalda erguida.
- ❖ Utiliza ambas manos para el accionamiento y manejo de la máquina.
- ❖ Desconecta la rotativa antes de efectuar labores de mantenimiento o cuando no la estés utilizando.
- ❖ Nunca manipules el enchufe o la rotativa con las manos húmedas o sobre un suelo mojado.
- ❖ Procura no cerrar puertas sobre el cable, ni tirar del mismo sobre bordes, esquinas y filos, así como pasar la máquina por encima de cables eléctricos.
- ❖ No excedas la máxima velocidad de funcionamiento indicada por su fabricante.
- ❖ Recoge completamente los cables al terminar el trabajo con el equipo.
- ❖ Utiliza los equipos de protección individual específicos para cada tarea a realizar con la rotativa. Estos son, entre otros: las gafas de protección, la protección respiratoria y en su caso, la auditiva.

No realices labores de mantenimiento sin haber desconectado antes la rotativa.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

Aspiradoras

Riesgos

- ❖ Choques y golpes contra obstáculos como los pilares, el mobiliario o con el propio equipo.
- ❖ Caídas por resbalones, tropezos o al subir o bajar de la misma, cuando ésta se conduce desde la "posición de sentado".
- ❖ Contactos eléctricos al realizar conexiones y desconexiones de la máquina.
- ❖ Lesiones por sobreesfuerzos y posturas forzadas al desplazar la aspiradora.

Medidas Preventivas

- ❖ Desconecta la aspiradora antes de efectuar labores como el cambio de filtros o las tareas de limpieza del interior en caso de atasco.
- ❖ No dejes una aspiradora enchufada si no vas a trabajar con ella. Para desenchufarla o si tienes que trasladarla, tira del enchufe no del cable.
- ❖ Nunca manipules el enchufe o la aspiradora con las manos húmedas ni en un suelo que esté húmedo.
- ❖ Utiliza ambas manos durante la realización de las tareas con el equipo.
- ❖ No recojas nada que esté quemándose o echando humo. Tampoco líquidos inflamables o combustibles como la gasolina, ni la utilices en áreas donde puedan estar presentes éstos.
- ❖ En caso de realizar el aspirado lejos de la toma de corriente, mantén en todo momento los cables y alargadores extendidos y sin nudos. Presta atención a los mismos al cerrar puertas o trabajar cerca de bordes, esquinas o filos.
- ❖ Cuando las operaciones de aspirado produzcan gran cantidad de polvo, como en la limpieza de naves o garajes, utiliza protección respiratoria.

Mantén en todo momento los cables y alargadores extendidos y sin nudos.

3

Ejercicios de estiramiento y relajación

La adopción de posturas forzadas, la manipulación manual de cargas, la realización de movimientos repetitivos y las características individuales son los principales factores de riesgo en la aparición de trastornos musculoesqueléticos.

La prevención de los mismos está directamente relacionada con el diseño del puesto de trabajo, así como con la adopción de unos adecuados hábitos posturales.

Con el fin de evitar la aparición de este tipo de lesiones, es recomendable siempre estirar de manera previa y posteriormente al esfuerzo físico a realizar, incorporando este proceder a tus hábitos cotidianos.

Recuerda además, que ha de realizarse de forma suave, lenta, progresiva y controlada. Asimismo, es importante respetar el límite del no-dolor, evitando provocar daños en las estructuras musculares.

Son objetivos de los estiramientos:

- ✓ Relajar y preparar la musculatura frente a trabajos estáticos.
- ✓ Disminuir el estrés y la tensión.
- ✓ Prevenir lesiones musculares.
- ✓ Aliviar el dolor y mejorar la flexibilidad.

Para su realización, basta con seguir las recomendaciones que se muestran a continuación:

- ✓ Establecer una posición de inicio.
- ✓ Realizar el estiramiento progresivo hasta percibir una sensación de estiramiento ligera-moderada.
- ✓ Mantener el estiramiento durante 5 segundos excepto en aquellos en los que se recomienda un período de tiempo diferente.
- ✓ Al terminarlo, volver de forma paulatina a la posición original.
- ✓ Reposar durante 5 a 10 segundos.

A continuación, se muestra una serie de ejercicios recomendados para mitigar la sobrecarga muscular que puede producirse debido a la adopción de las posturas mencionadas anteriormente:

A) Postura inclinada: Ejercicios de espalda

Relajación global de la musculatura posterior

Flexiona progresivamente el tronco hacia adelante. Inclínate siempre desde las caderas, no desde la zona lumbar.

Mantén esta posición de 10 a 15 segundos.

Estiramiento de columna

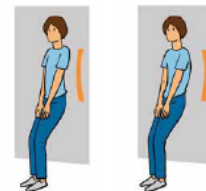
De pie, con las manos entrecruzadas por encima de la cabeza, realiza un empuje hacia arriba siguiendo la línea de la columna. Mantén esta posición 15 segundos aproximadamente.

Movilidad de cadera

Sube la rodilla hacia el pecho y mantenla así un instante. Posteriormente, realiza movimientos de apertura de la rodilla hacia afuera. Luego, repite el mismo ejercicio con la otra pierna.

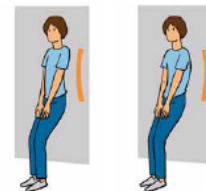
Este ejercicio flexibiliza la cadera y permite que la flexión del tronco sea más estable.

Báscula pélvica

Apoya tu espalda en una pared tratando de "borrar" el espacio que queda detrás mediante la puesta en contacto de la zona lumbar con la misma.

Después, arquea la zona lumbar de forma que ésta se despegue de la pared.

Ejercicios de estiramiento y relajación

B) Brazos por encima de los hombros: Extremidad superior

La práctica de los ejercicios de extremidad superior están indicados para que las posiciones del trabajo no generen una sobrecarga muscular:

Estiramiento Deltoides

Acerca un brazo hacia el pecho manteniéndolo en posición horizontal. Con el otro, aproxima ligeramente el hombro, alargándolo suavemente hacia la horizontal.

Descenso de Hombro: estiramiento de trapecio

Con la palma de la mano abierta y la muñeca extendida, baja el hombro permitiendo el estiramiento del antebrazo de éste.

Estiramientos de muñeca y antebrazos

Eleva los dos brazos hacia delante. Con los puños cerrados, trata de alargar los dos antebrazos.

Extiende el pulgar para relajar la musculatura de la palma de la mano.

Con las manos entrecruzadas, empuja hacia delante de los brazos. Mantén esta posición 15 segundos aproximadamente.

Con este ejercicio permitirás la relajación de la musculatura posterior del hombro.

4

Señalización

- Existen riesgos que, por su naturaleza o características, no pueden eliminarse en su totalidad. Independientemente de la adopción de otras medidas, estos riesgos deben estar señalizados.
- A continuación, se muestran las señales sobre riesgos en general, así como de los equipos de lucha contra incendios y de evacuación presentes en grandes superficies comerciales, oficinas y demás centros de trabajo.

SEÑALES DE OBLIGACIÓN

Protección obligatoria del ojo.

Protección obligatoria de los pies.

Protección obligatoria de las manos.

Protección obligatoria de la vista.

SEÑALES DE ADVERTENCIA

Peligro en general.

Riesgo eléctrico.

Materiales inflamables.

Riesgo de caída de personas, choques o golpes.

SEÑALES DE PROHIBICIÓN

Prohibido fumar y encender llamas desnudas.

Prohibición de circulación de peatones.

5

Seguridad vial

En vías de circulación

- Respetar en todo momento las señales de circulación, aun conociendo la carretera.
- Extrema la precaución cuando te encuentres:
 - Un cruce de carreteras.
 - Cambios de rasante.
 - Curvas con escasa visibilidad.
 - Pasos a nivel.
- En caso de bancos de niebla, circula lentamente, utilizando las luces antiniebla (traseras y delanteras) y sin hacer uso de las "largas", ya que éstas pueden deslumbrarte.
- Cuando el viento sople con fuerza, modera tu velocidad, coge el volante con ambas manos de forma firme y evita movimientos bruscos.
- Si debes circular sobre hielo, utiliza el embrague y el freno de forma suave, mantén la dirección firme y en caso necesario, haz uso de las cadenas.
- En días de lluvia, reduce la velocidad y emplea los frenos lo menos posible. Si la lluvia es muy fuerte y el limpiaparabrisas no garantiza una buena visibilidad, detén el coche en lugar seguro y espera hasta que amaine.

Ciclomotores, motocicletas y bicicletas

- Utiliza un casco reglamentario, puede salvarte la vida.
- No aproveches la movilidad de tu vehículo para provocar situaciones de riesgo en los embotellamientos y semáforos.
- Ten siempre presente que cualquier colisión puede transformarse en un accidente grave.
- Utiliza ropa reflectante o alumbrado auxiliar para garantizar tu visibilidad en todo momento.

SEÑALES DE SEGURIDAD CONTRA INCENDIOS

Situación de equipo portátil.

Situación de BIE.

Situación de pulsador de alarma.

Escalera de mano.

Teléfono para la lucha contra incendios.

Dirección que debe seguirse (señal indicativa adicional a las anteriores).

Dirección que debe seguirse (señal indicativa adicional a las anteriores).

Dirección que debe seguirse (señal indicativa adicional a las anteriores).

Dirección que debe seguirse (señal indicativa adicional a las anteriores).

SEÑALES DE SALVAMENTO

Teléfono de Salvamento.

Via / Salida de Socorro

Via / Salida de Socorro

Via / Salida de Socorro

Via / Salida de Socorro

Via / Salida de Socorro

Primeros Auxilios.

Camilla.

Ducha de seguridad

Lavado de ojos

Dirección que debe seguirse

Dirección que debe seguirse

Dirección que debe seguirse

Dirección que debe seguirse

Mantenimiento del vehículo

- Cuida en todo momento el estado de tu vehículo, no sólo cuando debas realizar largos desplazamientos.
- Recuerda pasar la ITV obligatoria o voluntariamente, ya sea por la edad del automóvil o por haber sufrido un accidente que haya podido afectar al motor, transmisión o bastidor.
- En cualquier caso, presta siempre atención a:
 - Los sistemas de seguridad activa.
 - El estado de los neumáticos (deformaciones, desgaste y presión).
 - El correcto funcionamiento de la dirección.
 - Las posibles anomalías de la suspensión (amortiguadores).
 - La efectividad de los frenos (discos, pastillas, tambores, zapatas, latiguillos, bombines y líquido).
 - El correcto funcionamiento, reglaje y limpieza de todas las lámparas que conforman el alumbrado.
 - El posible deterioro de los limpiaparabrisas.
 - Los sistemas de seguridad pasiva.
 - El estado y correcto funcionamiento de los cinturones de seguridad, airbag, chasis y carrocería.
 - El buen estado del motor, la transmisión y la batería.

Seguridad vial

Normas de seguridad para peatones

En núcleo urbano:

- ✓ Recuerda que las normas de circulación también afectan a los peatones. Por tanto, respeta las señales y los semáforos.
- ✓ Cruza las calles de manera perpendicular a la acera y siempre que puedas, utilizando los pasos de peatones.
- ✓ Presta atención a las entradas y salidas de los garajes.

En carretera:

- ✓ Camina siempre por la izquierda, ya que de esta forma verás aproximarse a los vehículos de frente.
- ✓ Si vais varias personas juntas, caminad en hilera.
- ✓ No lleves animales sueltos, pueden ser atropellados y causar accidentes.
- ✓ Si caminas de noche por una carretera, colócate prendas reflectantes.

■ Respeta siempre las normas de circulación. Utiliza los pasos de peatones para cruzar. ■

6

Normas de actuación en caso de emergencias

6.1 Medidas para la prevención de incendios

- ✦ No sobrecargues los enchufes. Si tienes que utilizar regletas o alargaderas para conectar diversos aparatos eléctricos a un mismo punto de la red, consulta previamente a personal con la cualificación pertinente.
- ✦ Los espacios ocultos son peligrosos; no acumules materiales en los rincones, debajo de las estanterías, detrás de las puertas...
- ✦ No acerques focos de calor a materiales combustibles.
- ✦ Revisa tu lugar de trabajo al final de la jornada laboral. Si es posible, desconecta los aparatos eléctricos que no se necesiten mantener conectados.
- ✦ No obstaculices en ningún momento los recorridos y salidas de evacuación, así como la señalización y el acceso a extintores, bocas de incendio o cuadros eléctricos, entre otros.
- ✦ Identifica los medios de lucha contra incendios y las vías de evacuación de tu área y familiarízate con ellos.

6.2 Actuación en caso de incendio

- ✦ Si descubres un incendio, mantén la calma y da inmediatamente la alarma.
- ✦ En caso de no haber nadie más en el recinto, sal del local incendiado y cierra la puerta sin llave.
- ✦ Si el fuego es pequeño, una vez comunicada la emergencia, intenta apagarlo utilizando los extintores siempre que tengas la capacitación pertinente para ello.

Manual de Seguridad y Salud en tareas de limpieza

En cuanto al uso del extintor, adopta las siguientes recomendaciones:

1. Recuerda utilizar el extintor adecuado al tipo de fuego.
2. Quita el pasador de seguridad.
3. Dirige la boquilla a la base de las llamas.
4. Aprieta la maneta de forma intermitente.

■ Dirige la boquilla moviéndola en zigzag a la base de las llamas y apretando la maneta de forma intermitente. ■

- ✦ No abras una puerta que se encuentre caliente, ya que es muy probable que el fuego esté próximo; de tener que hacerlo, procede muy lentamente.
- ✦ Si se te prenden las ropas, no corras. Tiéndete en el suelo y échate a rodar.
- ✦ Cuando tengas que atravesar una zona amplia con mucho humo, procura desplazarte a ras del suelo; la atmósfera es más respirable y la temperatura más baja. Asimismo, siempre que sea posible, ponte un pañuelo húmedo cubriendo la nariz y la boca.
- ✦ En caso de no poder abandonar el recinto o la sala donde te encuentres, cierra todas las puertas, tapa con trapos, a ser posible húmedos, las rendijas por donde pueda penetrar el humo y haz saber de tu presencia (si hay ventanas, coloca en la misma un objeto llamativo para hacer visible tu presencia).

Normas de actuación en caso de emergencias

6.3 Actuación en caso de evacuación

- Al oír la señal de evacuación, prepárate para abandonar el establecimiento.
- Desconecta los aparatos eléctricos a tu cargo.
- No utilices los ascensores.
- Durante la evacuación, colabora en todo lo que sea solicitado por el equipo de evacuación.
- Recuerda no volver a entrar al centro de trabajo, aunque te hayas olvidado algún objeto personal.
- Una vez en el exterior, dirígete al punto de reunión establecido y espera a las pertinentes instrucciones por parte de los equipos de emergencias.

ANTE UN ACCIDENTE, ¿QUÉ DEBEMOS HACER?

EN CASO DE URGENCIA
900 61 00 61

PRINCIPIOS GENERALES

1. PROTEGER
2. AVISAR
3. SOCORRER

RECONOCIMIENTO DE SIGNOS VITALES

A CONSCIENCIA
B RESPIRACIÓN
C PULSO

RECORDA QUE A LA PERSONA ACCIDENTADA
HAY QUE TRATARLA CON URGENCIA,
NO TRADUCIRLA CON URGENCIA

POSICIÓN DE SEGURIDAD

GOLPES Y CONTUSIONES

- Inmoviliza la zona afectada; la mejor manera de inmovilizar es "no mover".
- Calma el dolor; aplica frío local a intervalos regulares. Además, retrasará la aparición de la inflamación inicial.
- Solicita traslado a un centro médico.

CUERPO EXTRAÑO EN LOS OJOS

- Nunca frotes el ojo afectado.
- Si es por salpicaduras, lava el ojo con agua fría abundante.
- Cuando se deba a partículas, no intentes extraerlas y cubre el ojo sin presionar.
- Solicita asistencia médica.

LIPTIMIA

- Traslada a la persona afectada a una zona más fresca.
- Acuéstale con la cabeza ladeada para evitar aspiraciones y con las piernas elevadas para aumentar el flujo de sangre al cerebro. Además, afloja la ropa para que tenga más comodidad abanicándole constantemente.
- Si se recupera, sientale unos minutos antes de incorporarle totalmente.
- En caso de que no se recupere, avisa a los servicios de urgencia (112).

TÓXICOS

Posibles lesiones:

- Recaba información del producto (ficha de seguridad, etiqueta) y llama al Servicio de información toxicológica (91 562 04 20).

En caso de ingestión:

- Si está consciente, provocale el vómito salvo que la información del producto no lo aconseje (sustancias corrosivas, hidrocarburos).

En caso de inhalación:

- Aleja a la víctima de ese lugar y trasládala a una zona ventilada.
- Afloja la ropa.
- Si se produce por permanecer en espacios confinados (pozos, alcantarillas, tanques, silos...), el rescate solo puede efectuarse por personal especializado. En su defecto, solicita ayuda de emergencia (112).

QUEMADURAS

- Introduce la zona quemada en un recipiente con agua durante un tiempo aproximado de 15 minutos.
- Si la zona quemada está descubierta, tápala con una gasa estéril húmeda y solicita asistencia médica.

HERIDAS

- Lávala con agua y jabón.
- Tápala con gasa estéril.

TÉLEFONO DEL SERVICIO DE INFORMACIÓN TOXICOLÓGICA
91 562 04 20